

ליקוט

מענות קודש

~ ה'תשל"ב-ה'תשל"ג ~

פתח דבר

לקראת יום הבהיר יו"ד שבט הבע"ל, יום מלאות שבעים ושתיים שנה
לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א –

הננו מוציאים לאור בזה "ליקוט מענות קודש – תשל"ב-תשל"ג", הכולל
את מענות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א שכתבם במשך השנים תשל"ב-
תשל"ג.

*

"פון איין תורת נשיא דורנו גייט מען צו נאך א תורת נשיא דורנו" (שיחת
ש"פ תז"מ תנש"א – בלתי מוגה). כמה "חלקים" ישנם לתורת נשיא דורנו
כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בין החלקים השונים בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א, "חלק" מיוחד ישנו,
והוא: "מענות קודש", הם אלפי המענות אשר כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א
במענה להשוואלים:

החל מהשנים הראשונות לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א, הנה לצד
ה"אגרות" ששלח להפונים אליו, נענו רבים מהמכתבים ע"י כ"ק אדמו"ר
שליט"א בכתב יד קדשו על מכתב השואל, כאשר לאחר מכן נמסרים
הדברים להנמען.

בשנים הראשונות הי' זה באופן מצומצם לפי-ערך, כאשר אלו שהיו
נמצאים בסמיכות מקום קיבלו את מענה קדשו על גליון מכתבם.

וככל שעברו השנים – הלך הדבר והתרחב יותר ויותר, עד שהי' לאופן
העיקרי בו עונה כ"ק אדמו"ר שליט"א להכותבים אליו.

על אף היותו של "חלק" זה בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א – חלק **עיקרי**,
נדמה, כי חלק זה אין מוסבת תשומת הלב אליו ככל הדרוש.

טעם העיקרי לדבר הוא, ככל הנראה, כיון שמפוזרים מענות הקודש על
פני כמה וכמה מקומות שונים, ועד עתה לא נמצא להם גואל שילקטם
לפונדק אחד.

צורך זה באנו למלאות בליקוטים אלו.

עד עתה הופיעו חוברות "ליקוט מענות קודש" דשנים: ה'תשי"ב – ה'תשכ"ט; ה'תשמ"מ – ה'תשנ"ב,¹ ובתכניתנו להוציא ליקוטים נוספים בסדרה זה, להרוות צמאון אנ"ש והתמימים.

*

תודתנו נתונה לכל אלו שהואילו למסור את מענות הקודש שבידם לפרסום בליקוט זה, וזכות הרבים תלוי' בהם.

במיוחד תודתנו נתונה למערכת אפליקציית "מפתח" על עזרתם.

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת מכל מי שיש בידו מענות קודש שטרם פורסמו, למוסרם לידי המערכת על מנת לפרסמם, ויהיו בזה ממזכי הרבים.

כתובת הדוא"ל של המערכת: likutkatyak@gmail.com.

*

(1) "ליקוט מענות קודש – ה'תשי"ב-ה'תשי"ט" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תש"כ-ה'תשכ"ג" (כ"ף מנחם-אב, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשכ"ד-ה'תשכ"ו" (וא"ו תשרי, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש – ה'תשכ"ז-ה'תשכ"ט" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש – ה'תשל"ל-ה'תשל"א" (יום הבהיר ה' טבת, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"מ" (יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"א" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ב" (וא"ו תשרי, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ג" (כ"ף מנחם-אב, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ד" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ה" (י"ג אייר, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ו" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ז" (יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ח" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ט" (הוצאה ראשונה – כ"ג סיון ה'תשע"ח; הוצאה שני' – יום הבהיר יו"ד שבט ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש – ה'תשנ"ו" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש – ה'תשנ"א" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש – תשנ"ב" (וא"ו תשרי, ה'תש"פ); "ליקוט מענות קודש מילואים ח"א (ה'תשמ"ט-ה'תשנ"א)" (ה' אלול, ה'תשע"ט). "ליקוט מענות קודש מילואים ח"ב (ה'תשמ"מ-ה'תשנ"ב)" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תשפ"א).

ויהי רצון שיחוס וירחם השי"ת עלינו, ונזכה להתראות עם כ"ק אדמו"ר שליט"א תיכף ומיד ממש, ותחזינה עינינו בהתפשטות מלכותו על כל באי עולם, תיכף ומיד ממש!

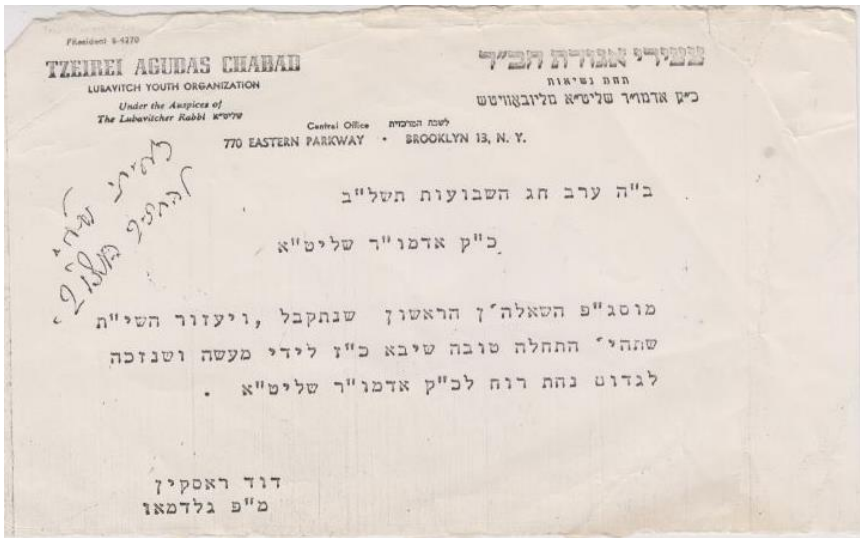
מערכת "ליקוט כתבי יד קודש"

ערב יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תשפ"ב
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א
ברוקלין, נ"י.

צילומי כתי"ק

— פרסום ראשון —

מה מה מה
פרשת
בן יקום אהרן
בפני וכו' וכו'
וזעב טאנו ספי
אהרן בפרק אהרן
עין פה אהרן אהרן
ואהרן: הוה יתן לו
לו אהרן הוה אהרן
פן יאמר אהרן אהרן
אהרן אהרן אהרן אהרן
אהרן אהרן אהרן אהרן
אהרן אהרן אהרן אהרן

היה כִּן אַפְּסוֹ שׁוֹטֵא

הנה גיוס ב' נכונים - אחר הדיבור שהי' לטובת האוסף - חינוך אחי' תורה-הודיאו קנ' ציו

אסכולה הארץ נע' גי' היה קליין שי'.

ידעה הננו ארבע רשימה פנימית - המצוינות כנאן - מהשגתם והצנברת. וכן אסינ' ארבע פנימית.

בהיבט אחר שד' שנית התחילו להתאסף האורחים, ול' דבר ביטש ול' יסל' נכונותם מאתם

נלחו את האורחים, וזמ' כמ' ארץ המבקר ל' דבר הט' אבות נבנות נע'.

לדבר יצד תפלת ארצה. אהב נע' לסודרה.

בתורה נאם ל' ארבעה מטוב כדבר הארץ כמין הנכונה לאתנ' נלחנו מכל אבארה שוֹטֵא.

ל' כנענום שם טוב קרא את הארץ, וכל הנאמרים אביו ושמו בהנשקה ארצה.

התחלת הסודרה, לדבר כמשה תלמידים (המכונה בפנימית) שר' נע' חלד, תנע' ארץ -

גלו דברי - אהא בקורות - אלו אהב - ד' ג' חסית - ד' נבנות הא' ארץ.

חילון המנה נחלן זמין נלחנו מכל אבארה שוֹטֵא

התאריך יוסל' בה ארבע ביוטש (היפחה שוֹטֵא) אהר דבר תורה מתג' אהר דאן ב' שגרום.

הגדש סיפיקו דיקו אבות צמן הוא ינע' ונתע' צמן ארצה הוא ינע' יוס' ונלוח אופנות טורה אל סל'.

הנפיל, אהר הסודרה, חילון ארץ ארצות, חצן אהר שר' ארץ נאנע' טוקים.

כדעת, כהתאששות שחלן ארץ ארצות, תפלת ארץ.

ככל' ל' הנאמרים היו אורחים בנבואות נשלו ל' חצן דר' וקסדר ארץ.

דבר דבר הית' אחי' צה.

והננו ארבעים כדבר כִּן אַפְּסוֹ שׁוֹטֵא אהר נע' הנבנות שביטוחו כחילון ובכרוך

וכן ל' המצטרף לחאופ' דגור

הכותב קט' הנבנות האוסף. גיבאן כן צכ' שוֹטֵא ארץ

58/706 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213

June 29th, 1973

To The Honorable Rebbe Shlita:

We have pleasure in enclosing herewith material for an attractive modern brochure to be printed for M'CHON CHANA, with the Rebbe's approval.

The brochure will include photos of M'CHON CHANA students and teachers.

Originally we had conceived of the title: Women's Institute of Jewish Studies - which has been used throughout the attached copy. However, on reconsideration, it was felt that Women's Institute for the Study of Judaism might have more appeal. This has been noted on copy for front cover herewith.

We are hoping to rush this through for fund raising as well as to give to the Shlichim who will be leaving in two and a half weeks.

We look forward to receiving the Rebbe's advice and brocha on this M'CHON CHANA brochure. It would be appreciated if the reply were sent to Mrs. Ghrari with whom I have been working on this project.

Sincerely,

Margaret Greer

Margaret Greer
(Walka Freid bas Rasha Brina)

אני מקווה שאתם יודעים
למה זה חשוב ומה זה
הצורך בו. אנחנו צריכים
לדאוג לזה. תודה רבה
על התשובה.

אני מקווה שאתם יודעים
למה זה חשוב ומה זה
הצורך בו. אנחנו צריכים
לדאוג לזה. תודה רבה
על התשובה.

אנחנו צריכים לדאוג לזה
כי זה חשוב מאוד. אנחנו
צריכים לדאוג לזה. תודה רבה
על התשובה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הערה דלהלן הקטע "מסדר של כ"ק רבינו הזקן" מסופק אצלי אם להכניסו, *הזרימה*
 והנני שואל דעה כ"ק.

ואפילו מי שיש בידו למחוח ולא מיחה נק' רשע | בפ"ו דשבויעו' | :
 לט, ב. וראה סנהדרין כ, א מפני מה נענש אבנר, ובשבת נד, ב. וראה
 ערכין טז, ב. רמב"ם הל' דעות ו, ז ובהגמיי"מ שם בשם סמ"ג מ"ע יא
 מה שהקשה על הרמב"ם. ובשל"ה בהקדמה. מנורת המאור לאבוהב בהחילתו,
 ובנר שני כלל ג. וראה בשו"ע אדה"ז שי' חרה, ה בענין הוכח תוכיח.
 ובברכי יוסף לההיד"א שם, וראה בשו"ע במנחת חינוך מצוה רלט שמלבד
 עשה דהוכח תוכיח יש גם מל"ת, וראה בארוכה בשדי חמד כרך ה דף התקעו-ט
 כמה שיטוח, ובפרט בשיטת הריטב"א שמחלק בין עשה ללאו.
 מסדר הלשון של כ"ק רבינו הזקן כאן שהקדים ואפילו *העבור* על איסור
שאלה קל של דברי סופרים, ואח"כ כתב ואפילו מי שיש בידו למחוח,
 שהולך מהחמור אל הקל, נראה שדעתו דאפילו על איסור דרבנן יש מצוה
 הוכחה, וראה באבני נזר יו"ד סימן הסא.
 בענין הוכח תוכיח - ראה בארוכה בשיחת ש"פ בראשית תשכ"ה. ובלקו"ש
 לפ' פקודי תשל"ג בהערה כב.

אהרן בן קיילא וויטריק

ז' תמוז תשל"ג

ב"ה.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

מצו"ב פוטו מכת"י של פירוש רש"י עה"ת (שקבלנו ע"י הרה"ת ר' אהרן שי' היטריק).

והננו להודיע אז מיר בוייען איבער ומתקנים המקום בו אנו נמצאים עתה, ועולה לערך \$10.000, ר' מאיר שי' זאיאנץ הבטיח לנו בעד זה \$3.000 ועל השאר הבטיח לנו ר' מרדכי שי' זאיאנץ שיעזור לאסוף (ועודר).

ועד להפצת שיחות

יורה שיעור
אלוהי ישראל
אמר

ליקוט מענות קודש

- ה'תשל"ב-ה'תשל"ג -

ליקוט מענות קודש

- תשל"ב -

א

[ועש"ק וילך, ה' תשרי, תשל"ב]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי על שאלתו בהמדובר בהתועדות שי"פ נצבים תשל"א:

"בש"ק קודם ר"ה, בשיחות קודש, הי' שכיון שהבעש"ט אמר שהקב"ה מברך חודש תשרי עתה, הנה בודאי הי' כן גם בזמן בהמ"ק, שקודם שהי' ידוע זמן החודש.

ואחד מן הראי' העיקריות הי' כיון שהוא למעלה מן הזמן, אין חילוק בין עתה לאז. וא"כ הוא ממקום למעלה מן הבחירה וכו'.

ולכאורה מה ראי' מן עתה לאז, הלא אז הי' ע"פ דין מסור כל הדבר לחכמים, אף אם הטעו, ועתה מסור רק לחשבון, שמקודש במילא. וכיון שהוא ענין דין, הוא תורה, החילוק ע"פ תורה. וע"פ תורה יש חילוק בזמן דאז וזמן דעתה. ותורה הוא למעלה מן הזמן, אבל הוגבל בזמן. וזה האם אינו עושה שינוי למעלה?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה שפוּטֶץ ט' סיון תשע"ח ע' 10):

מחק את מה שכתב: "הזמן אין חילוק בין עתה לאז. וא"כ הוא ממקום למעלה מן הבחירה וכו'"; ועל התיבות "ואחד מן הראי' העיקריות הי'", כתב:

שקשה לומר שדוקא בזמן ביהמ"ק – הי' חסר הענין [שהקב"ה מברך את חודש השביעי]!

ולתרץ הקושיא שהרי מסור לב"ד – צ"ל שהברכה באה ממדרי' הדרגא גלוי' שמכריחה הבחירה.

ב

[עשרת ימי תשובה, תשל"ב]

מענה לר' ישראל שמעון בקרמן על מכתבו (ס' "ברוך אומר ועושה" ע' 275):

שייך כמובן להנהלה על אתר, ויבארם כהנ"ל וכו'. אזכיר על הציון.

ג

[לפני ערב יום הכיפורים, תשל"ב]

מענה ל"ועד המסדר" שכתבו: "בקשר למקום אמירת הברכה להתלמידים שי' ערב יוהכ"פ, והיות שאשתקד היתה דחיפה גדולה (באשר נאמרה על יד פתח הפרוזדור ולא על יד פתח היכל כ"ק אדמו"ר שליט"א), ישנה הצעה לסדר זה בביהמ"ד למעלה ששם מקום מורחב (ובאשר רק מספר מועט הם המתפללים שם, בטח לא יפריע באם יכנסו לשם אחרי הברכה), באם הצעה זו מתאימה – האם נכון לסדר שמקום עמידת כ"ק אדמו"ר שליט"א יהי' גבוה קצת" (קובץ ועד תלמידי התמימים חג הסוכות תשע"ט ע' 90):

[1] על מה שכתבו: "באם הצעה זו מתאימה" – סימן בעיגול תיבת "מתאימה".

[2] על מה שכתבו: "האם נכון לסדר שמקום עמידת כ"ק אדמו"ר שליט"א יהי' גבוה קצת" – מחק תיבת "האם", וסימן בשני חיצים תיבת "נכון".

ד

[י"ד תשרי, ערב חג הסוכות, תשל"ב]

מענה לא' מבני החסידים בקשר ללימוד תורת החסידות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רמ.

ה

[כ"א תשרי, הושענא רבה, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "מוסג"פ דו"ח מהסוכה ע"י הת' ש"ד גאלדשטיין שהוא גם הי' המנהיג את המכונה והתמסר שתהי' הצלחה" (מצילום כתי"ק – "בצילא דמהימנותא" גליון ג ע' 68. אגרות-קודש חכ"ז ע' רמב):

נת' ות"ח ת"ח. ויה"ר שיהיו פירות וכו' במשך כל השנה.

להחזיר המצו"ב

ו

[לאחר שמחת תורה, תשל"ב]

ממענה להרב יואל הכהן כהן על מכתבו בהמשך להודעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדות יום שמחת תורה ע"ד הפסקת הגהת ה"לקוטי שיחות" (מצילום כתי"ק):

בתמהון הכי גדול קראתי כתבו – שכאילו שגם הוא (אף ש"חוזר" המדובר בהתועדות, ובטוב – כנראה מהר"ד) אינו שם לב לענין העיקרי בזה, ואף שחזרתי עליו כו"כ פעמים!!

אין בכ"ז? (דהלקו"ש וכיו"ב: אמירת דא"ח ביחוד להת' שי' בחנוכה, נגון בשמח"ת ועוד) – לא ענין של עונש ח"ו מצדי, או רוגזא, גומלין וכו' וכו'

כ"א שבענינים והנהגות ש"חדשתי" – ראיתי בכולם:

(1) הצלחה רבה וברכה רבה מלמעלה,

(2) קבלה ובספ"י ובהתפעלות – מה"חוצה", [.] .

[. .] – ואין הזמ"ג כלל להאריך בכיו"ב, כ"א להרבות בזכויותיו של כאו"א ובפרט כו' –

כיון שאעפ"כ – קאָךּ איך זיך בכהנ"ל ועוד יותר מזה – חפשתי וביגיעה אמתלאות לתרץ [. .]

[. .] וכנראה – שזוהי הוראה בשבילי – שאז מובן הענין "בפשטות". וע"פ המבואר באגה"ק סכ"ה – אין קפידא ח"ו עליהם, שהרי "הרבה שלוחים כו'". [. .]

ז

[ועש"ק בראשית, כ"ו תשרי, תשל"ב]

מענה לר' אליעזר צבי זאב צירקינד שכתב: "בההתועדות דמוצאי שמחת תורה על דבר . . הביאור הרחב דכ"ק אד"ש על פרש"י על הש"ס, עלה על לבי לכל הפחות לסדר הכללים על ש"ס . . " (קובץ הערות וביאורים אהלי תורה ש"פ תזומ"צ תשע"ב (גליון אילד) ע' 12-13):

[1] במכתבו כתב: "בראשית כל צריכים לשלול השיטה שרש"י יאמר דבר שאינו אמת ליישב הש"ס על מקומו, וזה ברור – מפרש"י סוכה לה: הרי יש בה היתר אכילה, כתובות ג. שויוה רבנן (יבמות צ: ד"ה א"ל), כתובות פ. ד"ה ר' אבא . .".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ישנה שיטה "שלא ע"פ המסקנא, ההלכה" וכיו"ב – אבל לא [שרש"י יאמר דבר שאינו אמת].

[2] במכתבו כתב: "צריכים לשלול שרש"י סובר שאין הש"ס צריך להתישב בכולא (שיש שסוברים שרש"י בעיקר מפרש הש"ס על מקומו ולפיכך אין צריכים להשגיח על מקומות אחרות או פירושו על אתר), מפרש"י שבת קא: הא איכא בקיעת דגים, קד. עלווי קא מעלי לי . . שהדברים הנ"ל מושללים כל כך עד שרש"י חולק על רבותיו משום זה, מפרש"י שבת קא: הא איכא בקיעת, קט. כל הימים . .".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתב: "מפרש הש"ס על מקומו", כתב:

ובסוגיא אחרת אפ"ל – כאמורא ותלמיד אחר – וכבכ"מ בש"ס. ובוזה חילוקו העיקרי לגבי תוס'.

(ב) על מה שכתב: "עד שרש"י חולק על רבותיו משום זה", כתב:

– **כי נוח יותר להשוותם, אבל אינו מוכרח כלל.**

[3] במכתבו כתב: "וצריכים לאמר שרש"י סובר לא די שהש"ס צריך להתיישב בכולא בפשוטו אלא אפילו בהלכתא, מפרש"י עירובין ה: פחות מד' אמות, ושם ז. אין צריך כלום. אע"פ שעיקר פרש"י הוא לפשוטו דהפירוש דהש"ס, מ"מ אי אפשר לומר שלא כתבו על פי הלכתא שהרי הוא מביא הלכות בגלוי בפירושו בעירובין טו. ד"ה ואפליגו...".

על התיבות: "שלא כתבו על פי הלכתא", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– **כו"ב ראיות ע"ז בס' כללי רש"י.**

ח

[לאחר מוצש"ק בראשית, כ"ז תשרי, תשל"ב]

מענה לר' אליעזר צבי זאב צירקינד על שאלותיו בהמדובר בהתועדויות ש"פ בראשית ומוצש"ק בראשית (קובץ הערות וביאורים אהלי תורה ש"פ תזומ"צ תשע"ב (גליון א' לד) ע' 13):

[1] במכתבו כתב: "לענין אי אכלו ישראל הבשר באותו לילה, עיין ברש"י שם יומא עה: ד"ה שלא כהוגן דאפשר לומר שלא אכלו הבשר באותו לילה".

על התיבות: "לענין אי אכלו ישראל הבשר באותו לילה", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מפורש בקרא (בשלח טז, ח) לאכול.

[2] במכתבו כתב: "ולענין זיעה בלימוד, מפורש כמעט בכל כתבי האר"י ז"ל כשה"י קורא ההלכה בין החברים ה"י מקשה בכח עד שנלאה מאד ומזיע זיעה גדולה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– **מפורש בתניא פל"ז (ומוכרח בעירובין) שזהו מתנועות "איברי הגוף"**

[3] במכתבו כתב: "ולענין אי אכלו בעלי חיים בשר בעלי חיים קודם המבול, מפשוטו דקרא משמע שאסור אע"פ שרש"י אינו מביא רק לענין אדם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "מפשוטו דקרא משמע שאסור", כתב:

!! א"כ איפה נאמר ההיתר?! ומפורש בפרש"י בראשית (א, כב) שמותר. וראה ג"כ קרא (ד, יד). פרש"י נח ז, טז. ובכל אופן צ"ע פרש"י ד, כג.

ט

[תחלת תשל"ב]

מענה לאי מאנ"ש שכתב – אשר מכיון שבקרוב יסיים שנה אחת ב"כוללי" מאז החתונה: "הנני שואל חוות דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א האם אמשך ללמוד בכולל או לחפש איזו ענין של שליחות" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בהם):

כיון שיש ספק [לחפש איזו] ענין פרנסה.

י

[ב' מרחשון, תשל"ב]

מענה לר' שלום יעקבסאן – חבר ה"ועד להפצת שיחות" – על מכתבו בהמשך להודעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדות יום שמחת תורה ע"ד הפסקת הגהת ה"לקוטי שיחות". במכתבו כתב את תכנית הועד להו"ל מדי שבוע שיחות מלקו"ש כרכים א-ד או ליקוטים ממכתבים, וכתב: "ושואלים אנו אם כ"ק אדמו"ר שליט"א מסכים להנ"ל?" (מצילום כתי"ק; אגרות-קודש חכ"ז ע' רנ):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול תיבת "מסכים", וכתב:

וע"פ הנ"ל (שישנו מן המוכן כו') – בודאי ישלחו לאהקת"ו וכיו"ב כמה שבועות מוקדם, למען יוכלו להו"ל בעוד מועד.

אזכיר עה"צ.

יא

[ה' מרחשון, תשל"ב]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו (לר' אהרן חיטריק) בקשר לס' מאמרי אדה"ז תקס"ח, בו כתב:

"היום אנו שולחים את כל הטורים שנשארו עדיין דהיינו מעמוד תפב, ונא להגיהם באופן דחוף ביותר ולשלוח אלינו חזרה.

אנו חושבים שבמדה ויתעכב אצלך הגהת טורים אלו, אולי נדפיס את כל הספר ומעמוד תפ"ב יהי בלתי מוגה ונדפיס מזה רק ספר אחד, בכדי שנוכל למסור זאת למר שז"ר בר"ח כסלו ביום ההולדת שלו, ואח"כ כשנקבל את ההגהות שלך נוציא מעמוד תפ"ב ונדפיס מחדש להדפסת הספר".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (קובץ זכרון הרב אהרן חיטריק ע"ה ע' 23):

סימן בעיגול את התיבות: "להגיהם באופן דחוף", וכתב:

ולא יצטרכו להנ"ל

יב

[ז' מרחשון, תשל"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד רצונו לפתוח בית חרושת, וכתב את מקצת פרטי הענין ושאל האם להתחיל באופן מעשי בהקמת החברה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רנב.

יג

[ט' מרחשון, תשל"ב]

מענה לאחת שכתבה שישנו במשפחתה בן חולה שהאמא טיפלה בו עד עתה, ועכשיו האמא זקנה (למעלה מגיל שמונים) וזקוקה בעצמה לטיפול, ורוצים להכניס את הבן למוסד –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רנב.

י ד

[ועש"ק לך, יו"ד מרחשון, תשל"ב]

מענה להרב יצחק דובער אושפאל שכתב – בקשר לנישואיו בזיווג שני: "שמחתי תהי' ביותר אם אקבל מכ"ק איזו הוראות במנהגים שנוהגין ביום ובעת החופה, כי עד כה לא קיבלתי דברים ברורים בזה אפי' מרבני אנ"ש" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי' בהם):

על התיבות: "במנהגים שנוהגין ביום ובעת החופה", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לא שמעתי בזה.

ויהי' כל הנ"ל בשטומ"צ בכל, ולאריכות ימים ושנים טובות.

אזכיר על הציון.

ט ו

[י"ג מרחשון, תשל"ב]

מענה לא' שכתב שהתחיל בשותפות עם אחיו בבניית טחנת-קמח בדרום אמריקה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רנז.

ט ז

[י"ג מרחשון, תשל"ב]

מענה לאגודת בית הכנסת "צמח צדק" בירושלים עיה"ק שכתבו ע"ד קביעת השלט מחוץ לבית הכנסת – "בית הכנסת בית המדרש צמח צדק בירושלים ת"ו, בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש"; וכן שאלו בנוגע לקביעת שמות המנדבים בקיר בית הכנסת –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רנז.

יז

[ועש"ק וירא, י"ז מרחשון, תשל"ב]

מענה למנהל מוסד שכתב שקיבל הצעת עזרה מ"ראבי" רפורמי בענין מסויים, ושאל איך עליו להגיב להצעה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רנז.

יח

[כ"א מרחשון, תשל"ב]

מענה לאי שכתב שמאז שאחיו נפטר לייע הוא נתקף בפחדים מזמן לזמן ואינו יכול להרגע –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רסא.

יט

[כ"ג מרחשון, תשל"ב]

מענה להתי' יוסף סלומון על מכתבו בקשר לאחותו רינה (תשורה רייניץ כ"ט אד"ש תשס"ג ע' 65):

בכהנ"ל יתייעץ עם הנהלת סמינר הבית רבקה.

אזכיר עה"צ.

כ

[כ"ח מרחשון, תשל"ב]

מענה לר' יוסף הלוי וויינברג על דו"ח שכתב מנסיעתו בשליחות מסויימת. במכתבו כתב – בקשר לאי המקורבים: "מבלי הביט ע"ז שבקשתנו שבהיות זה ביום שמחה ואני מגיע בשדה התעופה הרחוקה מן העיר כשעה ומחצה – ע"כ לא יבוא לפגוש אותי בשדה התעופה, בכ"ז בבואי כבר חיכה עלי, ובדרך הי' לנו די זמן לשוחח בפרטיות. . באם יואיל כ"ק שליט"א להגיב על נתינתו ואופן הנתינה וכו' – באיזה דברי ברכה – אודיע לו בל"נ מזה בתליפון, כי הוא בטח ישאל ממני ע"ז" (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 29 (ע' רסח)).

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "נתינתו ואופן הנתינה",
וכתב:

נהנתי במאד ע"ז (נוסף על העיקר שלא בערך - נח"ר שלמעלה מזה
ד"לבי ער" דבן ישראל נמשך ופעל על היד שתחלק צדקה שעי"ז -
כדברי אדה"ז (תניא פכ"ג) - "נעשו מרכבה ממש לרצה"ע" - ובפרט
בסכום שלא הורגל בו וכו') -

ובמיוחד שהשעק נתן בחדש תשרי"י - הכללי וה"רשית" ומורה דרך
לכל השנה

וע"פ הנ"ל נ"ל - דהכתוב לעיל "שעשה סה"כ כו' והראה כו' כמו
אשתקד" - אינו

ואו שעדיין לא הגיעו לידו כל החשבונות, או שיש טעות בחשבון וכו'

ובטח יודיע הסה"כ האמתי - ות"ח מראש.

נח"ר מיוחדת באה עי"ז שתיכף (בבת אחת) עם הנ"ל - בירכו ואת זוג'
תי' - השי"ת והצליחם בשמחת קשוה"ת דבנם שי' ובאופן יהדותי
ותורתי וחסידותי, וה"ז "סלילת דרך" להחתונה דהנ"ל ואורח החיים
וכו'.

וויינברג

כא

[אדר"ח כסלו, תשל"ב]

מענה לא' ששאל האם להחליף ממשרתו דעתה לפתיחת חנויות
בשותפות -

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רסט.

כב

[ג' כסלו, תשל"ב]

מענה להגבאים דבית הכנסת ובית המדרש 770 שכתבו: "אחרי שכ"ק אד"ש דיבר ע"ד לימוד תורה אור וכו', הנה בהסכמת מנהל המל"ח הרב חמ"א חדקוב שי', הננו מוציאים לאור ע"י פוטו – ע"ח הביהמ"ד – התורה אור לכל שבוע, ומחלקים זה בליל ש"ק וכו' להנוכחים בביהמ"ד שילמדו זה, ומוסג"פ מה שהוצאנו ע"ע"י (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 350. אגרות-קודש חכ"ז ע' ער-רעא):

לכאורה מתאים יותר שיהי' (ויחלקו) הס' בשלמותו: (1) אותן ההוצאות ואולי עוד פחות (ובפרט – הטרחא), (2) לפעמים צ"ל עיון לפני"ז או לאחרי"ו – להבנה יותר, (3) מכובד יותר, (4) בטל החשש שהקוני' וועלן זיך וואלגערן כו' לאחר השבת דפ' הנלמדת

כג

[ג' כסלו, תשל"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד ענין רפואי (תשורה סלבטיצקי כ"ב אלול תשס"א ע' 34. אגרות-קודש חכ"ז ע' רעא):

שיתחזק במדת הבטחון, וכן ימלא הוראות רופא.

אזכיר עוה"פ על הציון הק'.

כד

[ג' כסלו, תשל"ב]

מענה להרב משה יהודה הכהן בלוי שכתב שעומד לצאת לכו"כ ערים גדולות בארצה"ב על מנת לדרוש דרשות בחיזוק התורה ובחיזוק החסידות, ומבקש ברכה להצלחה הן בהדרשות והן בנוגע למכירת ספרי הראשונים שהו"ל –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רעא.

כה

[ג' כסלו, תשל"ב]

מענה לא' המתעסק בחינוך ששאל האם לצאת לפנסי' מוקדמת מחמת מצב בריאותו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' רעא-ערב.

כו

[ז' כסלו, תשל"ב]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי שכתב: "מכיון שהנני מתכוון לנסוע על ש"ק הבע"ל עם ב"ב שיחיו לבוסטון לחגיגת הבר מצוה של בן אחי שי', הנני שואל אם לנצל זה לפגוש (או לכה"פ לסדר אז פגישה שיהי אפילו בנויארק) עם הר"ד שיחיי סאלאווייטשיק לדבר אתו בענין "מי יהודי" (מצילום כתי"ק – תשורה פוטערפאס ג' סיון תשע"א ע' 26):

[1] מחק את התיבות: "אם", "(או לכה"פ לסדר אז פגישה שיהי אפילו בנויארק); וסימן בעיגול ובשני חיצים תיבת "לנצל".

[2] על התיבות: "לדבר אתו בענין "מי יהודי", כתב:

(אלא שמקודם ידבר עם הר"י שי' הלוי וויינברג שמאז דיבר אתו עד"ז)

[3] מעבר לדף, כתב:

מהיר

כז

[ז' כסלו, תשל"ב]

מענה לא' הרבנים (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 31 (ע' רעג-עדר)):

אך זה עתה החליטה אגוה"ר ופרסמה החלטתה זו – שקוראת אסיפה-מוקדמת כאן (ולאח"ז אסיפה באירופא בהשתתפות מכו"כ מדינות) לביטול החוק וכו'.

ולדעתי צ"ל השתדלות רבה שתצליח אסיפה זו ביותר (כיון שהיא ראשונה הנעשית ע"י ארגון דרבנים וכו'), ובפרט על חברי אגוה"ר להשתדל בזה ובפרט – כת"ר בתור חבר כו'. ולכן, לדעתי, אין הזמ"ג להצעה שכותבה – שתחליש הנ"ל וכו'.

כח

[תחלת כסלו, תשל"ב]

מענה להרב שמואל טובי' שטערן על הצעתו – אשר כ"ק אדמו"ר שליט"א, יחד עם הרב משה פיינשטיין והרב יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק – יחתמו על קריאה לאסוף ראשי בתי דין ממדינות שונות להוציא פס"ד ברור בענין "מיהו יהודי" (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 31 (ע' עדר-ערה)):

אין כל חשש כלל באסיפת אגוה"ר (חד פעמית) – וה"ז לא בפעם הא' שעושים כיו"ב.

באם עוד ארגוניים רבניים יתאספו במטרה לבטל החוק – תבוא עליהם ברכה, אבל אין לעכב אסיפה הנ"ל לתכלית זו (בכדי שיצטרפו יחד – כי במצב ההוה צירופם אינו מעשי כלל וכלל, כידוע לכל. וד"ל).

כל הצעה לביטול ח"ו דאסיפת אגוה"ר, או אפילו לדחייתה – פי' הבלעדי: סיוע לאי ביטול הענין ד"מיהו יהודי".

יציאת השרים מהממשלה – כיון שאין שליח לדבר עבירה – ה"ז חיוב מה"ת. ולאחרי שניתן פס"ד הרבנים (שהם עצמם קבלום לרבנים ובכל התוקף – וגם עתה –) ואינם מקיימים הפס"ד – נתוסף בזה גם ענין דחילול השם ובפרהסיא וכו'

בהמשך להנ"ל – אפילו באם הי' ברור "שלא יקבל ממנו צריך למחות בידו" וכו'.

ובפרט שהשתיקה מתפרשת ובפרסום – כהודאה ונתינת יישר כח על אי היציאה.

התפטרות הרבנים באהקת"ו – מלבד העיקר: ע"פ שו"ע איני רואה יסוד לתבוע זה, כי בפירוש נאמר להם (וכן המצב בפועל – לע"ע) שאין הרישום מחייב אותם כלל, ופסקו ברור שאסור לפקיד לרשום ולשר להשאר בממשלה והוסיפו אשר מאז סור ישראל מיהודה כו' – וכ"ז

נתקבל פה אחד באסיפתם ולאחרי כ"ז – הממשלה משלמת משכורתם ע"ע.

ועוד וג"ז עיקר – היושבים בממשלה מצפים שיתפטרו ותומ"י יכניסו אחרים במקומם ("זמנית" – ואח"כ כו') שיפסקו שהחוק הוא הישג דתי.

בכלל, אין נוגע לפועל – כי הרב [.] שי' (ועוד כיו"ב) לא יתפטרו.

אין הזמ"ג עתה למכתב דרישה שאה"ק – כל חוקי' יהיו ע"פ חוקי התורה ובמילא צריך לתקן חוק השבות כו' – כי ניסוח זה מבטל כל הסיכויים לתיקון החוק,

כי תומ"י "יפלו על המציאה" שהדרישה להתיקון ענינה וכוונתה וכל תוכנה – שתהי' זו מדינת-ההלכה ובמילא בטלה "הכנסת", בית משפט העליון כו'. וק"ל.

כט

[י"ג כסלו, תשל"ב]

מענה לר' יוסף הלוי וויינברג שכתב – בקשר לבנו של א' הנדבנים למען מרכז הישיבות תו"ת: "הי' תלמיד מצוין ב . . וגמר גם ההי סקול שם, ואח"כ בהלכו לאוניברסיטא נתנו לו לשתות על-עס-די וכו' וכהיום הוא כבר משך זמן בבית רפואה פרטי לחולי רוח (סקיצאפרעניע בלוית עוד איזה שם ר"ל), אביו הוא מאד שבור מזה והוא וכמו"כ אשתו בקשו מאד להזכירו לפני כ"ק ולבקש ברכת כ"ק עבורו לרפואה שלימה ורפואה קרובה. כשליוח אותי לשדה התעופה בקשני עוה"פ לבקש ברכת כ"ק עבור בנו הנ"ל. כשיואיל כ"ק להשיב מה בנוגע להפ"י עבור בנו הנ"ל – אודיעו וזה גם יעזור בנוגע לנדבתו עבור תו"ת" (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 30 (ע' רעט-רפ)):

דיוק בהנחת תפלין דהזקוקים לברכה, ההורים שלהם וכו'. – ובזה שייכות מובנת גם בפשטות (וע"פ ההנהגה, המובנת ג"כ בפשטות – מדה כנגד מדה):

[סקיצאפרעניע בלוית עוד איזה שם ר"ל] (מה שלא תהי' סיבתה) ענינה – אי התאמה בין המציאות (דהסביבה) כמו שהיא – לכמו שהחולה "רואה" ותופס אותה בשכלו. ובמילא: (1) נולדו אצלו מדות מתאימות לראיית שכל (זו פחד, יראה שרוצים להזיקו וכו'. (2) מזמן לזמן שינויים

ועד להיפך: מפחד בלתי מבוסס במציאות – לרוממות הרוח בלתי מבוססת וכו', פיצול הנפש וההשקפה וכו'

תפלין – חלק מהמצוה וסגולתה: לשעבד הלב (המדות) והמוח (שכל) לאלקים אמת, עליו נאמר: אני ה' לא שנית – ובמילא: התאמה בין השכל הרגש והמציאות וכו'.

אזכיר עה"צ.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו אצל סיום מכתבו: "כשיואיל כ"ק להשיב . . . לנדבתו עבור תו"ת"; ובחתימת הנמען – סימן בחץ ובעיגול תיבת "וויינבערג"].

ל

[יום הבהיר י"ד כסלו, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "מוסג"פ מכי שבדעתנו לשלוח לאנ"ש שי בארה"ב, וכן לאנ"ש שי במדינות אחרות. והננו שואלים אם ישנם הערות" (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 53. אגרות-קודש חכ"ז ע' רפ):

הזכרתי עה"צ

כשמזכירים חסידות בפ"ע – כותבים דא"ח (ויש לחפש ולמצוא המקור והביאור), אבל לכתוב "נגלה ודא"ח"?! בודאי שגם נגלה דא"ח וכו' – [ועיין עירובין (אח"ד, ב) ובמאמרים עד"ז – שאדרבה קשה כו'. וראה תניא פנ"ג וכו'. ואכ"מ]

לא

[לאחר י"ט כסלו, תשל"ב]

מענה להמניחים שכתבו "כמה שאלות ב"הדרן" דמס' הוריות" שנאמר בהתועדות י"ט כסלו (מצילום כתי"ק – קובץ הערות התמימים ואנ"ש מיאמי כ"ב שבט תשנ"ז (גליון יג) ע' 117-122):

[1] במכתבם כתבו:

"הובא בשם ספר באר שבע שהמשך הפלוגתא דרשב"ג ורבנן (אם סיני עדיף או עוקר הרים עדיף) להמסופר לפני"ז הוא, כי ר"מ ור"י היו "סיני"

ורשב"ג הי' "עוקר הרים" אבל לא "סיני", שהרי לא גמיר מס' עוקצין. והקשה עליו בהשיחה, ממה שאמרו (סנה' כד, א) שר"מ הי' "עוקר הרי הרים כו". ולכן פירש בהשיחה, שר"מ (וגם ר"י) הי' "עוקר הרים", ורשב"ג הי' "סיני" (וכמו שמועתק לקמן אות ב').

שאלה: לכאורה הרי אפשר להוכיח מהסוגיא דהוריות גופא שר"מ ור"י היו גדולים יותר מרשב"ג במעלת ההבנה ופלפול ("עוקר הרים"). שהרי "הוּו כתבי קושיתא . . . כתבי פירוקי", וענין הקושיות ופירוקים שייך לכאורה ל"עוקר הרים".

ואולי מה שהביא בהשיחה הוכחה ממס' סנה' הוא (א) כי בסנה' (משא"כ בהוריות) מפורש הלשון "עוקר הרים", (ב) בסנה' שם, שר"מ הי' לא רק עוקר הרים, אלא גם "עוקר הרי הרים", ולכן הביא מסנה' בכדי לחזק ההוכחה, אף שאפשר להוכיח זה גם מהסוגיא דהוריות גופא. אם נכון?!

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן בעיגול את התיבות: "אפשר להוכיח מהסוגיא דהוריות גופא שר"מ ור"י היו גדולים יותר מרשב"ג במעלת ההבנה ופלפול ("עוקר הרים")", וסימן שני קווים תחת תיבת "גופא"; וכתב:

בא"כ – איך פי' הב"ש כנ"ל?! שהרי אפ"ל דאשתמטתי עיקר הכתוב באותה סוגיא עצמה!!

(ב) מחק תיבת "לכאורה"; סימן חץ מהתיבות "שייך ל"עוקר הרים", וכתב:

ובכ"ז פשוט שאין מזה הוכחה כלל

(ג) מחק את התיבות: "ה(ביא)", "אף ש(אפשר)", "אם נכון?"; וכתב:

[ולכן] הי' מ[ביא מסנה' בכדי לחזק ההוכחה] **באם** הי' [אפשר להוכיח זה גם מהסוגיא דהוריות גופא]. **אבל אינו, כנ"ל.**

[2] במכתבם כתבו:

"בענין מה שרשב"ג לא גמיר מס' עוקצין נתבאר בהשיחה שהכוונה בזה הוא כמו שאמר רב יהודה בנוגע לעוקצין "הוויות דרב ושמואל קא חזינא הכא" (ברכות כ, א. וברש"י שם: "טעם המשניות הללו קשה עלי כו").

שאלה: (א) במס' שבת (סג, א) אמרו "ליגמר אינש והדר ליסבר", וברש"י שם ד"ה דליגמר: "ואע"ג דלא ידע לכולהו טעמי", הרי מזה מוכח לכאורה, שפירוש "דלא גמר" הוא שהי' חסר לו בידיעת ההלכות גופא (ולא בידיעת הטעמים)? (ב) ברש"י ד"ה דלית לי' (הוריות יג, ב) מפרש

"שאיך סדור לו" – והרי סידור המס' הו"ע "סיני"? (ג) בהוריות שם: "וכיון דלא גמר נימא לי מי ימלל כו", ובמס' מכות (יו"ד, א) מפרש רש"י שהכוונה ב"שכל תבואה שלוי" (שבא בהמשך לענין מי ימלל כו) הוא "שבקי כו", וא"כ מוכח מזה, שרשב"ג לא הי' בקי במס' עוקצין?

על מה שכתבו: "נתבאר בהשיחה שהכוונה בזה הוא כמו שאמר רב יהודה בנוגע לעוקצין "הוויות דרב ושמואל קא חזינא הכא" כו", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כי בעינן [גמיר] כמה דרגות כדמוכח בכו"כ מקומות ומהם בב"ב – שהובא בהסיום – דמחלק בין בעל שמועות וגמרא. ועיין צפע"נ להוריות.

[3] במכתבם כתבו:

"נתבאר בהשיחה, שמה שהוזכר בהוריות "אילו הי' תמורה כו" – כי ע"י הזכרת הלכה זו מבאר ענינו דשיטת ר"מ, גדר ה"איכות", עוקר הרים.

לכאורה, מטעם זה הי' מספיק שיזכיר ההלכה בפעם הראשונה (יג, סע"ב). אבל בשביל מה הוצרך להזכיר עוד פעם הלכה זו (יד, א), דלכאורה הי' מספיק שיאמר "הדר אתני לי אמרו משום ר' מאיר" ותו לא מידי".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "מטעם זה הי' מספיק", וכתב:

!?! בכל אופן – הי' מספיק כו'.

ואדרבא ע"פ הנ"ל מתורץ הכפילות: (1) דאע"פ שמדובר בהסברא דאילו הי' כו' שע"ז (דאיכות עדיף כו') אפשר לעקור כו' – בכ"ז מזכיר שם בעל הסברא, (2) מפני כבוד אב כו' מוכרח לעשות שינוי ולאמר "משום ר"מ" מפני שמדובר באילו כו' שעוקרת כו'.

– ועפ"ז "מתורץ" בפשטות הא שבכו"כ מקומות במשנה נאמר "דברי ר"מ" – וא"צ לדחוק שכולם נאמרו במשנה שנוסחתה כבר הוקבעה, וכיו"ב.

ולפלא שדוקא אַ קלאץ קשיא – אין שמין לב כו'.

[וסימן בשני חיצים את הפיסקא – ועפ"ז "מתורץ" . . . הוקבעה, וכיו"ב].

לב

[כ"ו כסלו, ב' דחנוכה, תשל"ב]

מענה על בקשת ברכה עבור אשה שיש לה ל"ע בעיות רפואיות במוח
 שגרמו לה לבעיות בראייתה –
 נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' שג.

לג

[ימי חנוכה, תשל"ב]

מענה על פתק שכתב א' המזכירים – עבור השליח ר' שמואל לו, בקשר
 למצב בנו: "פנחס בן הינדא מלכה, בגיל ב' שנים, בלע בקבוק של בייבי-
 אספרין שמשערים שהי' כ-30 בערך. ומזמן שבלע עד חצי שעה הי' כבר
 בביה"ר ושאומו ממנו ורצו שישאר עד הבוקר בביה"ר, אבל זוגי לקחה
 אותו הביתה וב"ה מרגיש טוב, והרופא אמר באם רוצה יכול להחזירו
 לביה"ר, ושאלתם אם להחזירו" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה
 לראשונה באדיבות ר' פנחס שי' לו וזכות הרבים תלוי בו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "וב"ה מרגיש טוב",
 וכתב:

ויגדלוהו וכיו"ח שי' לתחומע"ט

אזכיר עה"צ

לד

[כסלו, תשל"ב]

מענה לא' התמימים שכתב שהוצעו לו כמה הצעות שידוכין ומסתפק
 באיזו מהן לבחור (קובץ "שמחת עולם" ע' 29. אגרות-קודש חכ"ז ע' שג):
 שקיבלה ראשונה, אזכיר עה"צ.

לה

[כסלו, תשל"ב]

ממענה לר' ישעיה הרצל ("כפר חב"ד" גליון 1755 ע' 37):

[1] על כללות המכתב, כתב:

[. . .] אזכיר כהנ"ל עה"צ.

[2] על מה שכתב ע"ד מבצע תפלין בעיר נצרת עילית, כתב:

צריך להשתדל ולפעול בכהנ"ל. וקרוב לוודאי – שבאם לא יחשדום במפלגותיות פוליטית – יתרבה חנם ע"י פעילות האמורה.

לו

[כסלו, תשל"ב]

מענה להת' יוסף יצחק הכהן גוטניק ששאל באיזה ישיבה ללמוד (מהעתקה):

יעשה כהוראת חז"ל – ילמוד במקום שלנו רוצה.

[במענה לשאלת הרב שניאור חיים הכהן גוטניק (אבי הנ"ל), מדוע השתמש בלשון "רוצה" ולא בלשון "חפץ" – ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ווייל בפנימיות ווייס איך וואס ער וויל, און וואס ער דארף וועלן"].

לז

[ועש"ק מקץ, ער"ח טבת, ה' דחנוכה, תשל"ב]

מענה לר' יוסף וואלדמאן שכתב: "בבקשה, אולי יואיל בטובו להודיענו ואם אפשר לפני שב"ק, איזה פירוש רש"י יפרש במשך ההתוועדות בשב"ק הבעל"ט" (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 52):

מא, ח

ד"ה הראשון והאחרון

לח

[תחלת טבת, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על מכתבם בקשר להתדברות עם ארגון ה"פדוצי" בקשר לקבלת מענק לטובת פעילות צאגו"ח (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

הבפו"מ

לט

[ד' טבת, תשל"ב]

מענה בקשר לשידוך (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 311. אגרות-קודש חכ"ז ע' דש):

ידוע שאין זה מדרכי הצניעות להמשיך הזמן בין ההחלטה להשתדך ולהחתונה. ובפרט כששניהם דרים בעיר אחת. וק"ל.

מ

[ח' טבת, תשל"ב]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי על שאלתו בהמדובר בהתועדות ש"פ ויגש (מצילום כתי"ק – תשורה שפוטץ ט' סיון תשע"ח ע' 12-13):

[1] במכתבו כתב:

"בשיחות קודש דתמול, אמר כ"ק, כי יוכבד השלימה מספר השבעים שהיו צריכים לברר גלות. ולפלא כי בדא"ח מובא המדרש אנכי שלומי אמוני ישראל סרח בת אשר.

וכמדומה שכ"ק אמר תמול הלשון שהשלימה מנינן של ישראל על יוכבד. ואף שרש"י בפסוק כ"ו כתב "זו יוכבד שנולדה בין החומות", אבל הלא כ"ק לא דיבר אז על פרש"י, כ"א בכלל, ומדוע לא המדרש שבדא"ח. וגם רש"י בעצמו על פסוק ז' סרח בת אשר ויוכבד.

וכנראה שכ"ק רצה לאמר בעיקר בת בן יום אחד, שרק ביוכבד, וסרח היתה יותר זקנה. וא"כ מהו המדרש שבדא"ח אנכי שלומי אמוני ישראל

זו סרח, למה סרח ולא יוכבד. כי לכאורה העיקר הי' ביוכבד שנולדה באחרונה לפי זה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על התיבות : "כי יוכבד השלימה מספר השבעים", כתב :

וכבש"ס (ב"ב קכג, ב) וזה הובא בפרש"י עה"ת (פשט) ולכן גם בפי' עה"פ שלומי גו' פי' באופן אחר לא כב"ר – לשיטתו בחומש.

(ב) על התיבות : "כי בדא"ח מובא המדרש", כתב :

ב"ר פצ"ד, ט ועוד

(ג) סימן קו תחת התיבות : "הלשון שהשלימה מנין של ישראל על יוכבד".

(ד) על התיבות : "וגם רש"י בעצמו על פסוק ז' סרח בת אשר ויוכבד", כתב :

– בפי' בנות בניו ומהי השייכות!?

(ה) סימן בעיגול את התיבות : "אנכי שלומי אמוני ישראל", וכתב :

הפסוק (משא"כ – הלשון) דוחק לומר על יוכבד. וק"ל.

[2] במכתבו כתב :

"כ"ק דיבר אודות נס חנוכה, שהי' על פך השמן ולא על ניצוח המלחמה.

והנה ב"מאי חנוכה" תש"א מכ"ק, כתוב שניצוח המלחמה הי' בכד כסלו, ואי"כ לא שייך לעשות היו"ט ע"ז בכ"ה, שהוא כמעט כמו שזיכר כ"ק".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על התיבות : "ב"מאי חנוכה" תש"א מכ"ק", כתב :

ובתו"א

(ב) על התיבות : "שניצוח המלחמה הי' בכד כסלו", כתב :

(דלא כפשטות ל' הרמב"ם)

(ג) על כללות הענין, כתב :

ולכן הי' [היו"ט ע"ז בכ"ה] דוקא למחרתו בכ"ה.

מא

[לאחר ש"פ ויחי, י"ד טבת, תשל"ב]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להמניחים בקשר להמדובר בהתועדות ש"פ ויחי (מצילום כתי"ק – סי' "שערי ישיבה גדולה" חיי"ג ע' 331. חכ"ה ע' 479):

להכניס בהר"ד (במוסגר – כיון שלא נזכר בהתועדות)

. . ע"פ הנ"ל מתורץ ג"כ הא דרש"י מעתיק בראיתו גם התיבה (כי יכרה) איש – להורות גודל השתדלות יעקב בזה (ע"ד כריתי – כרי) דכרי' (דכאן) שייכת לאיש (וגם "יפתח איש" יל"פ – הקשורה בקישויים או שפעם הא' – למעוטי קטן)

מב

[ט"ז טבת, תשל"ב]

מענה להנהלת "חדרי תורה אור" בקשר ל"דינר" שמקיימים בשכונת קראונהייטס במוצש"ק וארא לטובת המוסד (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 225. תשורה גופין י"ג סיון תשס"ה ע' 19. אגרות-קודש חכ"ז ע' שיא):

אזכיר עה"צ [להצלחה בכל הענינים] ובפרט שנעשה בשכונה ק.ה. אשר שם ציווה ה' את הברכה – להראות לעמי הארץ כי בני"ע עם קרובו.

מג

[י"ט טבת, תשל"ב]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי' (סי' "נלכה באורחותיו" ע' 213. סי' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 340-341. והעתקה):

[. .] עדיפא מיני' הול"ל במשך 24 שעה לאחרי סגירת "מארגן זשורנאל" כבר מכרו מכ"ע חדש שלהם ומעצמם (מנהיגם אינו בעיר) ואני – לאחרי 24 חדשים שהתחלתי לדבר ע"ד השכונה ואינו ידוע ע"ע אם הביאו איש א' שיתישב בהשכונה!

ולא הועיל ג"ז שהוכנס – באתדל"ע – בקופתם 150 אלף דולר במזומן! אלא שבמסנ"פ ממש מעוררים את . . . הרחמ"א שי' ע"ד ההכרח שהוא

יתבונן בגודל האחריות והוא יחקור באיזה עיתון, היודפס ענין פ' וכו' וכו'!

– אפי' בהנוגע להלקו"ש שהסבירוני שצמאה נפש אנ"ש וכל העולם כולו – יודעים ברור – שא"א כלל בלא הלקו"ש שהרי לומדים בהם וכו'. והנה דוגמא חי' בזה! לפני כו"כ שנים נאמר ונרשם אז שיוסף בנערוותו לא הי' רועה צאן. כשעברו שנים אחדות נדפס הנ"ל, עתה נדפס עוה"פ. ואיש לא שם לב שזהו היפך המפורש בוישב, עד שילד צעיר דארצה"ב שאלני זה בשבוע העבר!

[. .] גם אלו שקורא להם "אנ"ש" השתתפו ומבלי התעוררות מצדי

[והוא בדוגמא כשבא, להבדיל, גוי להתוועדות אין אף אחד מאנ"ש ישן] [. .]

מד

[כ"ד טבת, תשל"ב]

מענה לה"איגוד למען קיום היהדות" שכתבו:

"בנוגע להעצומה של הרבנים לראש-הממשלה בענין מיהו יהודי, יש בידינו כבר כאלף ומאה חתימות. התכנית הייתה שמשלחת של רבנים חשובים – באירגון הרב גרוס מאיגוד הרבנים – ימסרו את החתימות למר יצחק רבין בושינגטון על-מנת לשלוח לראש-הממשלה ולהביא בחזרה מענה . .

זה כבר כמה חודשים שאנו משתדלים בעזרת הרב גרוס לסדר פגישה עבור המשלחת אצל רבין, ולא הצלחנו לקבל. בקונסוליה החליטו שימסרו את העצומה לסגן הקונסול . . אנו לא הסכמנו על זה, ותבענו שימסרו את זה דוקא לרבין. אנו חושבים שכשימסרו את זה לסגן הקונסול, אז ירד במידה מסויימת חשיבות העניין, וגם יורד ע"י זה הסיכויים לפרסום גדול בעיתונות. מר . . ניסה להשפיע עלינו . . אנו לא הסכמנו וגם אמרנו שנפרסם בעיתונות שרבנים מחכים לפגישה עם רבין לא מקבלים . .

אנו לא יודעים עכשיו מה לעשות. אולי כדאי כבר לותר ולגמור את הענין. ואולי לתבוע לכל הפחות שימסרו את זה לקונסול . . אנו חושבים לעת עתה להשתדל לנסוע . . ולתבוע בדוקא פגישה עם רבין, אבל . .

ליקוט מענות קודש - ה'תשל"ב-ה'תשל"ג

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א ("בית משיח" גליון 81 ע' 39. אגרות-קודש
 חכ"ז ע' שז):

**באם לא יסתיים אצל השגריר – אז שישע ב"כ מכאן לאהקת"ו ולמסור
 שם ישר בהטעמה שלגודל חשיבות הענין וכו'**

[וראה לקמן מענה סא].

מה

[כ"ה טבת, תשל"ב]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו בקשר לנסיעת זוגתו לחצרות קדשנו
 (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 297):

**מסכים לזה באם: 1) בהסכמה מלאה דבעלה שי'. 2) תשתתף כאן
 בקאנונשען דנשי, או בהתועדות וכיו"ב.**

מו

[כ"ה טבת, תשל"ב]

מענה לר' אהרן חיטריק שכתב:

"מצורף פה מתנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א צילום מדפוס רש"י וואדי אל-
 חג'ארה משנת רלו. הצילום השגתי בהשתדלותו של הספרן הראשי
 מהסמינאר מר מנחם שמעלזער.

דפוס זה לא נרשם בשום מפתחות חוץ בספר "שרי האלף". ונמצא רק
 העתק אחד שלם בעולם בעיר ווארנא איטליה. וכן צירפתי מאמר מישעי'
 זנה שהוא הי' הראשון שגילה העתק שלם מדפוס זה.

על כמה עמודים יש הגהות וא"א לפענח אותם שכן הוא בהצילום שהשיג.

בפי' רש"י שדיבר כ"ק אד"ש – בכ"ד טבת – בדפוס זה הוא בשינוי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה
 באדיבות ר' אברהם נחום שי' גראס וזכות הרבים תלוי בו):

נתקבל ות"ח ת"ח

ואמרוז"ל: מילתא אלבישייהו יקירא

מז

[טבת, תשל"ב]

מענה לאחת שכתבה ע"ד זקנתה המוטרת מחלום אשר חלמה, וביקשה פתרון לכך בכדי שתוכל להרגע ולהתעודד (קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ וישב תשע"ט ע' 13):

(1) ה"ז חלום טוב – שמשנתדלת שידליקו נר (ביאצ"ט וכיו"ב) אף שהיצה"ר מפריע. וה"ז סגולה לאיוש"ט.

(2) אזכירה עה"צ. בדהמ"ז בל"נ ביב"ח. לצדקה לפהדה"נ, בל"נ.

קבלה.

מח

[שלהי טבת, תשל"ב]

מענה לה"איגוד למען קיום היהדות" על דו"ח ע"ד הכנת "עצומה" לממשלת ישראל מטעם מאתיים נשיאים של ארגונים יהודיים ברחבי העולם, בה דורשים את תיקון חוק "מיהו יהודי" ("בית משיח" גליון 81 ע' 39. אגרות-קודש חכ"ז ע' שיא):

ת"ח על הדו"ח

בודאי ימשיכו בכהנ"ל וזכות כלל ישראל מסייעתם ואשרי חלקם.

מט

[ב' שבט, תשל"ב]

מענה לא' מאנ"ש מהעולים מרוסיה לאה"ק שכתב: "דורך אייערע תפלות וברכות זיינען מיר ב"ה גיקומען מיט דער הילף פון השי"ת אין ארצנו הקדושה כ"ד טבת תשכ"ט פון . . . , איך האב גלייך גיגעבן צו וויסן דורך . . ." (מצילום כתי"ק – תשורה וואלף כ"ב סיון תשע"ב ע' 19):

לטלפן למיידנציק שי' – שמכבר מסרו להרא"ו שי' שכיון שאין דירות בנחה"ח וכו"כ עולים חדשים הולכים ובאים – הנה מכאן ולהבא יוכלו ליתן דירות בלוד ובכחב"ד לאנ"ש שי', ועאכו"כ להנ"ל שלמד בישיבה בכחב"ד וכו'.

נ

[ד' שבט, תשל"ב]

מענה לר' אברהם שמואל לויך ("כפר חב"ד" גליון 774 ע' 31-30. אגרות-קודש חכ"ז ע' שיב-שיג):

[1] במכתבו כתב: "מאד פלא בעיני מאמר הגמ' (סוטה יב, א. שם יג, רע"א) שעמרם גדול הדור הי', ובעת שנתקיימה נבואתה של מרים עמד אביי ונשקה על ראשה, ובשעה שהיו צריכים להשליך אותו ליאור עמד וטפח על ראשה, ומבאר המהרש"א בזה בפירוש הראשון שמתוך יאוש עשה כזאת. והדבר תמוה ביותר, מאמר חז"ל לפום גמלא שיחנא הוא גם באותה גמרא (יג, ב), עאכו"כ ובפרט שעמרם גדול הדור הי', ואיך באה אליו מעשה כזה?! ועד"ז אליהו בשעה שברח מאיזבל ג"כ ביקש מהקב"ה שמחמת היסורים וטרדותיו נוח לו שימות (מלכים-א יט, ד)?! גם לא הבנתי מעשה דאלישע בעל כנפיים הנזכר בגמ' אחרת (שבת מט, א), כשגזרו לא להניח תפילין ואלישע כן הניח, וראה אותו קסדור א', דהגם דכתיב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ודרש ר"א הגדול (ברכות ו, א) אלו תפילין שבראש, הנה במקום שהקסדור יברח מאלישע, נהפך הסדר ואלישע ברח מהקסדור?!".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אינו ברור כ"כ מה קשה לו, האם קושית מרע"ה "צדיק ורע לו" או זו שרש"י מתרץ שמא יגרום החטא (פ' וישלח).

[2] במכתבו כתב את דברי הרב יוסף אליהו הענקין – בקשר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדויות, שעל נציגי המפד"ל בכנסת לפרוש מהממשלה במחאה על אי תיקון חוק "מיהו יהודי", והעובדה שע"ע לא פרשו למרות פסק הרבנים שלהם (מועצת הרבנות הראשית), הינה חילול השם. ושאל הנ"ל: (א) האם אין לחשוש שאם הנציגים הדתיים יעזבו את הקואליציה ויפסיקו לתמוך בממשלה, יהיי המצב יותר גרוע. והרי עכשיו הם לוחמים נגד הממשלה בפנים, ומשיגים ומונעים דברים שאי אפשר להשיגם או למנוע מבחוץ; (ב) לא' ממנהיגי המדינה יש קרוב משפחה שנשוי לגוי' ר"ל, והוא יפריע לתיקון החוק מחשש שהדבר יפגע בו אישית.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

נבהלתי לתוכן המכתב. המצב הפוך – דוקא כשהי' הנ"ל בממשלה (בן גוריון שבנו כו') – הי' החוק (ע"פ רצונו דהנ"ל) גיור כהלכה, ולאח"ז – קלקלו כו'.

הטעם לדרישתי פשוט – באם יתפטרו מהממשלה (1) יבטל חה"ש המבהיל: שאנשים דתיים הודיעוהו פס"ד – רבנים שלו – שצריך להתפטר, ושזה נוגע לכלל ישראל – ולא ציית דיני. ומצווה לכל פקידינו שגם הם לא יצייתו (כי בנוגע גם להם הי' הפס"ד ברור דהרבנים). (2) המצב עתה שם שקרוב לודאי שיבקשום לחזור ויוסיפו "כהלכה" היינו שאי התפטרותם האלט אויף החוק. (3) כשהם בממשלה הרי זה "הכשר" שאפשר להיות דתי ולהתיר גוי לבוא בקהל ישראל, ומאן דשתק – ש"מ אודי לי', וכל מי שיש בידו למחות כו'.

[וראה לקמן מענות נג, נד].

נא

[ועש"ק בא, הי' שבט, תשל"ב]

מענה להנהלת ישיבה שהכניסו תמונה – בה נראים קבוצת תלמידים מבקרים במוזיאון, וברקע נראה צורת שלד אדם (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 241. אגרות-קודש חכ"ז ע' שיג) :

בין הת' ישנם כהנים

באם הנ"ל שלד אדם – שאלה לרב לאיזה חלק מהבנין מותרים להכנס

באם – פלאַסטיק וכיו"ב לפרסם עד"ז ועפמש"נ והייתם נקיים גוי

נב

[ועש"ק בא, הי' שבט, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "בקשר המצב הכספי של צאגו"ח שיש דעפעציט לערך 40 אלפים המכביד מאד, וכן בנוגע שיוכלו להרחיב את עבודת צאגו"ח, מתכננים לסדר מלוה מלכה מיוחדת, ומוסג"פ פראוף מההזמנה, וכן מכי מצאגו"ח. והננו שואלים אם ישנם הערות ע"ז וברכתו הקי' שתהי' בהצלחה רבה" (מצילום כתי"ק – תדפיס מספר "ועבדי דוד" – תולדות "ספריית לוי יצחק" שע"י צאגו"ח המרכזית – ע' 13) :

[1] על התיבות: "ומוסג"פ פראוף מההזמנה", כתב:

מוצשק באדר שעה 8 – לברר אם די זמן לאחרי הבדלה.

[2] על התיבות: "וברכתו הק' שתהי' בהצלחה רבה", כתב:

אזכיר עה"צ שיהא [בהצלחה רבה] בגו"ר

[וראה לקמן מענות נה, סב].

נג

[ז' שבט, תשל"ב]

מענה לר' אברהם שמואל לוין שכתב את דברי הרב יוסף אליהו הענקין – בהמשך להמענה על שאלותיו, בענין דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד תיקון חוק "מיהו יהודי" (לעיל מענה נ) – שכוונתו בדבר "א' ממנהיגי המדינה שיש לו קרוב-משפחה שנשוי לגוי' ר"ל" הייתה לשר החוץ מר אבא אבן ("כפר חב"ד" גליון 774 ע' 31. אגרות-קודש חכ"ז ע' שיג-שיד):

(1) אבא אבן – יהודי ואמו דרה בלונדון, גם זוגתו יהודי' – ואחותה כלתו דהר' הרצוג ע"ה.

(2) אין לו דעה בממשלה – בידוע ונתפרסם אפילו במכ"ע דארה"ק ת"ן (אלא שבארה"ב משתיקים זה, כיוון שהוא צ"ל המייצג רשמי בואשינגטון).

(3) הוא מהיחידים ממש בממשלה – שבמשך כל הזמן לא התערב בהסכסוכים דתיים, במפורסם.

(4) פס"ד ברור – ברי ושמא ברי עדיף: מפורסם ועתה הכל אומרים ומודים שע"י יסוד החוק הנ"ל נרשמו בפועל כו"כ גויים ליהודים והפקידים מצווים לעשות כן גם להבא (באם רק יש בידו איזה נייר ונדפס כ"ז בכל המכ"ע דאה"ק).

וכל ההשערות: (1) הן בגדר ספק. (2) כל המפלגות באה"ק הצהירו ברור טעמיהם שכל יום, לשתיקה (כהודאה דמי') לחיוב וכו'.

(5) הטענה דהמחאה לא תועיל כו' ולכן אין למחות כו' – אפילו מנהיגי מפד"ל הכריזו שצריך למחות. ועיין ג"כ שבת (נה, א).

(6) המצדדים לטובת החוק כאן – השיגו העתק מכתבו ודנים עתה איך לפרסמו להוכיח ש"גם הרב הענקין שי' פסק שאין להלחם בהחוק וכו".

נד

[ז' שבט, תשל"ב]

מענה לר' אברהם שמואל לוין שכתב את דברי הרב יוסף אליהו הענקין – בהמשך להמענות על שאלותיו, בענין דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד תיקון חוק "מיהו יהודי" (לעיל מענות נ, ג) – שיש ללמד זכות על התנהגות נציגי המפד"ל, שהן אמנם שהרבנים הורו להם לעזוב, אבל כיון שלא קבעו זמן שבאם לא יתוקן החוק עד תאריך פלוני אזי עליהם לפרוש, אולי אפשר לומר שלא הי' כאן פסק הלכה למעשה, אלא הצהרה לצורך איום וכדומה ("כפר חב"ד" גליון 774 ע' 31. אגרות-קודש חכ"ז ע' שיד-שטו) :

1. נוסף על המפורש – בכ"מ שסתם בכיו"ב הוא ל' יום – הרי פשוט שבמשרדו של מינסטער זה (המזרחי) חותם ונתן תעודה לזה שלא נתגייר כהלכה – שהוא יהודי עובר על הפס"ד ובמזיד ובפרהסיא. וכו"כ תעודות ניתנו מאז.

2) לומר על פס"ד גלוי של רב שזהו איום פוליטיקאי זהו חילול כבוד רבנות שלא הי' כמותו. והרי גם על פס"ד של הרב הענקין יאמרו כן.

נה

[ט"ז שבט, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "מצו"ב טופס ההזמנה והמכתב ששלחנו בקשר להמלוה מלכה שמסדרים במוצש"ק תרומה הבע"ל. ובאשר רובם ככולם של מוסדות חב"ד זוכים למכתב מיוחד מכ"ק אדמו"ר שליט"א, הננו לבקש אם יואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לזכות אותנו גם כן עם מכתב בקשר להנ"ל" (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם) :

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "למכתב", וכתב :

באם קבלו בעבר – כמפורסם

אזכיר עה"צ.

נו

[כ"ה שבט, תשל"ב]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" על מכתבם (מצילום כתי"ק – תשורה וועב ד' אדר תשס"ד ע' 13):

ת"ח על הבשו"ט הנ"ל ואזכיר עוה"פ עה"צ להצלחה מופלגה וכו'

נז

[שבט, תשל"ב]

מענה לנערה (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 165-166. אגרות קודש חכ"ז ע' תקכד-תקכה):

בודאי מובן (ורגיל) אשר הנוער צמא למצוא challenge ודבר חדש וכו' – ולא עוד אלא שיש לזה יסוד בציווי חז"ל לעשות "כמאן דבעי למיעבד", היינו לנצל הכחות שניתנו לו במילואן,

לאידך גיסא מובן ג"כ ופשוט שאינו ענין כלל לחפש challenge טרם שיזדיין בנשק שיוכל להתגבר עליו ולתקנו (עכ"פ – שידע שיש סיכויים טובים לזה) – ולא שינוצח על ידו (שאז מיתוסף קלקול בעולם ואצלו וכו'),

ובנוסח חז"ל שאסור לאדם לעמוד במקום סכנה ועוד יותר – כבתפלה שאומרים אותה קודם להתפלה "אל תביאני לידי נסיון"

בנוגע ליהודים ובפרט בתקופתנו – "secular education" זו שמזכירה לעיל וקאלאדזש בכלל – ה"ז בדוגמא לאדם בריא האומר שכל ימיו חי בתנאים בריאים והי' בריא וראה רק בני"א בריאים ובמילא אינו מנצל הכחות שלו כלל, ומהי תכלית חייו? ולכן קס"ד שיעתיק דירתו למקום מחלות – מתדבקות – שיש בהן סכנה, ולאחרי זה ינסה אולי מסוגל הוא להתחיל ללמוד חכמת הרפואה במקום זה וכו'. והנמשל מובן.

ישנו challenge מוכן בשביל בנות מבנ"י הדומות לה, אשר מוכרח להתגבר עליו, והוא: החסרונות שמזכירה בנוגע לאוירת הסעמינארים (וביה"ס בכלל) אפשר לתקן, אבל רק ע"י אלו שהרגישו בעצמן ופגע בהן חסרון – אלא שככל הישג טוב דרושה לזה הכנת עצמו – עד כדי יגיעה בזה כוונתי: לרכוש ידיעות מספיקות במקצועות הנלמדים

בהסמינארים, מומחיות בפדגוגיא, החלטה תקיפה לא להתרשם באם לא יראו הפירות תומ"י ולא ליבוש מפני המלעיגים – ולאחרי זה להתחיל לשנות אוירה וכו' ובהתלהבות ובמסנ"פ. ובודאי שהשי"ת יצליח.

נח

[גי' אדר, תשל"ב]

מענה לחתן בקשר להסתדרותו לאחר החתונה (סי' "היכל מנחם" ח"ג ע' קעז. אגרות-קודש חכ"ז ע' שמח):

ללמוד בכולל בלי משכורת – אינו ענין.

וכן לא בישיבה תיכונית.

בנוגע שאר האפשרויות – כשיתבררו בפרטיות הדרושה – יתייעץ עם ידידים שי' שעל אתר (ביחד עם ב"ג תי') בהתאם.

אזכיר עה"צ.

נט

[הי' אדר, תשל"ב]

מענה לר' שניאור זלמן יפה על מכתבו בקשר להשתדלותו להשפיע על הנדבן מר הובערט מבערמודא שיסע לבקר אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א (סי' "Mr. Manchester" ע' 219-220. אגרות-קודש חכ"ז ע' שמח-שג):

בתמהון גדול קראתי מכתבו: אמרתי כו"כ פעמים ובהחלט, אשר ידידי – לא ישתדלו אשר פ' ופ' יבקרו אצלי, ופשיטא אשר לא ילחצו עליהם לקחת מזמנם ולעשות טובה לאלה הלוחצים עליהם (וטובה גם לי) ולבקרני.

אין זה טובה בשביל הלוחצים ולא בשביל הפעולות (שתקותם שע"י הביקור אצלי – ינדב המבקר נדבה יותר גדולה).

וכיון שמובן אשר הנני מחשיבו בין ידידי – פשיטא שגם עליו חלה הוראה הנ"ל.

טעם ההוראה מובן – יש תועלת בהביקור אצלי – כשהמבקר רוצה לבקרני מצ"ע, אבל כשמסכים ע"ז מפני שכו"כ אנשים (שהוא רואה אותם כשלוחי שלי) כאנ"א מעורר אותו עד"ז, ומודיעו שמטלגרף עד"ז אלי, ומטלפן עד"ז אלי, ומדבר עד"ז עם המזכיר הראשי שלי, וכו"כ פעמים – הרי כאיש מנומס אין לו ברירה ומוכרח למלאות בקשתי ע"י כו"כ שלוחים, ומבלבל התכנית שלו ולבקרני ובלבד שלא יבלבלוהו יותר ולא יבלבלו את אביו שי' ואת אשתו תי' (שככתבו במכתבו – תוכרח לנסוע מהאקלים הטוב של בערמודא להקור וקרח דניו יארק) למלאות בקשות והפצרות שלוחי וידידי במנסשטר.

[אפילו באם לא היתה הוראה מפורשת כזו – כעסקן ציבורי בטח יסכים שאין פעולה זו רצויה כלל וכלל ואינה מוסיפה כבוד לליובאוויטש במנסשטר ולא לליובאוויטש בניו יארק. – ותקותי ובקשתי אשר כעסקן ציבורי יסביר כ"ז לכל אלה שככתבו started כ"ז].

לשאלתו מה יענה להנ"ל [Hubert שי']: האמת ובשמי (שמסרתי זה לו (ליפה שי') ע"מ שימסור ליובערט (ובהקדמה – שאלו שדיברו עמו ע"ד הביקור אצלי – עשו זה ע"ד עצמם ולא ידעו ע"ד זמני הביקורים אצלי כאן בחורף זה, וכשהודיעוני עד"ז – ביקשתי מזכירי ראשי לטלפנו ע"מ למסור ליובערט):

שהנני מצטער על אשר למרות שבא לנוי יארק לשעות ספורות הציעו לו לבלבל תכניתו ולגרום אי נוחיות (ולזוג' תי') ולבקרני באישון לילה וכו' וכו'. – ואף שכוונת המציעים היתה טובה (מרוב התקשרותם אלי וחסידות שלהם) גערתי בהם על אשר מנצלים איידעלקייט דהנ"ל ויחס טוב שלו לליובאוויטש – להציעו הנ"ל ולגרום לו טרחות וכו' – ולבקשו בשמי – שלא ישנה כלל תכניתו הראשונה, ולא יסע לברוקלין באישון לילה בשביל שיחה קצרה אתי (ובפרט במצב האויר דעתה).

וכשיזדמן לו להיות בניו יארק בזמן מרווח יותר ובמצב אויר טוב וידעו עד"ז בעוד מועד (בשביל רעזערווירען יותר זמן) וירצה לבקרני – בודאי אשר ינעם לי להכירו פנים ולמסור לו (וע"י – לאביו שי') ת"ח על סיוע שלהם לעניני ליובאוויטש באנגליא פא"פ – סיוע בממונם וגם ע"י העידוד שלהם וכו'.

הנ"ל הוא סופית. ובודאי לא ילחצו עלי עוד בזה. וגם בעתיד – לא ילחצו על אנשים שיבקרני (ולא על הנ"ל ולא על אחרים ולא על אבי הנ"ל).

ס

[ט' אדר, תשל"ב]

מענה לר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "ימחול נא כ"ק אדמו"ר שליט"א לטרוח ולהשיב אם צריכים לקרות בספר של משיח בשבתות של פ' זכור פ' פרה ופרשת החודש ובפורים" (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מני"א תשי"פ ע' 26):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בקו ובשני חיצים את התיבות "פ' זכור פ' פרה ופרשת החודש ובפורים".

סא

[ועש"ק תצוה, יו"ד אדר, תשל"ב]

מענה לה"א יגוד למען קיום היהדות" שכתבו – בקשר לה"עצומה" של מאתיים רבנים בקשר לתיקון חוק "מיהו יהודי" (ראה לעיל מענה מד):

"הרבנים גראס זינגער והאלנדר שיחיו, עומדים לנסוע אי"ה בתחילת השבוע דפ' ויקהל-פקודי לארץ-ישראל למסור את העצומה לראש-הממשלה. וחושבים להשאר שם כעשרה ימים (פרטים נודיע אי"ה אח"כ).

אנו מתכוננים לסדר באותו היום בשדה-התעופה "פרעסע קאנפּרנץ" (ועד אז אין אנו חושבים לפרסם את זה). ואנו חושבים להשתדל שקהל – כפי האפשרי – יהיו בשדה התעופה ללוותם (זה יכול לעזור גם לפירסום בעיתונות וכו').

אנו עומדים לכתוב מכתב להועד בארץ-ישראל להודיע להם על כל הענין, ולהציע לעשות גם שם בשדה-התעופה וכו', כנ"ל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א ("בית משיח" גליון 81 ע' 40. אגרות-קודש חכ"ז ע' שנב):

מקום לחשש שכל פרסום קודם מסירת העצומה – הן כאן והן שם – ואפילו פרסום מצומצם ביותר יקשה [.] ולכן כדאי שכהנ"ל יהי בסודיות האפשרית עד לאחרי המסירה. וק"ל.

סב

[ועש"ק תצוה, יו"ד אדר, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד הי"מלוה מלכה" שהתקיימה במוצש"ק תרומה (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

ות"ח ת"ח רצו"ב המחאה (ע"ס אלף שקלים)

סג

[לפני חג הפורים, תשל"ב]

מענה לר' אברהם אלטיין על מכתבו בו ציין ארבע הצעות שקיבל בנוגע למקום שליחות (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בהם):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "לעיר וויניפג", וכתב:

באם אינו ענין של מחלוקת

[וראה לקמן מענות סד, ע].

סד

[לפני חג הפורים, תשל"ב]

מענה לר' אברהם אלטיין על מכתבו בו כתב כמה פרטים בנוגע להצעת השליחות בעיר וויניפג קנדה, וכתב: "והנני שואל חוות דעת כ"ק אד"ש האם זה מתאים ובא"כ ברכת כ"ק אד"ש שיהא בהצלחה מרובה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בהם):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם", וסימן בחץ את התיבות "זה מתאים" – וכתב:

אזכיר עה"צ.

סה

[לפני י"ט אדר, תשל"ב]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי בקשר להרחבת בית הכנסת ובית המדרש 770 (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ב' מרחשון תשס"ח ע' 17):

כיון שאיני מומחה בעניני בני'

כיון שבעבר היו כמה הסתבכויות בתיקון-בני' דבתים אלו והוצרכו לכמה שינויים וכו'

כיון שלאדריכל זה היו סכסוכים בבניתו תו"ת כו'

מהנכון שיצרף אליו עוד אחדים מאנ"ש שי' (מהם: הרב קאזארנובסקי שי' שעסק בקניית 770, וכו"כ שנים – בציווי כק מו"ח אדמו"ר – עסק בהנהלתו ושקו"ט עם האדריכלים

וכן הרמ"א שי' הכהן קליין – שהשקיע כח ומרץ וכו' ונאשם בבתי משפט על הבתים וכו'

ואולי עוד מי השייך לזה)

וביחד ישאלו חו"ד עוד אדריכל א' וכו' ואח"כ יחליטו.

וה' יצליח וסו"ס יבנה הבית (בתים) כדבעי ובהרחבה וביופי ויה"ר שיהי' כ"ז בעגלא דידן.

סו

[י"ט אדר, תשל"ב]

מענה לחברי "ועד הבנין" להרחבת בית הכנסת ובית המדרש 770 שכתבו: "מצו"ב הצעת האדריכל ליעבמאן שי' לעשיית תכניות לבנין ביהכנ"ס חדשה לגמרי . . . בכדי לברר האפשריות השונות לבנין חדש זקוקים לתכניות כנ"ל . . ." (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ב' מרחשון תשס"ח ע' 18):

באם כל חברי הועד באו להסכמה שצ"ל בני' מחדש – מובן שצ"ל ג"כ בירור: שלא יגעו כלל בבנין 770, שאפשר יהי' להתפלל ולהתועד כאן גם במשך הבני', שהבני' לא תתארך יותר מדי ותומ"י יקבלו כל הרשיונות וכו', שתהי' באופן טוב וגמור ולא יצטרכו אח"כ להוסיף טלאי אחר

טלאי (בטענה שפרט זה לא ידע הקבלן בטלן וכו' וכו') וכמובן – שידעו סכום הנדרש לכ"ז ולא תהי' אח"כ תוספות (ופשיטא שלא – תוספת מרובה על העיקר, כבעבר) ואז יעשו [לבנין חדש זקוקים לתכניות כנ"ל] ועיקר – שסו"ס יהי' בפו"מ ועד לגמר טוב בפו"מ, ובהרחבה

סז

[כ"א אדר, תשל"ב]

מענה לאי מאנ"ש (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 58. אגרות-קודש חכ"ז ע' שס):

אזכיר עה"צ לכ"ז.

והוספה בבטחון ושמחה (אמתית) מלמטה – מוסיפה בכ"ז מלמעלה וכהוראת הזוה"ק (תצוה קפד, ב): תא חזי אי איהו קיימא בנהירו דאנפין מתתא כדין הכי נהרין לי' מעילא כו' חדוה דב"נ משידך גבי' חדוה אחרא עילאה.

סח

[כ"א אדר, תשל"ב]

מענה לרי' דוד ראסקין שכתב – בהמשך להמדובר בהתועדות חג הפורים, ע"ד התמימים שהוחלט שיעתיקו מקום לימודם מבנין 770 לבנין "חובבי תורה": "מחר אי"ה ג' פ' ויק"פ אחר תפלת מנחה לפי החלטת הנהלת הישיבה ילכו הת' שי' לפי הרשימה ללמוד בבנין החדש שע"י חובבי תורה ומקוים לעשות התועדות שם בתחילה. ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שתהי' בהצלחה רבה ושתהי' אצל כל הת' שי' שצריכים לילך לשם לפי החלטת הנהלת הישיבה, בשמחה וטוב לבב ובהצלחה רבה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

ויהא כהנ"ל [בהצלחה רבה]

אזכיר עה"צ

סט

[כ"א אדר, תשל"ב]

מענה להשליח הרב משה יחיאל פעלער על מכתבו בצירוף תמונות (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען ש"י וזכות הרבים תלוי בהם):

ת"ח על הבשו"ט הנ"ל.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

ע

[כ"ב אדר, תשל"ב]

מענה לר' אברהם אלטיין שכתב ע"ד נסיעתו, יחד עם זוגתו, לעיר וויניפג קנדה לש"פ החודש לבדוק את המקום, וכתב: "והנני מבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהא בהצלחה מרובה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען ש"י וזכות הרבים תלוי בהם):

אזכיר עה"צ

עא

[כ"ו אדר, תשל"ב]

מענה לא' התמימים על מכתבו בעניני שידוכים ("התקשרות" גליון נט ע' 13):

בהתייעצות עם הנהלת הישיבה, אזכיר על הציון.

עב

[כ"ו אדר, תשל"ב]

מענה לא' התמימים שטיפל בבחור נוסף שאינו בקו הבריאות, ושאל כמה שאלות בקשר לזה (תשורה כהן ט' סיון תשס"ו ע' 11):

מובן שעל הוריו שיח' דהנ"ל – להחליט (בכל הנ"ל) (כולל השאלה עד"ז) ואיך זה לוקח אחר ע"ע האחריות בזה!?

באם ההורים שואלים, המענה – יתייעצו בכהנ"ל עם הרב טוערסקי שי' שמכיר הרופאים וכו'.

אזכיר עה"צ.

עג

[אדר, תשל"ב]

מענה לא' שחזר בתשובה ונפגש למטרת שידוכין עם אחת שהתחילה לחזור בתשובה, ובינתיים הוא נחלה ורוצה לדחות החתונה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' שסד-שסה.

עד

[חורף, תשל"ב]

מענה להצייר ר' חנוך הענדל ליברמן (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מנ"א תשי"פ ע' 9):

בכלל, כדאי לעשות תערוכה גם באהקת"ו – ובמילא, בכדי למעט בהוצאות – בהמשך לתערוכה שבמק"א,

אלא – שאין לעבור קו התאריך בימי הספירה,

לברר הזמן המתאים לתערוכה במדינות ההם ולסדר נסיעותיו בהתאם.

אזכיר עה"צ.

להחזיר המצו"ב.

עה

[ערי"ח ניסן, תשל"ב]

מענה לר' דוד קרץ על מכתבו בקשר לנסיעתו יחד עם זוגתו לחצרות קדשנו (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי בהם):

הרי לא מכבר הי' כאן ושניהם בעבוה"ק באה"ק במוסדות כ"ק מו"ח אדמו"ר – ולכן אינו ענין. ומח' רצוי'.

עו

[ועש"ק ויקרא, ב' ניסן, תשל"ב]

מענה לאחת ששאלה ע"ד שידוך מסויים, וע"ד זמן החתונה אותו רצתה לקבוע כעבור זמן רב –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' שעב.

עז

[ח' ניסן, תשל"ב]

מענה לאי מאנ"ש (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 113. אגרות-קודש חכ"ז ע' שעד):

ה"ה שליח מממה"מ הקב"ה להפיץ יהדות תומ"צ בתוך בניו – בני"י שיי' ומהו נעלה וקדוש וזכות יותר מזה?! וימלא השליחות ויצליח

וסימן המענה בחץ ובעיגול.

עח

[ח' ניסן, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" מאנטרעאל שכתבו :

"ליום הבהיר י"א ניסן – יום הולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א לאריכות ימים ושנים טובות ויוליכנו קוממיות לארצנו בב"א, מבקשים אני"ש דמאנטריאל לקבל מתנתם המוגשת באהבה ובלב מלא שמחה – סידור "שידורי תניא ע"י הרדיא". בחרנו במתנה זו – נוסף על הוספות בלימוד דכאו"א באופן פרטי – גם בתור הודאה על שזכו וזיכום בהדפסת התניא כאן בעיר . .

השידור הראשון יתקיים בו ביום – י"א ניסן, בהתחלת הקדמה קצרה לכללות הלימוד, הודעת קשר הענין עם יום הולדת השבעים, הדפסת ספר התניא, ובעיקר סקירה מפעולות ליובאוויטש המתנהלות ונפעלות ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א . .

אנו מבקשים שכ"ק אדמו"ר שליט"א יואיל נא מטובו לקבל תשורתנו זאת, ונזכה כולנו יחד עם כל בני ביתנו שיחיו למלאות רצונו הקדוש והטהור ולהביא נח"ר תמיד כל הימים מתוך שמחה וטוב לבב והרחבה בגו"ר. ובקרוב ממש נזכה שכ"ק אדמו"ר שליט"א יוליכנו קוממיות לארצנו בגאולה האמתית והשלימה בגו"ר".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "צדי"ק למלך" חוברת א ע' 235. אגרות-קודש חכ"ז ע' שעד) :

נת' ות"ח ת"ח (כולל גם על הנח"ר הגדול שכינונו היום וכו') ויה"ר שיפוצו המעינות חוצה ובעגלא דידן ממש קאתי מלכא משיחא ונלך כולנו כאחד לקבל פניו וכו'. אזכיר עה"צ.

עט

[ועש"ק צו, ט' ניסן, תשל"ב]

מענה לא' מאנ"ש שהגיע לחצרות קדשנו ליום הבהיר י"א ניסן שבעים שנה (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 7. אגרות-קודש חכ"ז ע' שעה):

ת"ח על הקורת רוח וכו' מביקורו כאן בימים אלו.

ויה"ר שיהא ג"כ לתועלת הרבים (נוסף על שכל יחיד – עולם מלא הוא).

אזכיר עה"צ להנ"ל ולחה"פ כשר ושמח.

ודאי נת' מכתב הברכה.

פ

[ועש"ק צו, ט' ניסן, תשל"ב]

מענה לר' שניאור זלמן יפה שהכניס שלשים מכתבים מאישי ציבור ותושבי מנשסתר, בהם איחולים לרגל יום הבהיר י"א ניסן שבעים שנה, בצירוף ממון לצדקה (מצילום כתי"ק – קובץ הערות וביאורים ישיבת תו"ת סינסינאטי גליון א ע' 87):

כהנ"ל נת' ות"ח ת"ח.

3 קבלות.

ות"ח על בואו לכאן לימים אלה מתוך שמחה וט"ל – וכדרכו גם אחרים ישמח ומתוך הרחבה בכל.

פא

[סביבות יום הבהיר י"א ניסן, תשל"ב]

מענה כללי-פרטי על דוחו"ת שנתקבלו בימים הסמוכים ליום הבהיר י"א ניסן (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל):

ת"ח ת"ח על הבשו"ט.

כן יבש"ט מההוספה בכ"ז ובכיו"ב,

ונזכה כולנו בתכ"י להתבשר בקרוב ממש ע"י קול מבשר מבשר ואומר:
אומץ ישעך בא קול דודי הנה זה בא כו' ישועות לעם עולם לדוד ולזרעו
עד עולם.

למסור הנ"ל לכאו"א ששלחו דו"ח.

פב

[י"ב ניסן, תשל"ב]

מענה לאחת מנשות אני"ש שכתבה:

"אין צוזאמענהאנג מיט יא ניסן, האב איך באשלאסן אנפאנגען צו טאן
אין איינעם פון דעם רבי'נס שליט"א ענינים.

אדער פארן פון צייט צו צייט אין די ערי השדה בנוגע צו די ענינים פון נשי
חב"ד – ווי דער רבי שליט"א האט פארגעלייגט מיט יארן צוריק (לויט
ווי מיר געדיינקט זיך).

אדער צו פאראינטערסירן זיך מיט די מיידלאך וועלכע זיינען געקומען
לעצטנס פון רוסלאנד, מאכן מיט זיי שיעורים צו לערנען א.ד.ג.

אדער צו אינטערסירן זיך מיט די משפחות וועלכע זיינען לעצטנס
געקומען, צו העלפן זיי אין מאטריעלן זין.

אדער טאן עפעס אן אנדער ענין, לויט ווי דער רבי שליט"א וועט אנווייזן.

איך פרגע דעם רבי'ן שליט"א אין וועלכן ענין איז מער כדאי איך זאל זיך
אפגעבן. און בעט דעם רבי'נס שליט"א ברכה אויף הצלחה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – קובץ ועד חיילי בית דוד
שמע"צ-שמח"ת תשע"ז ע' 14):

בענין שלבה חפץ יותר

ובכלל – מספיק זמן לכהנ"ל ואין סתירה מזל"ז ואדרבא.

פג

[לפני חג הפסח, תשל"ב]

מענה לא' השלוחים שכתב – בהמשך לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדות יום הבהיר י"א ניסן ע"ד ייסוד "ע"א מוסדות": "בהתאם להדו"ח שלי הנני לשאול דעתו והסכמתו הק': (א) באם לקנות חב"ד האוז ב... אצל ההאיי סקול. (ב) אצל הקאלידזש חוץ לעיר. (ג) בשני המקומות. ולשלם כעת רק מעט מזומן והשאר לזקוף במארטגאדש. גם הנני לשאול אם יכול אני להתחיל ליצא בקאמפיין עבור מעות" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש ש"י וזכות הרבים תלוי' בו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את כללות השאלות, וכתב:

שייך להמל"ח כידוע לו מכבר

[וראה לקמן מענות צא, קיז].

פד

[לפני חג הפסח, תשל"ב]

מענה לתלמידי ישיבת תו"ת מאריסטאון על דו"ח ע"ד פעילות "מבצע מצה שמורה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יוסף יצחק ש"י גראסבוים וזכות הרבים תלוי' בו):

נת' ות"ח ת"ח על הבשו"ט. ויה"ר שיהא המשך טוב וכו' ויתברכו כהנ"ל בחה"פ כו"ש

להחזיר כל המצו"ב.

פה

[כ"ה ניסן, תשל"ב]

מענה לא' בקשר למקום לימודי בנו (מצילום כתי"ק – תשורה סימפסון ר"ח כסלו תשע"ז ע' 14. אגרות-קודש חכ"ז ע' שפז):

1) congratulations על שזיכם השי"ת בבן ש"י בתכונות נפש כאלו שיש לו.

2) לאידך גיסא – יחסו הטוב לבנ"א שסביבו וכו' – מכריחה זהירות יתרה בנוגע לביה"ס בו ילמוד, אופי תלמידי ביה"ס זה וכו'.

ובידעי הנעשה – בהקאלעדזעס בארצה"ב, באה"ק ובכ"מ הידועים – לדעתי אין כדאי כלל שבנם שי' ילמוד בקאלעדז – עכ"פ עד שתשתנה האוירה בהם באופן יסודי. ומובן שא"א לי לקחת ע"ע אחריות רבה כזו.

פו

[ניסן, תשל"ב]

מענה לר' חנני' יוסף אייזנבך בקשר לספריו – ספר "נשיאי חב"ד ובני דורם", וספר "מחנה יוסף" עמ"ס פסחים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' שצ.

פז

[לאחר אדר"ח אייר, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שהכניסו את ה"תוכן קצר" מהמדובר בהתועדות אדר"ח אייר. בין השאר הופיע בו המדובר בהתועדות, ע"ד המחאה הנדרשת עבור הלחצים שהופעלו על הרבנים (חברי מועצת הרבנות הראשית), לחזור בהם מהפסק שלהם שעל נציגי המפד"ל להתפטר מהממשלה במדה ולא יתוקן חוק "מיהו יהודי" ("בית משיח" גליון 81 ע' 40. אגרות-קודש חכ"ז ע' תטו) :

כיון שהאיגוד מתעסק מכבר בכהנ"ל אין כדאי להכפיל הענין כו' (אלא שיכולים להציעם שישלחו גם לפ' ופ' כו')

להחזיר המצו"ב.

פח

[ב' אייר, תשל"ב]

מענה לר' יהושע יחזקאל סופר על שאלתו ע"ד קניית דירה ("התקשרות" גליון כו ע' 10. אגרות-קודש חכ"ז ע' שצב):

על מה שכתב "שאשתו תחי" מסכמת על זה", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

עפ"ז לרכוש את הדירה.

אזכיר עה"צ.

פט

[ב' אייר, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על ההודעה ע"ד ההחלטות שנתקבלו בהתועדות חברי צאגו"ח שנערכה במוצש"ק תזו"מ אור לבי' אייר (אגרות-קודש חכ"ז ע' שצב-שצג. והעתקה):

אזכיר עה"צ שיהי' בהצלחה רבה.

הערה עיקרית – התכלית דכל הנ"ל הוא הבפו"מ, כמובן ופשוט. ועפ"ז ג"כ פשוט שצ"ל ההחלטה לא רק שמחליטים החלטות פ' ופ', כ"א וזהו העיקר שזהו ע"מ לקיימן בפו"מ, און דאס מיינט מען עם און זיך אליין בפשיטות – ולא בתור מוסר זאגן א צווייטן, נאר טאן אליין, וכדבר המשנה עושין (כ"כ עד שהוא) הרבה (בערך מה שהחליטו והיו) אומרים.

ובכדי שהנ"ל יובא בפו"מ – אחת בחודש יתאסף ועד ממונה ע"ז "לגבות" דו"ח מהבפו"מ (ולא קבלת תירוצים "טובים").

הובטחנו בכהנ"ל: הבא לטהר מסייעין אותו.

[וראה לקמן מענות צ, צט].

צ

[לאחר ב' אייר, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שהכניסו – בהמשך להמענה שקיבלו (לעיל מענה פט) – טופס "שאלון" שהכינו לשלוח לחברי צאגו"ח ע"ד ביצוע ההחלטות בפו"מ (מצילום כתי"ק – תשורה בעלינאו ד' תמוז תשנ"ח ע' 6. אגרות-קודש חכ"ז ע' שצב):

ויה"ר שיביא כ"ז לידי מעשה

צא

[ה' אייר, תשל"ב]

מענה לא' השלוחים שכתב: "קודם חהפ"ס כתבתי שרצוני לפתוח חב"ד האוז אצל הקאלידזש . . שזהו יהי מוסד האי שברצוני לפתוח ע"ח הע"א מוסדות [ראה לעיל מענה פג]. ועתה הנני לשאול דעתו והסכמתו ע"ז, וגם ברכתו הק' להצלחה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי בו):

צריך עיון אם הזמן מוכשר שם למוסדות חדשים כל הזמן שלא נשקט הטומל ע"ד החובות מהישנים וכו'

אזכיר עה"צ.

צב

[ועש"ק אחו"ק, ז' אייר, תשל"ב]

מענה לזוג צעיר (תשורה לו אסחה"ש תשפ"א ע' 78):

[1] במכתבם שאלו האם האשה תסיים את לימודי לקבלת התואר, שיצריכו נסיעה ממקום למקום.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

באם אפשר בלי extensive traveling (נסיעה נרחבת) **טוב** to complete her degree. (לסיים את התואר שלה).

[2] במכתבם ביקשו ברכה לנסיעתם לחתונה, ולחזרתם לכפר חב"ד שם מתגוררים.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

נכון במאד ויהא כ"ז בשטומו"צ בכל.

צג

[ט"ז אייר, תשל"ב]

מענה לר' זמרוני זעליג ציק על מכתבו ("התקשרות" גליון קד ע' 11. אגרות-קודש חכ"ז ע' תה) :

באם יש אפשרות להמשיך – לא להפסיק את עבודתו בישיבת אדרת בשנה"ל.

אזכיר עה"צ לתוכן מכ' המצו"ב.

חת"ת.

צד

[י"ט אייר, תשל"ב]

מענה לר' דניאל אליעזר ליפא קורצווייל על מכתבו בו פירט עשר הצעות במה להתעסק (סי' "צעירי אגודת חב"ד" ע' 360. תשורה וילהלם י"ד סיון תשע"ג ע' 41) :

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את ההצעה השלישית – להיות מזכיר "צעירי אגודת חב"ד" סניף נחלת הר חב"ד, וכתב :

יקבלה ויהא בשטומו"צ, אזכיר עה"צ.

צה

[כ"ג אייר, תשל"ב]

מענה לר' שלום דובער אלפרוביץ על מכתבו בצירוף רשימותיו. בין השאר נכתב ברשימותיו : "פרטים מיוחדים מדמותו הרם, של החסיד המשפיע, הרב ר' . . . כפי שזוכר אני אותו, הי' חסיד מושלם, משכיל, ועובד עבודת ה', ובאמונה שלמה, בכל שבעת נשיאי חב"ד, שידע טוב טעמם, של כל הנשיאים, והי' קשור אתם, בכל לבו ונפשו. והי' מאיר אצלו גילוי אלקות,

במוחש, מכל מה שמוחו ולבו, חכם, והתבונן, על פי הידיעות של החסידות, וראה, את עץ החיים, בנשיאי חב"ד, ובכל החסידים, איך שמקושרים בעץ החיים. והראה, ולימד, לכל תלמידיו המושפעים ממנו, את הדרך ילכו בה, להיות קשור בהעץ חיים, הוא הנשיא, אדמו"ר שליט"א. ולהאמין, שזהו הקשר האחרון, לפני ביאת המשיח, הקשורה בהבעש"ט, ושהוא, מוכרח, להוליך אותנו, בקרוב ממש, לארצנו הק'. כל לבושו של מחשבה דבור ומעשה, וכן כל כחותיו, היו ממולאים, באור אלקי, ע"י זכוך נפשו, בתורת החסידות" (מהעתקת המזכיר):

ת"ח על הבשו"ט כן יבש"ט גם לעת"ל.

האם להדפיס המצו"ב במכ"ע דחב"ד – שייך למערכת דכאו"א,

לכתבו ע"ד התכונות דמשפיע וכו' – (1 גדולות בהגזמה 2) בחלקן אינן שייכות לענין ההשפעה.

צו

[לפני ש"פ במדבר, ער"ח סיון, תשל"ב]

מענה לר' יוסף וואלדמאן בקשר להפרש"י שיתבאר בעת התועדות ש"פ במדבר (מהעתקה):

למה אין פי' רש"י בסדר מנין בני ישראל – שעומד על זה הראב"ע וכו' שאינו מובן על פי' פשוט. וגם אינו על פי סדר הדגלים וכו'.

צז

[ד' סיון, תשל"ב]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב:

"היינו היום אצל מר אבוחצירה רה"ע רמלה (ר' משה סלונים, ר"צ הרטמן ואני) לשיחה ע"ד ביה"ס, שאמר שבכל לבו מסכים לבנות עוד ב"ס ברמלה, והוא יהיה עבורנו.

אמר גלויות שהוא דורש טובת עצמו ומפלטנו, ואם התחייבותנו באופן בטוח ביותר שיצביעו עבורו בבחירות העירוניות, ואם יפעלו שהגרזינים ברמלה יקחו פנקסי מפד"ל ולא של ההסתדרות, אזי יעשה הכל לבניית

ביה"ס, יקח ההלוואות ויבצע התשלומים וכו' לבי"ס מלא, עם מנהל ומורים וכו' וכו'.

הוא הדגיש שבבחירות הקודמות היו לאגוויי 100 קולות, ולפועאגוויי 100 קולות, וזה בזבז קולות בלבד, ורק הפסיד עי"ז מנדט נוסף שחסרו לו קולות בודדים להשיגו.

על פנקסי המפד"ל היינו מסכימים מכבר, שהרי אם אין אנו עושים מסגרת נפרדת אין עלינו חובה לדאוג לפועלי אגוויי.

הרינו מבקשים אם נוכל לקבל מכ"ק אדמו"ר שליט"א הוראה כיצד עלינו לנהוג בנדון".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 318, 325. אגרות-קודש חכ"ז ע' תכח):

אפילו באם לא היו כל פקפוקים בהנ"ל, מטובת הנ"ל לפרסם עסק חבילה זו והתוצאות מובנות.

ואוי ואבוי ל"השגי חב"ד" במקום שנמצאים שם עשירות בשנים, שמציעים להם כהנ"ל.

ב. קס"ד לקבל ההצעה. וק"ל.

צח

[לאחר ליל ערב חג השבועות, תשל"ב]

מענה להמניחים על שאלתם בהמדובר במאמר ד"ה בשעה שהקדימו שנאמר בהתועדות ליל ערב חג השבועות – בו נת' בענין "כל הגבוה יותר יורד למטה יותר", וכמשל נפילת חומה שהאבנים בראש החומה נופלים למרחק יותר, וכמו"כ הניצוצות הגבוהות יותר יורדות למטה יותר. ושאלו, שאמנם רואים מהמשל שכ"ה המציאות, אבל מהו הטעם על זה ולמה הוא כן, שהניצוצות הגבוהות יותר יורדות למטה יותר (תשורה העכט כ"ט אדר תשס"ב ע' 20):

דווקא מצד גדלותו וכו' ציען זיי זיך למקום דירתו ית' ונתאוה שתהי' בתחתונים דווקא שאין תחתון למטה הימנו.

צט

[ה' סיון, ערב חג השבועות, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו – בקשר ל"שאלונים" ששלחו לחברי צאגו"ח ע"ד ביצוע ההחלטות בפו"מ, בהמשך למענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (לעיל מענה פט): "מוסג"פ השאלון הראשון שנתקבל, ויעזור השי"ת שתהי' התחלה טובה שיבא כ"ז לידי מעשה ושנזכה לגרום נחת רוח לכ"ק אדמו"ר שליט"א" (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי' בהם):

ראיתי ות"ח.

להחזיר המצו"ב.

ק

[ט' סיון, תשל"ב]

מענה לשאלה בקשר לריקודי תערובת בשמחת נישואין –
נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תכ.

קא

[ט"ו סיון, תשל"ב]

מענה לר' שניאור זלמן יפה על מכתבו (סי' "Mr. Manchester" ע' 225):

מהיר

(א) בנוגע להיומן: קראתיו ות"ח עוה"פ. ולהעיר שצודק חתנו הרב הר"ש ש"י לו – כמש"כ ביומנו – כשמתאר התועדות, כדאי שיעתיק עכ"פ נקודה אחת מהמדובר בה.

(ב) בנוגע לדבר עוה"פ פא"פ טרם נסעו עתה – בכלל צודק, כמובן. אלא שבאם כן נמצאים כאן כו"כ מגרוזיא, בוכארא, וכו' שחיכו להזדמנות זו עשיריות בשנים, אין ביכולתם לבוא לכאן בעתיד הקרוב אינם רגילים בכתיבה אלי נמצאים בכאן כמה שבועות

ובאם למלאות דבר טוב הנ"ל – ולדבר פא"פ בחדרי יותר מפעם אחת – בודאי הוא יאמר שלהם דין קדימה, ואז תארך "היחידות" כו"כ זמן וכו'. וק"ל.

קב

[ח"י סיון, תשל"ב]

מענה לבני זוג שבביתם לא שרר שלום בית –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תכב.

קג

[כ"ב סיון, תשל"ב]

מענה לר' דוד קרץ על מכתבו בקשר ליום הולדתו י"ב סיון (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי בהם):

מנהגי יום הולדת. ת"ח על הבשו"ט כן יבש"ט תכה"י. אזכיר עה"צ.

קד

[כ"ד סיון, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "הדינער השנתי לטובת צאגו"ח ובית מחנה ישראל עבר בעז"ה בהצלחה ניכרת. השתתפו כ-220 איש ואשה. . והננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שתהיינה התוצאות וההמשך בהצלחה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

(1) נת' ות"ח.

אזכיר עה"צ

קה

[כ"ה סיון, תשל"ב]

מענה לר' חיים דובער זלצמן על מכתבו (תשורה מטוסוב י"א אלול תשע"ו ע' 9):

שיסע לכאן עתה ויחזור לאה"ק ויבוא עוה"פ לתשרי – אינו ענין כלל.

האפשר למצוא בשבילו משרת חזנות לר"ה כו' שלא בפניו – יברר אצל ידידיו כאן (שדיבר עמהם עד"ז או כיו"ב).

באם ספק (אצלם) בזה – אזי אין לסמוך ע"ז. ויברר אצלם כמה זמן לפני ר"ה עליו לבוא לכאן – שיספיק למצוא משרה. וכן עד"ז – בנוגע למכירת התקליטים. שיבוא לכאן לפרסם ע"ד התקליטים קודם שיתקבלו כאן – אינו ענין

אף שבכלל – נגמרה התקופה שמשותפים מכאן בהוצאות הנסיעה לכאן בפעם הראשונה – אין זה שייך לזוג' וילדיהם שי', כיון שע"ד ביקורם כאן נדבר בהיותו כאן. אבל נסיעת ת' – צ"ל ברשיון הנהלת ביה"ס החבד"י בו לומדים.

אזכיר עה"צ להצלחת הנ"ל.

קו

[אדר"ח תמוז, תשל"ב]

מענה להנהלת מוסדות חב"ד בירושלים עיה"ק על מכתבם בענין מסויים, בו כתבו ש"אינם יודעים מה לעשות" (סי' ימי תמימים" ח"ה ע' 344):

פשוט שבכל כיו"ב צ"ל ההחלטה על אתר ולא מעבר לים.

קז

[ז' תמוז, תשל"ב]

מענה לר' משה שלמה סלונים על מכתבו (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 351):

[1] על ענין מסויים שכתב – ענה לחיוב, וכתב:

באם יעשו זה באופן מסודר ובמרץ, ולא לערב בתערוכה שאי"ז מתאים לשני הצדדים

[2] על ענין מסויים שכתב, כתב:

להחליט על אתר איזה סוג פעולות

[3] על כללות המכתב, כתב:

אזכיר עה"צ

קח

[ז' תמוז, תשל"ב]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב:

"היום נפגשתי עם ד"ר [צביל] צאצקעס, ודיברנו ע"ד הצעתו בדבר עריכת ברי"מ למבוגרים, וסיפר שכבר ערך בצורה כזו, ומכשירים הובאו ע"י אחות מבי"ח. לדעתו אפשר לשכור חדר ולרכוש מכשירים, וכן צריך הוא לעמוד בקשר עם רב שיעץ לו במקרה שאין ברורה דת האם, או שידוע שאינה יהודיה. והברירה היא או לפתוח מרפאה קטנה לשם זה (ואומר שכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו שיפתח מרפאה בכלל) או רק לשכור חדר אצל משפחה ששם יוכל הנימול להשאר אחר הברי"מ לקבל טיפולים.

הברירה היא אם להקים מרפאה הראויה לשמה עם כל האביזרים והציוד וראויה לביקור רופאים לבקורות וכו', או רק לשכור חדר לשם ביצוע הברי"מ (ואז הבעיה היא גם כיצד יתיחס לכך משרד הבריאות). בין כך ובין כך יצטרכו לשכור אצל משפחה חדר לשהיה אחר הברי"מ, ושהם יטפלו בו וכו'.

ואנו שואלים דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א אם עלינו להכניס עצמנו לעניין זה הכרוך במשרד הדתות, הקליטה והבריאות וכו'.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 345-346, 352):

אינו ענין, שהרי"ז בהתערבות ישירה בעניני שר הדתות. הצעתי להנ"ל: היתה על דבר ארגון, פתיחת קליניקה בנחלת הר חב"ד, באם יש מי שמארגן זה וינהל וכו' כדבעי וכיון שלדעתי זה נחוץ ביותר אשתתף בחלק דההוצאות וכו'. ואבקש שיעזרו במציאת מקום מתאים בנחלה וכו'.

קט

[י"ג תמוז, תשל"ב]

מענה להנהלת מוסדות חב"ד בירושלים עיה"ק על מכתבם בקשר להמסעדה שברשותם – שאת האוכל מקבלים מהעירי', ונתעוררה אצלם סברא להחמיר וחושבים על שינוי בדבר, בעקבות לחץ חוג מסויים והצעותיהם (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 355. "התקשרות" גליון רכג ע' 12):

[1] על תיבת "מסעדה" – כתב:

הרי זה כבר כמה וכמה זמן, ופשוט שאין לשנות.

כללות ההצעה – מושלל לגמרי ולפלא הכי גדול הספק בדבר.

[2] על מה שכתבו ע"ד הצדדים לחיוב שנתעוררו אצל ההנהלה, ואשר דנים בקבלת הצעות החוג האמור – כתב:

התמימות שלהם, האומנם עד כל כך מגיעה?

קי

[י"ד תמוז, תשל"ב]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו (מיום ח' ניסן) בקשר לבניית בית הכנסת "צמח צדק" בירושלים עיה"ק (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 357. אגרות-קודש חכ"ז ע' תנב):

לעשות הדרוש כעצת מומחים שעל אתר, אבל בזריזות הכי גדולה ועד מתי!?

קיא

[ט"ז תמוז, תשל"ב]

מענה להרב משה דובער ריבקין שהכניס קונטרס שלו בענין "גדר דין המעילה בפרה אדומה ובמעות תרומת הלשכה" –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תסג.

קיב

[כ"א תמוז, תשל"ב]

מענה לר' מנחם בן ציון וילהלם על מכתבו בו שאל ע"ד: (א) מקום חינוך הילדים; (ב) ענין בריאותי, וע"ד עשיית סגולות בקשר לכך. למכתבו צירף "מדרש תנחומא" –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תסג.

קיג

[כ"א תמוז, תשל"ב]

מענה לא' מאנ"ש על מכתבו – בקשר לזה שזוגתו, לאחר ששנתיים לאחר החתונה לא נתברכו בזחור"ק, כתבה לכ"ק אדמו"ר שליט"א שמקבלת על עצמה שאם יתן לה השם זחור"ק תקדישנו לכ"ק אדמו"ר שליט"א לאחר ג' שנים, כמו אצל שמואל הנביא. במכתבו שאל – בקשר למלאת ג' שנים להולדת הבן, האם יסעו לחצרות קדשנו בקשר לזה (סי' "היכל מנחם" ח"ג ע' קכט-קל. אגרות-קודש חכ"ז ע' תסד):

לא לנסוע מאה"ק ת"ו, עכ"פ לע"ע.

[וראה גם מכתב אדר"ח תמוז תשל"ב (אגרות-קודש שם ע' תכח-תכט); מכתב כ"ה תמוז תשל"ב (אגרות-קודש שם ע' תסה)].

קיד

[כ"ז תמוז, תשל"ב]

מענה לר' דוד קרץ ששאל האם להכנס ל"קורס" מסויים אלי נשלח ע"י הנהלת "רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש" (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי בהם):

וכן יעשה. אזכיר עה"צ.

קטו

[תמוז, תשל"ב]

מענה לר' זלמן יהודה דייטש על מכתבו בעניני עסקיו, בו כתב שעד עתה מכרו רק בסיטונאות לאנשי עסקים, וכעת הם חושבים למכור גם בעבור קונים בודדים (סי' ו"יהי איש מצליח" ע' 115):

באם אין בזה סתירה למכירה, נכון הדבר, כי לפעמים הסיטוניים מערערים ע"ז. אזכיר על הציון.

קטז

[תמוז, תשל"ב]

מענה להתי' יוסף יצחק גארדאן ששאל האם להשאר בישיבת תו"ת מאריסטאון במשך חדשי הקיץ, או ללכת ל"קעמפ". במכתבו כתב שההנהלה רוצה שישאר בישיבה למשך חדשי הקיץ כיון שלומד בטוב, אבל מצדו רוצה ללכת ל"קעמפ" בכדי לצבור ניסיון עבור שליחותו בעתיד (תשורה גארדאן י"ב כסלו תשפ"ב ע' 14):

יבאר עוד הפעם כל הטעמים להנהלה ויעשה כהוראתם אחר כך

קיז

[שלהי תמוז, תשל"ב]

מענה לא' השלוחים (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

[1] במכתבו כתב: "בהתאם להדו"ח שלי, הנה לכאוי' ב[א' המוסדות] כמעט שא"א לי להתעסק מבלי שיתעורר שערורי', כי כל מה שאני עושה הן לטב או למוטב מעורר להתחיל ענינים חדשים, הנה הי' דעת כ"ק שכעת אין כדאי [ראה לעיל מענה צא], והמצב עדיין כמעט לא נשתנה. והענינים שאני מתעסק בהם עכשיו ג"כ קשה, כי ישנם הוצאות, ולקבץ מעות בלי דבר ממשי הראות קשה. ולכן הנני לשאול דעת ק' באם מ"מ להמשיך כעכשיו או לשנות".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יתייעץ עם ידידים ועם המל"ח והשם יצליחו

[2] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר עה"צ לכל הנ"ל

קיח

[ועש"ק דברים, ג' מנ"א, תשל"ב]

מענה להנהלת ישיבת "תורת אמת" בירושלים עיה"ק – ר' אפרים וואלף, ר' שמואל הלוי חפר, ור' אברהם חנוך גליצנשטיין – על מכתבם בו כתבו שזקוקים למאתיים אלף לירות בכדי לסיים את הבני' (מצילום כתי"ק – סי' "אוצרות" ע' 77. אגרות-קודש חכ"ז ע' תסו):

בתור יוצא מן הכלל

ובאם יוגמר כהנ"ל עד ליא"נ תשל"ג

יכניסו הנ"ל לסדר המענקים לע"א מוסדות

ועוד זאת שישלחו – תיכף לקבלת אישור מכל הג'

שכל החותמים במכ' זה – אחראים לכהנ"ל ובעיקר לשתהי' פעילות ממשית כדבעי בנוגע להכנסות וכו':

מאה אלף ל"י ע"ח ה 10% השתתפות בהוצאות

מאה אלף ל"י הלוואה – עד שיקבלו מענקים הנ"ל וההכנסות
אבל לא יותר מלשנה.

קיט

[ה' מני"א, תשל"ב]

מענה לא' מאנ"ש שכתב דו"ח ע"ד התועדויות שנערכו, וכן כתב ע"ד ענין
בריאותי –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תע.

מאה ועשרים

[ז' מני"א, תשל"ב]

"צעטל" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א (אגרות-קודש חכ"ז ע'
תעב. והעתקה):

לדבר בבהכנ"ס בת"ב (באם א"א – בשבת נחמו, כיון שענינו נחמה על
עניני ת"ב) שהכנסת גויים ר"ל ע"י גיור שלא כהלכה בתור יהודים,
שהם גוי קדוש (בדוגמת ביהמ"ק) מדגישה זכרון ענין ת"ב – כניסת
גויים לביהמ"ק כפשוטו

ולכן כו' מכאו"א מביהכנ"ס מברק:

(1) לראש הממשלה שצ"ל גיור כהלכה

(2) לאלו שהצביעו כן (כל ביהכנ"ס יבחר בעצמו האם לכולם, או רק
לאחדים) עידוד וכו'

(3) להרב אונטרמן שי' – מברק עידוד

שיהי' אח"כ במכ"ע פרסום שבת"ב נדבר כו' ונשלח כו'.

ע"י כותל המערבי – באם אפשר – משמרות בכל כ"ד שעות דט"ב:
בלימוד התורה ואמירת תהילים המותרים בט"ב, כמובן.

שיתחלפו משך שעות אחדות – בכדי שלא יזיק לבריאות המתענים

בפ"ע

מה טוב: תורה וצדקה עפמש"נ ציון במשפט תפדה ושב' בצדקה כמדובר אשתקד.

[ביום תשעה באב לאחר חצות חילק כ"ק אדמו"ר שליט"א שטר של דולר בצירוף מכתב ז' מנחם אב תשלי"ב (אגרות-קודש חכ"ז ע' תע-תעב) – לכאו"א מאלו שהלכו לדבר בבתי הכנסת].

קכא

[לאחר תשעה באב, תשלי"ב]

מענה לתמימים שנסעו בשליחות המל"ח – ולא קיבלו שטר של דולר שחילק כ"ק אדמו"ר שליט"א בתשעה באב לכאו"א מאלו שהלכו לדבר בבתי הכנסת בענין "מיהו יהודי" (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 297 ע' 22. אגרות-קודש חכ"ז ע' תפא):

להשלוחים שליט"א שטענו למה נגרע (בקשר להשקל דת"ב וכו'):

(א) הנ"ל הוא ע"ד מחז"ל (יומא פ"ז מ"ב): הרואה כו' אינו רואה כו'.

(ב) אדרבא בהשליחות כפליים – שני שקלים.

קכב

[יו"ד מנ"א, תשלי"ב]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו בקשר לארבעת הדונמים הפנויים בנחלת הר חב"ד, שסבורים שצ"ל בבעלות של חב"ד (סי' ימי תמימים" ח"ה ע' 373):

פשוט שצ"ל כך (וכן אם יבנו אכן שם) לא תהיה נפרדת מבעלות חב"ד, ובאופן שלא יזיק למוסדות חב"ד הקיימים אבל אין להכריחם לקבל מרות מאיזה מוסד.

קכג

[יו"ד מנ"א, תשל"ב]

מענה לר' שלום דובער מאצקין על מכתבו והמצורף – בקשר למחנה קייץ
 "גן ישראל" מאנטרעאל (תשורה מאצקין ט"ו בשבט תשע"ד ע' 13):

נת' ות"ח ויה"ר שיהא המשך ומוצלח לכהנ"ל.

אזכיר עה"צ.

קכד

[לאחר ט"ו מנ"א, תשל"ב]

מענה להנהלת כמה מוסדות על פרוטוקול מאסיפתם (בתאריך ט"ו
 מנ"א) בה הוחלט לצאת בקריאה ל"מגבית מאוחדת" לטובת המוסדות
 הסובלים מגירעון גדול ("התקשרות" גליון רכג ע' 13):

**הפעילות להכנסה דכל מוסדות [..] שב[.]. – הן חלשות ביותר מה שאינו
 בכלל (מלבד אותן שאין דורשות יזמה בפעולות כלל וכלל)**

באם גם תתנהל כך – חבל על הוצאת הבולים.

**באם ישנו מי שיעשה בפועל בזה ובמרץ עכ"פ כשאר מוסדות שב[.]. –
 כדאי ונכון העניין ויצליח.**

קכה

[מנ"א, תשל"ב]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי' בקשר להדפסת השיחות (ס' "בכל ביתי
 נאמן הוא" ע' 339. קובץ "יומן המשב"ק" גליון יג ע' לא):

**אולי ירשום שמות 2 מאנ"ש שי' וואס זיי "פעלט עס", מפריע לשינה
 (בגו"ר)**

**הנראה לכל – שמזמן לזמן מתגדלת השינה הן בכמות והן באיכות (ז"א
 היפוך מכתבו) ומעשה רב בכל התועדות (לבד כשבא א"י – שאז נעורים
 לראות איך מתנענע וכו')**

להעיר:

חלק חשוב מהנדפסים (1 מונח במחסן 2) נשלח לכתובת (שכנראה נלקחו מספר התלפונים וכו') ובמילא מובנות התוצאות וכו' כנ"ל.

קבו

[מנ"א, תשל"ב]

מענה לר' שניאור זלמן גוראריי על מכתבו בקשר לחיזוק השכונה (קובץ "יומן המשב"ק" גליון יג ע' לב):

בכלל הובטחנו בכל כיו"ב – יגעת ומצאת. וכיון שאין ה"מצאת", הרי ודאי שאין ה"יגעת".

ועוד בנדו"ד שזכות הרבים מסייעת (ונוגע להמצב בעוד כו"כ שכונות – וגם זכותם מצטרפת) – ודאי שאין צורך כלל ביגיעה, כ"א לפעולה (כמובן בפועל) ע"ד הרגיל (וכמובן – מתוך שימת לב, ול"ד הצלה לאחר שכבר נגמרה מכירה כו').

וע"פ השמועה הפעולות דע"ע – כשמאיימים שיודיעוני וארעיש וכו' ולאחרי שכבר א"א להשתמט וכו'. וד"ל.

לדוגמא: מה נעשה בפועל – שלא ימכרו המאפי' דפת ישראל? שיעתיקו לכאן במסגרת [. . .]?

להגדיל ההון ד"חברה" מעת המגבית הא' (לפני ג' שנים כמדומני)? ועוד.

אזכיר עה"צ.

קבו

[שלהי מנ"א, תשל"ב]

מענה לר' שלום אהרן הלוי בלאנק (תשורה בלאנק ו' אלול תשע"ו ע' 12. והעתקה):

על מה שכתב – בהמשך למכתב שקיבל, בו הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בנוגע להסתדרותם – בהתיעצות עם ידידים שי' שעל אתר" – כתב:

(1) הרי עניתי כבר [להסתדרותם – בהתייעצות עם ידידים שי' שעל אתר] ופשוט שלא התכוונתי לעצה שישאלו אצלי.

על מה שכתב ע"ד שליחות בחו"ל, כתב:

(2) באם יש סיכוי טוב למצוא מקום (וה"ז עתה נפתחו ב' חדשים ועולה בקושי).

על מה שכתב ע"ד ניהול "כולל", כתב:

(3) באם יוברר ברור שנפתח בקרוב ממש שהרי כבר כחצי שנה שמדברים עד"ז, אפשר להתעניין בזה.

אזכיר עה"צ.

קכח

[לפני חודש אלול, תשל"ב]

מענה למערכת "הערות התמימים" על מכתבם בצירוף לקובץ "הערות התמימים" גליון יב. במכתבם כתבו ע"ד תכניתם להו"ל קובץ שיכלול את ההערות שנדפסו בגליונות הפנימיים, וכתבו: "לפי הצעתם (ר"מ שי' מענטליק ור"י שי' כהן) בדעתנו לעבור על הכל עוה"פ היטב בסיוע אחדים מחברי הכולל, ועוד, ולהוציאו בקונטרס כנ"ל. . אבל להוי ידוע כי הדברים לא נחתמו בשום גושפנקא, והרשות נתונה לכל מעיין לעורר ולהעיר. . " (תשורה אלטיין כ"ו אדר תשס"ב ע' 5):

סימן בעיגול את מה שכתבו: "לעבור על הכל עוה"פ היטב בסיוע אחדים מחברי הכולל, ועוד, ולהוציאו בקונטרס כנ"ל", וכתב:

(1) ונכון במאד

על מה שכתבו: "והרשות נתונה לכל", כתב:

(2) ויתרה מזו – מבקשים

[וראה לקמן מענה קלז].

קכט

[ה' אלול, תשל"ב]

מענה לאי מאני"ש (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 61. אגרות-קודש חכ"ז ע' תצא):

ודאי צודק שהכל בידי שמים כו' וכמחז"ל בזה,

אבל הם אמרו והם אמרו (ספרי לראה טו, יח) שלא יהא יושב ובטל כ"א "בכל אשר תעשה".

וכיון שאדם קרוב אצל עצמו – צ"ל שאלה אצל מבין בנדו"ז והעיקר – עשי' בפועל ע"פ עצתו. אזכיר עוה"פ עה"צ ולכוח"ט.

קל

[ה' אלול, תשל"ב]

מענה לאי בקשר לנסיעתו לביקור בעיר המבורג (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 41. אגרות-קודש חכ"ז ע' תצא):

כדאי שבשהותו בהמבורג יבקר בקהלה ויעורר העסקנים שי' ע"ד החינוך – ובקול רעש גדול כו' – ובכלל בעניני יהדות (ע"פ שמועה – יש שם כסף ואין פעילות כדבעי, ואולי עוד פחות מזה).

ומי יודע אפשר זוהי הכוונה האמתית דהשגחה העליונה – ומה' מצעדי גבר כוננו.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

קלא

[ועש"ק תצא, ח' אלול, תשל"ב]

מענה לאי מאני"ש על מכתבו בעניני רפואה (סי' "מקדש מלך" ח"ג ע' רנח. "התקשרות" גליון מג ע' 14. אגרות-קודש חכ"ז ע' תצב):

יספרו להרופאים החשש שלהם (שלכאורה – קלוש ביותר) וכן – ועיקר – האין חשש בהטיפול הנ"ל עצמו – ולאח"ז יעשו כדעה אחידה דשנים (עכ"פ) מהם.

אזכיר עה"צ.

קלב

[ועש"ק תצא, ח' אלול, תשל"ב]

מענה לר' אפרים וואלף בקשר ל"תזכיר מאת המגבית הכללית, הסוכנות ונציגי יהדות האורתודוכסית בארה"ב", בתאריך ג' תמוז תשל"ב, בקשר לעולים החדשים מברית המועצות. בתזכיר נכתב:

1. הועדה המשותפת מציעה שבכל שלב – החל מהראיון בוינה דרך שדה התעופה לוד ועד למקום ישובו של העולה – יוזמן, בכל מקום אפשרי, נציג דתי ליעץ ולתת הדרכה רוחנית למילוי דרישות העולים. כמו"כ מוצע שבכל השלבים של העליה יהיו דברי דפוס והוראות בכל הנוגע לשירותים הדתיים המצויים. החומר המודפס יהיה בשפת העולים – \$200,000.

2. אמונה דתית אחידות חברתית ודרך חיים, הם גורמים חשובים במהלך העליה והקליטה, ולכן תהיה התישבות העולים לפי קבוצות משפחתיות ובמספרים כאלה שיאפשר הקמת בתי כנסת, שרותים וחינוך מיוחדים לעולים. כמו"כ מוצע שהרבנים העולים, ישארו בתוך אנשי קהילתם. במרכזי הקליטה ובישובי העולים יהיו מוכנים שירותים לצרכים הדתיים של העולים כולל כשרות ושמירת שבתות וחגים – \$2,500,000.

3. תפורסם רשימה של כל מוסדות החינוך הדתיים בכל הסוגים הנמצאים בישראל. רשימה זו תוגש לעולים. תנתן עזרה לעולים כדי לשלבם במוסדות האלה לפי כישורם החינוכי.

4. יובטח לעולים הכשרה מקצועית והפניה למקומות עבודה שיאפשרו שמירה על אורח חיים דתי. צרכי שומרי שבת יסופקו בכל צורה שהיא – \$150,000.

5. מוצע לחלק מילגות לסטודנטים דתיים עולים, כדי לאפשר להם ללמוד במוסדות תורה המתאימים להם – \$1,200,000.

6. דברי דפוס בעלי תוכן דתי יודפסו ברוסית ובגרמזינית – \$300,000.

7. תשמישי קדושה יסופקו לכל הרוצים הן בוינה והן בשדה תעופה לוד. מידע על כך ינתן לעולים בכתב בבואם למקומות אלה – \$500,000.

8. מוצע, שמיד לאחר בוא העולים יערך טיול לירושלים ולמקומות הקדושים להראות לעולים את ההוי הדתי והחיים הדתיים בכל חלקי הארץ – \$150,000.

9. מוסכם שועדה משותפת המונה ששה חברים, נציגי היהדות האורתודוקסית בארה"ב וששה מטעם הנהלת המגבית והסוכנות, תמשיך בפעולה ככל שידרש. ועדה זו תמנה ועדת בקורת, יהיו חברים מארבעה עד ששה חברים. ועדת הביקורת תברר תלונות וטענות שהגיעו אליה ותגיש את מסקנותיה לוועדה המשותפת לתיקון הליקויים.

10. מוסכם שאף צד לא יפעל לבד בנוגע לתלונות אלה.

סה"כ \$5,000,000."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 395-392, 431):

1) כנראה שלא קרא כלל את התזכיר המצו"ב?!

עפ"י התזכיר, רוב הכסף ככולו ינתן להתיישבות העולים, בנית בתיכ"נ, משכורת הרבנים העולים, שלוחים לווינה וכיו"ב, טיולים לירושלים וכיו"ב, ופשוט מי יקבל כל זה. והוא יכול לקבוע רק אחוזים מסעיפי 6-5 וכמה לדעתו יעלה זה (האחוזים מסעיפי 5-6)?

התזכיר הוא לא מהמגבית המאוחדת אלא מוועידה משותפת של

הסעיפים 9-10 הם בעלי אופי פוליטי מפלגתי מובהק.

הסעיף 10 הסכמה מראש על כל מה שייעשה להעולים החדשים בנוגע לדת, חנוך התיישבות. ובהתחייבות לא להתלונן אפילו!!

האמנם אף אחד מהמשתתפים בהאסיפה לא העיר עכ"ז?!

שיבואו לאסיפה הבאה, אפשר שבלאו הכי לא ידברו כ"א ע"ד ענין אחד לא לערך מגבית בחו"ל, ויבוטל כל ענין התזכיר.

ובאם לאו, יצהיר הוא שהוא מדבר ומשתתף רק ע"ז, ומציע: בהקדמה, שבודאי אין הכוונה במענק זה להקים ארגונים חדשים שאין להם נסיון בזה לטפול בעולים חדשים, ובפרט שהארגונים הוותיקים בזה מתאבקים קשה: כסף מנין.

ומציע שיחלקו כל הסכום לפי המפתח דההשגים עד עתה (כמה עולים מעלי' זו, רוסי' גרוזי' נקלטו ע"י ארגון פלוני וכו').

ומשכורות לרבנים, בנית בתיכ"נ, התיישבות וכו' הרי"ז שייך למשרדים המתאימים שבלאו הכי מקבלים לזה תקציבים מהממשלה מהסוכנות וכו'.

באם ילחוץ מישהו לערוך ועידה משותפת (סעיפי 9-10) יאמר שעד עתה לא השתתף חב"ד בכיו"ב וגם עתה אי"ז מענינה, ואפי' לא יציע לכאן.

ואינו מדבר אלא בנוגע לאי עריכת מגבית ע"י חב"ד בחו"ל ותו לא.

כמו"כ מובן שאין בזה קביעת יחס חב"ד שבאה"ק לוועידה המשותפת שבארצה"ב, שאין זה מענינו כלל, וגם אין להוועידה שבארצה"ב לדבר בשם חב"ד שבאה"ק.

ודאי יודיע בפרטיות ע"ד השקו"ט באסיפה הבאה (וגם בהעברה).

(1) מה שייכות כ"ז ללשכת דולגין?

(2) התזכיר הוא מג' תמוז, סבת העיכוב עד עתה.

(3) באם הפעילים אגו"י ופ"א לא יסכימו על כל הענין, יאמר שאינו רוצה לשבור ולנגד להחזית בהנ"ל, ולכן נמנע גם הוא.

קלג

[מוצש"ק תצא, ט' אלול, תשל"ב]

מענה לא' שכתב: "בהרש"י של ותקרא שמו ראובן, אם שיאהבני אישי הוא מצד שלא יערער על הבכורה, איך זה מתאים לפסוק שלפני זה וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה, שמשמע שרק פתיחת הרחם בניגוד לרחל עקרה זה הסיר השנאה. עוד בעת שנולד לא ידעה בכלל טבעו בפרט שיחשוב שגם יעקב ידע זה ויאהב אותה בשביל זה" (מצילום כתי"ק – תשורה חאנין כ"ט כסלו תשס"ג ע' 97):

[1] סימן בעיגול את התיבות: "שמשמע שרק פתיחת", "הסיר השנאה"; וכתב:

לא רק משמע אלא מוכח להיפך – שגם ואפילו לאחר לידת ראובן עדיין "שמע ה' כי שנואה אנכי"

ויש לחלק בין קס"ד דלאה וכו' ועוד י"ל.

[2] סימן בעיגול את התיבות: "שלא ידעה", וכתב:

היפך פרש"י שידעה וגם אמרה, וראו (לרבים)

קלד

[י"ג אלול, תשל"ב]

מענה למערכת "בטאון חב"ד" (ס' "מקדש מלך" ח"ד ע' שמב. אגרות-קודש חכ"ז ע' תצג):

על התיבות "ונבקש בזה חווי"ד", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– היא – שכנראה (ואף שמכבר העירו ע"ז וכ"פ) אין המערכת עורכת כלל את החומר, (לדוגמא – במכ' ע"ד צדקה – באה גם תחלת המכ' !!!), ואין עניני לחפש מגרעות וכו'.

ועד שימצאו מי שהוא אחראי על העריכה ובכל החומר – יפסיקו הופעת הני"ל. נוסף על ענין התמוה (דוגמא הא') בולט וג"כ במבט ראשון (באם מביטים): המובא בקטע השיחה טעם דיחוי חלוקת הכוס לש"ק מפני קוצר הזמן – שמקום לומר שזהו אסור ע"פ דין.

[וראה ליקוט מענות קודש תשל"ג מענה קצו].

קלה

[י"ג אלול, תשל"ב]

מענה לאי מאנ"ש שרצה להוציא את בנו משיבת תו"ת (ס' "ימי תמימים" ח"ה ע' 401):

בנוגע לבנו שי' כמפורסם שייך להנהלת הישיבות (מאיפה ולאן) אזכיר עה"צ.

קלו

[י"ד אלול, תשל"ב]

מענה להנהלת "בית חב"ד" מסויים ("סי' השליחות" ע' 186. אגרות-קודש חכ"ז ע' תצה):

מופרך לגמרי שזה יהי' חלק מפעולות בית חב"ד – ויכוחים עם נוצרים או עם נצרות!

ולפלא גדול הספק.

קלז

[י"ד אלול, תשל"ב]

מענה להתמימים נחמן שפירא, שניאור זלמן ווילשאנסקי, ויעקב יהודה ליב אלטיין (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 33 (ע' תצח)) :

[1] במכתבם כתבו : "מצו"ב : ע' השער, מפתח, פתח דבר, ואיזה עמודים לדוגמא, לקונטרס "הערות התמימים"."

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "התמימים", וכתב :

לכאורה שולל השתתפות דכו"כ –

אולי להוסיף "ואנ"ש" (או כיו"ב) וכן בהפתח דבר וכו'.

[2] במכתבם כתבו : "עברנו על כל הענינים עוה"פ, רוב הדברים ניתנו לכמה מחברי הכולל לעבור עליהם, ובעיקר להר"ר ארי' ליב שי' קפלן. וכמה דברים עברנו עליהם בעצמנו. הרבה ענינים נשמטו, וכמה ענינים נשתנו, ועל איזה ענינים נכתבו הערות מהמערכת."

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן שני קווים תחת התיבות "עברנו על כל הענינים עוה"פ", ושני קווים בצד תיבות אלו; וסימן קו תחת תיבת "לכמה".

[3] במכתבם כתבו : "הקונטרס כבר מוכן לדפוס. יהי דפוס אופסט, האותיות יהיו קטנות מכמו שהם מתוקתקים כאן (בהעמודים לדוגמא). יחזיק 96 עמודים, 6x9. בדעתנו למוסרו לדפוס תיכף לאחר ש"ק (אחרי תיקון טה"ד) ויהי מוכן בבי' או ג' שבועות."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

כדאי שהפורמט – כמו הלקו"ש

[4] במכתבם כתבו : "בדעתנו הי' לעשות תוכן הענינים שבהקונטרס, אבל לא הי' באפשרותינו מפני אפס המקום, שהי' מתארך יותר מ96 עמודים (ואז הי' קשור עם הוצאה מרובה). מטעם זה הוכרחנו גם להשמיט כמה עמודים שהיו כבר מתוקתקים ומוכן לדפוס. הפתח דבר סוגנן ע"י הר"ר . שי' דובראווסקי".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "שהיו כבר מתוקתקים ומוכן לדפוס", וכתב :

א"כ – חבל [להשמיט]. והרי אפשר לצרף להנ"ל עוד 16 ע' או כיו"ב.

[5] במכתבם כתבו: "הוצאת הקונטרס לאור יעלה (לכה"פ) לסכום של \$600".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "יעלה (לכה"פ) לסכום של \$600", וכתב:

10% השתתפות מקרן הע' (כבשאר ע"א מוסדות)

[6] בקשר לדף-השער המצורף, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יו"ל ע"י

"חבר מערכת"

קלח

[ועש"ק תבוא, ט"ו אלול, תשל"ב]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי שכתב: "ר' אברהם דוב פרשן שיחיו, לזכות חתונת נכדתם ובתם ת"י שילמו ההוצאות הכרוכות בהשגת המייקראפילם'ס המצורפים בזה. יש כאן מייקראפילם'ס מיוחד מ-21,000 עמודים דא"ח וגם נגלה מהספרי' בווארשא, שחלק גדול מהם הם כ"ק הנשיאים, והרבה מזה שעדיין לא נדפסו. גם מצו"ב, מה שעשינו כאן לנסיון, איזו מאות עמודים בגודל הרגיל שנעשו מאחד הראלס של המייקראפילם, כמדומה שזהו כ"ק של אדמו"ר הצ"צ. ומוסרים כל זה לכ"ק אדמו"ר שליט"א. יש עדיין תקוה חזקה שיכולים להשיג גוף הביכלאך עצמם ועוד" (מצילום כתי"ק – "תחינו" גליון 6 ע' 48):

[1] סימן בעיגול את התיבות "גוף הביכלאך עצמם", וכתב:

איפוא נמצאים?

[2] על כללות המכתב, כתב:

נת' ות"ח ת"ח ובפרט שנתקבל עש"ק כו'

[וראה ליקוט מענות קודש תשל"ג מענות רכב, רכג].

קלט

[י"ז אלול, תשל"ב]

מענה לר' מנחם בן ציון וילהלם על מכתבו (תשורה וילהלם י"ד סיון תשע"ג ע' 47):

אזכיר עה"צ לכהנ"ל ויבש"ט.

בטח משתתף (וישתתף ביתר שאת) במבצע תפלין. וה' יצליחם.

בטח שומר הוא השלשה השיעורים השוים לכל נפש בחומש תהלים ותניא הידועים.

קמ

[ח"י אלול, תשל"ב]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב: "רב"צ שי' ש"ט הפציר בי כמה פעמים להכנס לעניני הת"ת בב"ב, ולקבל עלי אחריות ולתת כסף וכו', והריני שואל דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א אם להכניס עצמי לענין זה" (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 397, 403. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקיג):

באם עי"ז יתוסף בהנ"ל, (ולא רק יפטור אנ"ש שי' שעל אתר מכל אחריות וק"ל).

קמא

[ח"י אלול, תשל"ב]

מענה לר' אברהם חנוך גליצנשטיין ור' טובי' בלוי ששאלו בקשר להשתתפות הקואליציה בבנין הפרוייקט שע"י מוסדות חב"ד בירושלים עיה"ק (סי' יימי תמימים" ח"ה ע' 403):

תלוי בתגובת הציבור בהנ"ל, ובכל אופן, על עסקני אנ"ש שי' שעל אתר להחליט.

קמב

[אלול, תשל"ב]

מענה לתלמידי ישיבות תו"ת באה"ק שפעלו במשך חודש מנ"א בערים
ברחבי אה"ק – על דו"ח מהפעולות (סי' "מקדש מלך" ח"ג ע' קנד. סי' "ימי
תמימים" ח"ה ע' 411. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקיג):

**הדו"ח נת' ות"ח ת"ח. ויה"ר שיבש"ט לעת"ל ובהוספה וכהצווי
(ונתינת כח) מעלין בקדש.**

קמג

[אלול, תשל"ב]

מענה לאי מאנ"ש המשמש במוסד חינוך מסויים ורצה להחליף משרתו,
וציטט מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א שקיבלה זוגתו בנידון –
נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקיג-תקי"ד.

קמד

[קייץ, תשל"ב]

מענה לרי' שלום מענדל קלמנסון (סי' "פעילות חוצה גבולות" ח"ב ע' 236-
237):

[1] במכתבו כתב ע"ד בואו – יחד עם בני ביתו – לחצרות קדשנו, לרגל
נישואי בתו מרת רבקה עב"ג הת' צבי הירש ליפסקר.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ויהא כהנ"ל בשעטמו"צ

[2] למכתבו צירף פני"ם מאנשי קהילת "שניאור" וידידיו.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

נת' ות"ח הפ"נ יקראו בל"נ עה"צ

ליקוט מענות קודש - ה'תשל"ב-ה'תשל"ג

[3] למכתבו צירף מכתבים מהעו"ד ע"ד המשפטים בקשר לקהילת "שניאור", וע"ד תמיכת ארגון הפעילים.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

נת' ות"ח להחזיר

[4] במכתבו כתב שרוצה לקבוע פגישה עם חברי ארגון הפעילים.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אזכיר עה"צ

[5] במכתבו כתב: "הנני לשאול מכ"ק אם כדאי לכתוב שם בית הספר, בלשון הקודש, ולהבדיל בצרפתית, על המכונה שמביאים בה הילדים. כי מצד אחד הנה זה יעשה פרסומת בין היהודים, שיש בית ספר וכו'. אבל מצד השני, הנה למה להתראות בעיני האינם יהודים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

באם עוד מוסד(ות) עושה(ים) כך.

קמה

[קייץ, תשל"ב]

מענה לר' מרדכי זאב הכהן גוטניק ששאל האם להשקיע את הממון שקיבלו לרגל הנישואין בעסק מסויים, כפי הצעת בני המשפחה, וציין שכותב זאת גם בשם זוגתו ("צדייק למלך" חוברת ז' ע' 219):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "כתבתי כל זה בשם אשתי שתחי ג"כ", וכתב:

עפכהנ"ל [להשקיע הממון באופן הנ"ל] **לאחרי שיתנו מהנ"ל לצדקה ע"פ מש"כ בשו"ע יו"ד ר"ס רמ"ט בהוספת ב"פ ח"י שקל.**

אזכיר עה"צ.

קמו

[קייץ, תשל"ב]

מענה לאי על טענותיו ע"ד מדת אהבת הזולת שראה אצל אי אלו מהחסידים (קובץ "נישואי צדי"ק" ח"ב ע' 54-55):

1) הדגשתי בכמה התועדויות – וגם במכתב דר"ח ניסן – דעל כל אחד ואחד מבני ישראל מן התורה חובה להטיב עם כל בני אדם (כולל שאומות העולם יקיימו ז' מצות בני נח) – והרי זה היפך ממה שכתב הוא!

2) הרי זה היפך: 1) המדובר ומוזכר בכמה מקומות (ובפרט בתניא פרק ל"ב), 2) מיסודות החסידות: אהבת כל אחד ואחד מבני ישראל כמוך.

3) הרי זה היפך מהוראות כל נשיאי חב"ד שצריך להיות אך בדרכי נועם ושלוש.

4) הביאור (באם ראה אנשים כהנ"ל): כמו שיש (ומובא בתניא בתחלתו): רשע שאינו גמור וצדיק שאינו גמור, כך יש ליובאוויטשער שאינו גמור וכאלה שחלקם עדיין לא נגמרו בג' הנ"ל.

5) על שאר השאלות נענה כבר פנים אל פנים.

אזכיר על הציון.

קמז

[קייץ, תשל"ב]

מענה לשניים מאנ"ש שכתבו ע"ד רצונם לייסד מוסד "עזרת אחים" לסיוע לאלו שנתקברו – סיוע בעניני גמ"ח, עריכת כינוסים עבורם, חזרת שיחות ומאמרים וכו' (תשורה פרקש י"א מני"א תשנ"ז ע' 20):

[1] במכתבם שאלו: "האם כ"ק אדמו"ר שליט"א מסכים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם", וכתב:

[מסכים] – בכלל אבל צ"ע (בירור ע"פ הלכה – המותר, ובאם – הן) הכדאית הכרזה שכו"כ ארגנו כו' במיוחד למי שעברו אינו כדבעי

ליקוט מענות קודש - ה'תשל"ב-ה'תשל"ג

[2] במכתבם כתבו – שמבקשים: "ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א אם מסכים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "אם", וכתב:

אזכיר עה"צ

[3] במכתבם כתבו בקשתם: "שכ"ק אד"ש יואיל נא לשים נשיאותו על המוסד "עזרת אחים"".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מכו"כ זמן – שאיני עושה או מרשה לכתוב או לעשות כך. ועל הראשונים כו'.

קמח

[קייץ, תשל"ב]

מענה להרב אברהם ארי' סטאון שכתב ע"ד דירה שהוצעה לו לשכירה בסמיכות לבית הכנסת בפלאטבוש בו משמש כרב, וביקש ברכה. במכתבו ציין את פרטי הדירה, ובין השאר כתב: "השכר דירה הוא 257.50 לחודש" (תשורה סטאון כ"ה אדר תשס"א ע' 27):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "השכר דירה הוא 257.50 לחודש", וכתב:

באם: (1) אין המחיר מופרז (2) אין בדעתם לקנות בית

ישכרוה בשטומו"צ.

אזכיר עה"צ.

קמט

[קייץ, תשל"ב]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד "שבתון" שערכו עבור מקורבים שהגיעו לחצרות קדשנו בכדי ללמוד על יהדות ודרכי החסידות. במכתבם ציינו את רשימת המשתתפים ב"שבתון", והמשפחות בשכונת קראונהייטס אצלם התארחו (מהעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד"):

נת' ות"ח. להחזיר.

כדאי לחקור ולברר הסיבה: למה לא הי' מספר המשתתפים רב יותר – ובפרט שלאחרונה הייתה פרסומת רבה בענייני ליובאוויטש (שנת השבעים וכו') ולמרות זה כו',

ע"מ לתקן כדרוש.

קנ

[קייץ, תשל"ב]

מענה לאי השלוחים על מכתבו (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי' מאנ"ש שיי' וזכות הרבים תלוי' בו):

באם שאלתו כפשוטה, – היקנה ההאטעל של 75.000 או יותר וכו' מובן שהמענה שאין זה ענינו כלל

בנוגע למכירת הקעמפ או לפותחו עתה – כיון שהבע"ב מצדדים למוכרו, והוא עמוס חובות (והזמן לפתיחה בלאה"כ מאוחר), ימכור, למי ובאיזה תנאים, – שייך להמבינים בזה שעל אתר.

בענייני המוסדות כו' – שייך להמל"ח

אזכיר עה"צ

[וראה ליקוט מענות קודש תשל"ג מענה רצא].

קנא

[קייץ, תשל"ב]

מענה לאי מאנ"ש על מכתבו בקשר לבנו שהוא בעל מוגבלויות מסויימות (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי בו):

על מה שכתב ע"ד חינוך בבית ספר ממלכתי, כתב:

(1) זהו אינו ענין כלל

על ענין מסויים שכתב, כתב:

(2) – יתעניינו בזה

על מה שכתב ע"ד מחנה קייץ "גן ישראל", כתב:

(3) ויעשו כן

אזכיר על הציון על כל הנ"ל

קנב

[תשל"ב]

מענה להרב שלום יחזקאל שרגא רובין הלברשטאם (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 315-314. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקיד-תקטו):

על מה שכתב ע"ד נישואי אשה לאיש כשם בעלה הראשון, כתב:

(1) ראה בהמובא מס' שלחן העזר ס"א סעיף יב (מס' חכמת הנפש) ע"ד שם האשה הב' כהראשונה – ואין הס' תח"י. ולע"ע לא מצאתי עד"ז בנוגע להשמות דבעל הב' והא'.

ובכלל – יש לחלק בין איש לאשה ע"פ משנ"ת בכ"מ (או"ח סר"מ, אה"ע סכ"ה) בפירוש – רק בנוגע למחשבת (דעת) האיש (אף שבדרך אגב – ולא לפס"ד – נזכרה גם דעת האשה (פסחים קיב, סע"א)).

כן ממה שלא נזכר הטעם (דהשם יעורר הדעה) אפילו בנוגע לאיש – בנוגע לשמות כלה וחמותה,

משמע דלא חיישינן לזה.

ובכ"ז אם ישנו שמו – הרי מהיות טוב כו'.

על מה שכתב ע"ד אמירת קדיש יתום אחרי קידוש לבנה, כתב:

(2) בשל"ה (ש' האותיות דף עד, ב) סיום קידוש לבנה הוא בדרז"ל (אביי) ולכן – קדיש דרבנן. וכ"ה בסי' היעבץ. לדידן דמסיימין (ע"פ סי' האריז"ל ועוד) בעלינו – פשוט דצ"ל ק"י. וכ"כ בפ"י בסי' קול יעקב. ועוד.

על כללות המכתב, כתב:

(3) אזכיר עה"צ לתוכן מכ' כת"ר שי'

כיון שמפני הטרדות וכו' – נדחית כתיבת מכ' מסודר, בקשתי לטלפן ואת כת"ר הסליחה.

והנה לאחרי כתבי הנ"ל ראיתי ב"אזהרות נוספות* בכת"י – לצוואת ר"י החסיד" [נדפסו בס' חסידים – ירות"ו תשי"ז ע' ל] וז"ל:

אם יש לאדם אשה ומתה לא ישא אחרת ששמה כשם הראשונה, או אם מת בעל לאשה לא תקח בעל ששמו כשם הראשון, כי יחשבו אחר הראשון, ואם יהי' הדבר כך לעולם לא יהי' בטוב או ימות אחד מהרה.

ובהערת המו"ל שם: ע' בס' חכמת הנפש להרקח כד ע"ג.

(* בכמה דפוסים נמצא זה בתוך הצוואה.

קנג

[תשל"ב]

מענה לנערה בקשר לשידוך שהוצע לה (מצילום כתי"ק – סי' מאוצר המלך" ח"א ע' 298. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקטו):

עפ"ז יגמרו השידוך בשטומו"צ (באם הורי' שי' ג"כ מסכימים ע"ז) – אבל בכדי למנוע שקו"ט לאח"ז – כדאי שידברו לא רק במושגים כללים "ע"פ תומ"צ" וכיו"ב – אלא גם בפרטים: פאָריק, שיעור בתורה בכל יום, וכמה, ואיפוא וכו'.

גם כל השמות שלו ואזכיר עה"צ. (2)

קנד

[תשל"ב]

ממענה לאחת שכתבה ע"ד בתה הרוצה להנשא לאינו יהודי ר"ל (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 316. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקיח):

(1) **תסבירו (וכן את בתה תי')** – שזהו (רצון בתה) בדוגמת האומר (ויש כו"כ כאלה, ובתקופתנו בפרט) שרוצה, ר"ל, לאבד א"ע ר"ל ויתענג בזה וכו'.

ורצונה הנ"ל הוא גרוע מזה (כיון שזהו אסון נמשך במשך כל השנים שחיים לאח"ז – וכמפורסם בהסטאטיסטיקע ע"ד נשואי תערובת: גודל האחוז דהגטין, פירוד, מחלוקת וכו' שמגלים ומספרים עד"ז. ויותר ע"ז – האחוז שמתביישים לגלות אסונם כו')

קנה

[תשל"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד מצב רוחו (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 54. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקיט):

למוד בתניא פרקים המדברים אודות הנ"ל.

כן אם יש אצלו העתק מכתביו שכתב לי לפני שנים אחדות – יקראם כדבעי ויעשה חשבון צדק: ה'ראה חסדי ה' בעינינו? באם הן – ההודה לה' ע"ז ע"י הוספה ביר"ש וכיו"ב? היעשה כן עתה?

קנו

[תשל"ב]

ממענה להורים שרצו לשלוח את בנם ללמוד מקצוע באוניברסיטא, וביקשו את הסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 46. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכ):

(2) **בתקופתנו המבולבלת ובפרט הנוער** – כשברכם השם וילדיהם שי' תקיפים ברצונם ללמוד תורה ואין כל ספק אצלם בזה – צריך להזהר ביותר שלא להחלישם בזה כלל (כי החלישות עלולה להוליד מח' של ספק וכו'), ואדרבא צריך לחזקם בזה. וזה נוגע לא רק להצלחת הלימוד,

כ"א לשלמות השקפת עולמם ושלא להתפתות כלל להסביבה שבחוץ וכו' (כולל – שבקאלעדז).

ולכן כדאי שישפיעו גם על בנם שלמה שי' שיכנס לישיבה לכל היום, עכ"פ לשנה-שנתיים.

בנוגע לפרנסת בניהם שי' יחכו עד שבניהם יתחילו לדבר עד"ז. והשם יצליחם.

קנז

[תשל"ב]

מענה לאחת שכתבה ע"ד שאלותי בעניני יהדות (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 120. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכא):

כשא' מבנ"י חי שלא ע"פ ציווי הבורא לבנ"י –

מובן כשאינו חש עצמו בטוב (אף שאינו יודע וטועה בהסיבה האמתית),

ולכן לכל לראש – צריך לתקן הני"ל. והובטח כאו"א – יגעת ומצאת.

ובכ"ז צ"ל הקדמת נעשה (- בפו"מ) לנשמע (הבנה ע"י חקו"ד וכו') ובפרט שכשאדם רעב (למזונו הגשמי, או הרוחני) אינו מסוגל להעמיק ולסקו"ט שכליים וכו"ב – משא"כ לאחר שישביע רעבונו.

ולכן תדחה פתרון השכלי דהשאלות ביהדות וכו' – עד שתתבסס בהקיום בפו"מ.

קנח

[תשל"ב]

מענה בקשר לאחת שמצב רוחה לא הי' כדבעי (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 109. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכב):

יסבירוה אשר כאו"א נמצא בעוה"ז ע"פ רצונו של השם ובשליחותו: לעשות טוב בעולם, ולכן ציוה השם ושמרתם מאד לנפשותיכם (ופשיטא שנתן הכוחות במילואן – למלאות השליחות והשמירה).

מזה מובן ג"כ שהיצה"ר מנסה לבלבל ולמנוע בזה. ופשיטא היוקר והזכות דמילוי שליחות השם ולא להרשם מהיצה"ר. אזכיר עה"צ

קנט

[תשל"ב]

מענה לא' שכתב בעניני בריאות (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 338. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכב):

התחזקות בבטחון אמתי בהשם – נוסף על העיקר שזהו מיסודי אמונתנו – ה"ז ג"כ רפואה באופן ישך להנ"ל (וגם הרופאים מודים בזה).

חת"ת

אזכיר עה"צ.

קס

[תשל"ב]

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 266. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכב):

ת"ח ת"ח על הבשו"ט הנ"ל. כן יבש"ט גם בשאר הענינים שכותבם ובאופן דמוסיף והולך (ועד לאלף ואחד ויותר) ואור.

אזכיר עה"צ.

קסא

[תשל"ב]

מענה בקשר לפעילות לחיזוק שכונת קראונהייטס (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 140. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכב-תקכג):

בכלל – נכון במאד, אבל בתנאי שיהי' מי שיתעסק בזה ע"מ שיתנהג הענין כדבעי בפועל במעשה –

[הדגשתי הנ"ל – לשלול השיטה דכו"כ וכו' שהתעסקות פי': א] להורות לאחרים את המוטל עליהם, (ב) הסברת האי אפשריות שעליו בעצמו לעשות מה שהוא]

קסב

[תשל"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד ההנהגה בעולם (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 83. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכג):

אזכירו עוה"פ עה"צ להמצטרך לו.

ויה"ר שיעשה את התלוי בו בדרך הטבע – ויצליח ויבש"ט.

לכתבו ע"ד ההנהגה בעולם וכו' – הנה גם אני וגם טובים ממני יש שאינם מבינים אותה – אבל מה פלא באם נברא אינו משיג חכמת הבורא?

קסג

[תשל"ב]

מענה לאחת מנשות אנ"ש (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 175, 253. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכג-תקכד):

בכלל – לכאו"א תפקיד שלו (כמדובר ג"כ במכ' הכללי דשנה זו).

תפקידה לע"ע – אך חינוך ילדי' שי' הנהגת הבית ובהנוגע לבעלה שי'.

ועסקנותה ציבורית – תפריע להנ"ל.

ודי' – השתתפות בשיעורים בשעות שפנוי' מהנ"ל.

(2) בנוגע להשם דבתם תי' – כפי שתתדבר עם בעלה שי'. באם לא יבואו לדעה אחת – כהוראת הרב מרא דאתרא.

קסד

[תשל"ב]

מענה לא' התמימים (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 27. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכד):

הסדר מרבתינו נשיאינו – שתלמיד צריך להתייעץ ולעשות כהוראות הנהלת הישיבה.

אזכיר עה"צ.

קסה

[תשל"ב]

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה סימפסון ב' סיון תשע"ט ע' 9; ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 98, 364. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקכה-תקכו):

לס"א מובן שהחשש למגלי פנים בתיבת "הלכה" היפך ההלכה – יש לו מקום. אבל במצב ההווה זהו הנוסח האפשרי הכי טוב, כיון שבאים בטענה ד"סטאטוס קווא", דבמשך כל הזמן ע"ע – כך הי' כתוב בהוראות משרד הפנים שלהם בעצמו והתחייבו לשמור הסטאטוס קווא. כל נוסח אחר – ה"ז חידוש והותרה הרצועה (ובפרט שכבר משתדלים לפצות את "הקנאים" שיציעו הנוסח "גיור ע"פ הרבנות הראשית". וד"ל).

לס"ב כל ענין שיכול להוסיף בחיזוק התומ"צ וכו' מובן שכדאי הוא (אלא שצריך לחשוב שכרו כנגד כו' – חשש שכדרך המסלפים וכו' יענו: כיון שפרש"י אינו כפי' זה בהסוגיא – ה"ז ראי' שגם בנוגע לקונסרוטיבים כו' דעת רש"י כו'. – ושמעתי כבר "סברות" יותר חסרי-סברא מזה).

לס"ג קראתי ב"איד" והרושם מובן. אבל יש מקום לומר שעתה טוב יותר שישתקעו הדברים ולא יזכרו עוד אפילו בתור קס"ד.

לפני כו"כ שנים הו"ל – כמדומני – מתורת הבעש"ט ערכין ע"ס הא"ב, ולא ראיתי אלא ח"א. ולכאורה כדאי הי' להמשיך. ואם עוברי רצונו, ר"ל – מוסיפים בס' חשך, עאכו"כ שצ"ל הוספה בס' אור ובפרט מן המאור שבתורה. וזכות הרבים מסייעת.

קסו

[תשל"ב]

מענה לנערה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 34 (ע' תקכז-תקכח)):

מובן שאין יסוד כלל ליפחוד לכתוב לי – שהרי השתדלותי היא לעזור כפי יכולתי – ולא ח"ו להכביד או לגעור וכיו"ב.

בתקופות מעבר בחיי האדם (מקטנות לבגרות, מבגרות לעמידה וכו') – ה"ה רגיש (sensitive) יותר ויציב (stable) פחות – ולכן רגיל שאז נעשות אצלו שאלות חדשות או ספקות – שכשתעבור התקופה בעצמו ימצא הפתרון ובקל, אבל בעת המעבר נ"ל שזהו ספק גדול וכו'. וע"י שיחה עם אחר יסבירו שהפתרון פשוט וכו'. ולכן זה שאצלה כנ"ל – ה"ז כך אצל כו"כ ועובר במשך הזמן

סיבה נוספת אצלה וגדולה היא: כשהתחילה "להרגיש לא נוח" באופן קל – הרי במקום הוספה בעניינים המחזקים את בני"י (שזהו תומ"צ) הרי ככתבה – מיעטה בהם! ומובנות התוצאות.

ואף שהמיעוט בא ע"י פיתוי היצה"ר שכיון שע"פ חשבונו אין מגיע לה כלל עונש כזה (כההרגשה הנ"ל) ה"ז היפך היושר כלפי' ולכן דאָרף זי "אָפּטאַן" וכו' ומה בכלל השייכות בין קיום התומ"צ והרגשתה – שהקיום יועיל בזה?! (ולומר שזהו ענין דנסיון – לוינט ניט דעם יצה"ר, כמובן).

ובהתבוננות קלה מובן שזהו פיתוי ד"מלך זקן וכסיל"ו: (1) אפשר זהו נסיון, כנ"ל. (2) חשבון היצה"ר שאין מגיע כו' – "אפ"ל" חשבון שקר. והשייכות הנ"ל – כאו"א (ופשוט שגם היא בכלל) מאמין באמונה פשוטה שככתוב בכ"מ ובהסברה שתורתנו תורת חסד היא ולהיטיב לאדם גם בעוה"ז – טובה אמתית (ולכן אפשרי שבתחלה נראה הדבר קשה לקיימו – אלא שהתורה יודעת שדוקא עי"ז יבוא רוב טוב לאחרי זמן).

פשוט ג"כ ששכל התורה גדול ועמוק הוא משכל בני"א החכם ביותר (ובפרט משכלו של אדם הנוגע בדבר) – ולכן אין פלא כלל באם קורה ובנ"א אינו מבין לפי שעה הטובה בשבילו בעוה"ז – ע"י שיקיים הוראת

התורה – (ובאם מקיימים הוראת רופא בני"א לקחת pill שאינו מתוק – עאכו"כ שצ"ל קיום הוראות התורה).

בירור ספקות שלה והרמת מצב רוחה – דוקא ע"י דבור ושקו"ט עם בחור בזה, וכבר עשתה כן פעמים אחדות – ע"פ תורה: אינו רצוי ואינו כדאי לא בשבילה ולא בשבילו. שמזה גם מובן: 1) שאין זה טוב בשבילם, 2) שבודאי תמצא אופן אחר המותר – להשיג הנ"ל, באם תרצה.

עוד סיבה להרגשתה וכו' (וג"ז נראה במכתבה עצמה): בכל העמודים לא נזכרה אף תיבה אחת וגם לא ברמז – ע"ד חובתה קדושה לעזור להזולת ובפרט לאלה שלא זכו שהוריהם יחנכו בדרך התומ"צ, יודיעום מה זה יהדות וכו', אף ש(כמדובר באריכות קצת בהתועדות) הם זועקים לעזר –

עד כ"כ הצליח היצה"ר לפתותה שתתענין אך בעצמה והרגשותי

וכשתעשה בהצלת הנ"ל – עכ"פ בדרך המיצוע – ומתוך חיות ושמחה (על זכותה הנפלאה ויכולת שניתנה לה בזה)

בודאי שתוטב ההרגשה וכו'.

נכנסו בתור (שנתארך ביותר – ע"י הטרדות דאה"ק ת"ו, עניני שנת הע' ועוד) וגם בזה תראה איך שפיתוי-הסברת היצה"ר אפ"ל היפך האמת. וק"ל.

אזכיר עה"צ ותבש"ט.

קסז

[תשל"ב]

מענה לנערה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ז ע' 35 (ע' תקכט)):

בהנוגע:

א) בטחון עצמי, חשק בעבודתה וכו' – תתבונן בזה

(1) שכאו"א מבנ"י הוא שלוחו של הקב"ה להאיר בעולם וכו' (2) חינוך בני"י – עֵתָה הוא ענין דפקו"נ ממש

ובטח תועיל להנ"ל.

(ב) עזר להעולם מרוסיא כו' שי' – נחוץ במאד וחינוני. ומועיל ביותר באם קשור בפגישה ודבור באופן בלתי פורמלי פא"פ וכו'.

(ג) לשידוך – תתייעץ בהמכיר(ים) את המדובר ואין נוגע בדבר. (1)

בת . .

אזכיר עה"צ (2)

קסח

[תשל"ב]

מענה להרב ישראל יצחק פיעקארסקי שכתב:

"הנה האחרונים הקשו על דברי הרמב"ם ז"ל פ"ח מתו"מ הל' ט"ו דשתי הלחם שהונפו עם הכבשים מעכבים זה את זה ואם אבדו הכבשים יאבדו הלחם ויביאו לחם אחר וכבשים אחרים, והיאך אפשר זה הא קיי"ל שתי הלחם אין אפייתן דוחה יו"ט ואפי' נפסל אין מביאין אחר, כדמוכח ביומא כ"א בהא דלא נמצא פסול בשתי הלחם וברש"י שם, ובמנחות דף מ"ו ג"כ איתא ומביא לחם אחר. ועיין בשו"ת אמרי יושר ח"ב סי' קכ"ז שהביא קושיא זו בשם הגאון מקונצק ז"ל.

ומה שרצה לתרץ שם בד"ה ובעיקר, עפ"י דעת התוס' יומא מ"ו ד"ה אבל, שנראה מדבריהם דאם הי' אונס ולא הקריבו קרבן ציבור יוכלו להקריב למחר, ועיין משנה למלך פ"א מתו"מ דהא דעבר זמנו בטל קרבנו היינו שלא הי' אונס יעיין שם, א"כ י"ל דאם נפסל הלחם מחמת אונס יוכלו למחר ביום חול להקריב כבשים ולחם. אך דברי המל"מ בזה צריך לי עיון כמ"ש בספרי טל תורה יומא מ"ו שם ומוספין ודאי לא קרבו בעבר זמנו. ועיין רמב"ם פ"ה מתו"מ הל' ב' מבואר להדיא דכל קרבן ציבור שעבר יומו בטל קרבנו, ומשמע שם דאפילו באונס גמור כן וגם בתמידין כן. ועמ"ש בטל תורה הנ"ל בענין תמידין ועכ"פ במוספין ובשתי הלחם ודאי הדין כן, כמבואר בתמורה דף י"ד דעבר זמנו בטל קרבנו. עכ"ל.

הנה משר"ל דאם הוי אונס אז גבי תמידין לא אמרי' עבר זמנו בטל קרבנו וכן הוא דעת המשנה למלך, מבואר מדברי אדה"ז נבג"מ בשו"ע שלו הל' תפלה סי' ק"יח סעי' ב' וז"ל: טעה או נאנס ולא התפלל מנחה צריך

להתפלל ערבית שתיים הראשונה לשם ערבית והבי' לתשלומין, ואע"פ שהתפללות הם כנגד הקרבנות אין אומרים כיון שעבר יומו בטל קרבנו, כיון שמ"מ התפללות הם בקשות הרחמים וכל אימת שיתפלל יש לו שכר תפילה, אלא שאין לו שכר תפילה בזמנו, עכלה"ט ז"ל. הנה מבואר דאע"פ שנאנס אמרי' עבר זמנו בטל קרבנו אפי' גבי תמידין, שמתחיל בטעה או נאנס, וע"ז אמר אין אומרים כיון שעבר יומו בטל קרבנו, להיפך מדברי המל"מ הנ"ל, ודברי תוסי' יומא דף מ"ו שמבואר דגבי תמידין לא אמרי' עבר זמנו בטל קרבנו היכא שנאנס, צ"ע.

אך ברשב"א מנחות דף ד' אהא דאמר ריש לקיש מנחת העומר שקמצה שלא לשמה כשרה וכו' והביא מנחת העומר אחרת, תמה בחידושי הרשב"א שם דאיך תקריב מנחה אחרת לבו ביום וקצירתה הוא בלילה א"כ צריך להמתין עד לאחר שנקצרה בלילה מנחה אחרת, עכ"ל. ולא זכיתי להבין, דמה שייך לומר דנמתין עד למחר שיקצרו בלילה שני שהוא לאחר יום הנפת עומר שכבר עבר יום הקרבנות.

א"כ מבואר מדברי הרשב"א הנ"ל, דעומר אם הי' אונס שלא יוכלו להקריב בזמנו יכולין להקריבו למחר ולא אמרינן בזה עבר זמנו בטל קרבנו. והטעם י"ל, דזה דילפינן עבר זמנו בטל קרבנו ילפינן בתמורה דף י"ד מדבר יום ביומו או מעולת שבת בשבתו, זה דוקא במוסף או בתמידין שנאמרו הכתובים הנ"ל, אבל בעומר לא מצינו י"ל דלא אמרי' בזה עבר זמנו בטל קרבנו. והטעם י"ל דלא ילפינן מתמידין ומוסףין שנימא עבר זמנו בטל קרבנו, מפני שהיא מתרת, עיין מנחות דף ה' ע"ב מה למנחת העומר שכן מתרת חדש, ע"כ שפיר אמר הרשב"א הנ"ל דעומר יכולים להקריבו למחר ג"כ.

ולפי"ז י"ל דשתי הלחם מתיר להביא מנחות למקדש, אע"פ שהם מתירין רק לכתחלה כמבואר במנחות דף ס"ח ע"ב מ"מ מתיר לכתחלה, ג"כ לא ילפינן מתמידין ומוסףין, ואם אירע טומאה או אונס יכולים להקריבו למחר.

וממילא מיושב דברי הרמב"ם הנ"ל דהאיך לחם אחר ביו"ט, הא שתי הלחם אין אפיתן דוחה יו"ט, דאם הי' אונס ולא הקריבו יוכלו להקריב למחר".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה לאופער ג' טבת תשס"ח ע' 12-13; קובץ הערות וביאורים אהלי תורה ש"פ תצוה תשס"ו (גליון תתקטו) ע' 9-6. אגרות-קודש חכ"ז ע' תקלב-תקלג):

בתחלת המענה, כתב:

ואני כתבתי בחפזי

על התיבות: "האחרונים הקשו", כתב:

(1) הספרים הנ"ל אינם עתה תח"י.

בכל אופן – לתרץ הנ"ל בש"ס ורמב"ם: י"ל ע"פ הפס"ד דכל הכלים שהיו במקדש יש להם שניים ושלישים שאם נטמאו כו' (סוף חגיגה), ועד"ז – מתקינין לו כהן אחר (ריש יומא) – דמזה ילפינן לכל כיו"ב – שהרי הטעם אחד הוא ממש, וגם בנדו"ד. ולכן גם לא קשיא הא דלא אשתמיט לפרש הנ"ל.

ומש"כ על המשנה (אבות פ"ה, מ"ה) הטעם דדוקא בעומר כו' – י"ל, לפענ"ד גם באופן אחר וע"ד – כה"ג ביוהכ"פ באותה המשנה.

[אדרבא – את"ל דמקריבין ב' תמידים זא"ז – הרי מקריבין לכתחילה תמיד השני – לא בהתחלת הקרבנות. והו"ל לפרש חידושי'].

על התיבות: "וע"ז אמר", כתב:

(2) י"ל דאדה"ז מביא זה להטעים הדין דטעה בלבד – דאפילו בטעה כו'.

על התיבות: "להקריבו למחר", כתב:

(3) באם נפרש כן – הרי אז יתחילו וספרתם לכם ממחרת השבת (לא) מיום הביאכם גו', כ"א יום קודם. ובכ"ז לא אשתמיט תנא כו'.

עפ"ז (דמכנינן שניים בעומר כו') – יומתק הל' (יומא ז, א): אומר ומביאין אחרת תחתי' ואם אין שם אלא היא כו' –

דמשמע דע"ד הרגיל – ישנה ורק צ"ל אומר.

על העתקת המענה, ציין:

פיעקארסקי

קסט

[תשל"ב]

מענה לאחת שכתבה ע"ד מצב אחי שאינו בכי טוב –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקטו.

קע

[תשלי"ב]

מענה לאחת שכתבה שהציעו לה שידוך בזיווג שני עם פלוני, וביקשה
 הסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א –
 נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקטז.

קעא

[תשלי"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד שידוך שמתעניין בו והוא והמדוברת עדיין לא באו
 לכלל החלטה –
 נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקטז.

קעב

[תשלי"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד שידוך שהוצע לו שהמדוברת אינה שומרת תומ"צ
 בשלימות לע"ע –
 נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקטז.

קעג

[תשלי"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד שידוך שמתעניין בו ויש לו כמה ספקות –
 נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקיז.

קעד

[תשלי"ב]

מענה לאחת שכתבה שנפגשת עם בחור מסויים למטרת שידוכין ויש לה
כמה ספקות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקיז.

קעה

[תשלי"ב]

מענה לנערה מעולות החדשות מבוכרא שכתבה ע"ד עבודת-מחקר עלי
עובדת –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקיז.

קעו

[תשלי"ב]

מענה לבחור מבוגר ששאל בקשר למקום הסתדרותו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקיח.

קעז

[תשלי"ב]

מענה לאחת שכתבה ע"ד בתה הרוצה להנשא לאינו יהודי ר"ל –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקיח.

קעח

[תשלי"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד מצב השלום-בית בביתו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקיט.

קעט

[תשלי"ב]

מענה לא' שעזב את משרתו בה היו לו חיכוכים עם אינו יהודי שעבד
שם –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקי"ט.

קפ

[תשלי"ב]

מענה לא' התמימים ששאל ע"ד מקום לימודו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקי"ט.

קפא

[תשלי"ב]

מענה לאחת שכתבה ע"ד חששה שרוצים לפגוע בה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקכ.

קפב

[תשלי"ב]

מענה להורים שכתבו ע"ד מצב בתם שאינו בכי טוב –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקכ.

קפג

[תשלי"ב]

מענה לא' שאינו בקו הבריאות ואינו מקיים הוראות הרופאים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקכא.

קפד

[תשלי"ב]

מענה לנערה ששאלה האם תצליח למצוא זיווגה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקכא.

קפה

[תשלי"ב]

מענה לאחת שאינה בקו הבריאות וכתבה ע"ד דאגתה על כך –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקכד.

קפו

[תשלי"ב]

מענה לנערה ששאלה ע"ד מקום הסתדרותה, וכן שאלה בנוגע לקבלת

משרת שליחות מטעם ה"סוכנות" –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקכו.

קפז

[תשלי"ב]

מענה לא' שכתב ע"ד רצונו לקנות מרפאה בתנאים מסויימים, וכן להכנס

בשותפות עם עוד כמה לקנות בית רפואה שלם –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקכז.

קפח

[תשלי"ב]

מענה לבחור מבוגר ששאל ע"ד הסתדרותו במשרה מתאימה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקכט.

קפט

[תשל"ב]

מענה לאשה שיש לה שלש בנים, ומשותקת על שני הרגליים ויושבת על כסא גלגלים והולכת רק עם קביים, וכבר תשע שנים שהרופאים אינם מרשים לה ללדת עוד ילדים והיא רוצה ללדת עוד ובטוחה בה' שיהי' הכל כשורה, ושאלה דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א אם ללדת עוד –

אגרות-קודש חכ"ז ע' תקל.

קצ

[תשל"ב]

מענה לתלמידת "בית רבקה" בצרפת הלומדת לקבלת תעודה ורוצה להמשיך לימודי בחצרות קדשנו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקל.

קצא

[תשל"ב]

מענה לא' ששאל: (א) האם להתחיל ולהשתדל לעשות ניתוח על "שבר" שיש לו; (ב) האם להתעסק במסחר יהלומים, לאחר שהיו לו כ"כ היזקות בפרנסתו הקודמת –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקל-תקלא.

קצב

[תשל"ב]

מענה לנערה שכתבה ע"ד יום הולדתה העשרים, וכן כתבה שנפגשת עם בחור מסויים למטרת שידוכין, ויש לה כמה ספקות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקלא.

קצג

[תשל"ב]

מענה לא' שכתב: (א) ע"ד פעולותיו בצרכי ציבור; (ב) ע"ד התעסקות בבניית מקוואות; (ג) ע"ד משרתו. כמו"כ שאל האם כדאי לנהל "בית אבות" –

נדפס באגרות-קודש חכ"ז ע' תקלא.

קצד

[תשל"ב]

מענה לר' זלמן יהודה דייטש שכתב ע"ד עסקה גדולה שהוצעה לו – לקנות מקום רחב בשטח של עשרים וחמשה אלף רגל, וכתב שדודו ר' דוד שלמה דייטש מוכן לסייע לו בקניית המקום, וכן דודו ר' מרדכי הכהן ריבקין מייעץ לקנותו. וביקש הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לעסקה זו (סי' "ויהי איש מצליח" ע' 114):

באם שני הדודים שי' מסכימים בהנ"ל – ככתבו – וכן בעצה כו' – יתעניין בההצעה. להחזיר המצו"ב. חת"ת. אזכיר על הציון.

ליקוט מענות קודש

– תשל"ג –

קצה

[לאחר ראש השנה, תשל"ג]

מענה להתמימים פנחס שלמה בוימגארטען, דניאל דוב גאלדבערג, ויחזקאל קארענפעלד – על דו"ח מפעילותם במשך ימי ר"ה בפרינסטאן ניו דזשערזי, ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א אליהם בחלוקת "כוס של ברכה" במוצאי ר"ה "מסתמא וועט איר אריינשרייבן" (תשורה גופין י"ג סיון תשס"ה ע' 19):

ות"ח ת"ח ואשרי חלקם ודכל אחד ואחד מהם אזעה"צ.

קצו

[ה' תשרי, תשל"ג]

מענה למערכת "בטאון חב"ד" על מכתבם – בהמשך להמענה שקיבלו (ליקוט מענות קודש תשל"ב מענה קלד) ע"ד שיפור העריכה (ס' "מקדש מלך" ח"ג ע' קכה. אגרות-קודש חכ"ח ע' ב):

האי האחריות הנ"ל כבר לא בפעם הא' וכו' – ולכן צ"ל הצהרה ברורה וחתומה ומבלי תנאים – מזה שיקח ע"ע האחריות לעבור ולבדוק את כל החומר – טרם שיושלח לכאן.

וכרגיל בכיו"ב – אין שייך בזה מינוי מכאן וגם א"צ הסכמה מכאן.

קצז

[ועש"ק האזינו, ז' תשרי, תשל"ג]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "בקשר שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א אתמול בענין לסדר לבריעס [ספריות], ישנה הצעה לסדר לבריע בבסיסמענט של הבנין ופרצת 305 קינגסטאן עוו. שהמקום רחב ידים, ואין עדיין ידוע לנו כמה נצרך להשקיע בזה. הר"י שי מאצקין אמר שישתדל עבור 1000 דולער, ורשמ"מ שי בוטמאן אמר שישתדל עבור 1000 דולער. ויזמין השי"ת מקורים שיוכלו לסדר שתהי לשם לתהלה ולתפארת. והננו שואלים אם נכון הדבר לסדר שם, ואם נכון, ברכתו הק' שתהי בהצלחה רבה" (מצילום כתי"ק – תדפיס מספר "ועבדי דוד" – תולדות "ספריית לוי יצחק" שע"י צאגו"ח המרכזית – ע' 15. אגרות-קודש חכ"ח ע' ח):

הכוונה פנימית [בענין לסדר לבריעס] **שכשיבואו לבקש ספר ימשיכום לשיחה (קלה) ע"ד יהדות וכו'**

ובאם אפשר לסדר בהנ"ל שיהי מקום נקי ויפה גם לשיחה נעימה וכו' – מובן שטוב לעשות כן

קצח

[י"א תשרי, תשל"ג]

מענה להנערה סוליקא שולמית סויסא (פי"פ) ששאלה האם להמשיך את משרתה בבית ספר חב"ד בתענד, וכן שאלה בנוגע לאופן החינוך והפעילות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' י.

קצט

[י"א תשרי, תשל"ג]

מענה בקשר למסירת ספר התניא שנכרך בכריכה מפוארת ונהדרת ובתיק יפה ומפואר (קובץ "נישואי צדי"ק" ח"ב ע' 55):

נת' ות"ח ת"ח ובפרט ש[י"א תשרי תשל"ג] התחלת ההכנה לזמן שמחתנו ושמח"ת במיוחד

ר

[י"ב תשרי, תשל"ג]

מענה לר' ישראל דוד נחשון על דו"ח ע"ד התעסקותו בהקמת ורישום ילדים לבית ספר חב"ד בנצרת עילית. בין השאר כתב שברצונם לרשום לבית הספר גם ילדי עולי מרוקו, לצד ילדי עולי גרוזיא ("בית משיח" גליון 1041 ע' 79):

בכהנ"ל ימשיך ויבש"ט.

בהספקות – בהתייעצות עם אנ"ש שי' וה' יצליחם.

ע"ד מה שכתב מעולי מרוקו – ויהא כהנ"ל בהצלחה רבה.

אזכיר עה"צ.

רא

[י"ג תשרי, תשל"ג]

מענה לר' חיים ברוך הלברשטם שכתב: "מצורף בזה רשימת הערים והמדינות השומעים: כפר חב"ד, לונדון, אוסטרליה, שיקגו, לוס אנג'לס, בולטימור, מונטריאול, טורונטו, דטרויט, מיאמי, מיניאפוליס, ניו הייווען, נשוויל טנסי, דאלס, קליוולנד, פיטסבורג, יוסטון, מילאן, פריס, מנצ'סטר. מכפר חב"ד ביקשו להזכיר לרפוי"ש את . . . שנפצעה בתאונת דרכים, נמצאת בבית הרופאים בלינסון לניתוח בראש. כן עשינו בערוהכ"פ שידור מהברכה אחרי מנחה לערים בארצות הברית והסביבה. השמיעה היתה טובה מאוד" ("התקשרות" גליון תתקט ע' 9):

[1] על הדו"ח, כתב:

ות"ח ת"ח על הסידור ועל ההודעה.

[2] על בקשת הברכה, כתב:

אזכיר עה"צ.

רב

[ועש"ק ערב חג הסוכות, תשלי"ג]

מענה לנערה שבאה לחצרות קדשנו לחודש תשרי יחד עם ה"גרופ" מצרפת, וכתבה שחושבת לחזור לצרפת עוד לפני שמע"צ ושמח"ת, מפני סיבה צדדית (מצילום כתי"ק – קונטרס ועד הנחות בלה"ק חג הסוכות תשע"ז ע' 19):

אזכיר עה"צ להנ"ל.

כיון שבאה עם הגרופ יחד – ה"ז עלבון בריחה מהם, ולכן תחזור לצרפת עם כל הגרופ

רג

[כ"יו תשרי, תשלי"ג]

מענה לא' על מכתבו בקשר לנישואי בתו עב"ג (מצילום כתי"ק – קובץ הערות וביאורים אהלי תורה ש"פ במדבר תשע"ט (גליון א'קסה) ע' 51. קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ וישלח תשע"ב ע' 25):

[1] במכתבו כתב: "בעזה"י בשטומוצ"ל החלטנו לעשות קשר וגם לכתוב תנאים יום ג' ב' מרחשון הבעל"ט".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(1) ויהא [בשטומוצ"ל]

[2] במכתבו כתב: "החתונה בעזה"י החלטנו לעשות יום ג' ח' כסליו בשטומוצ"ל. . ולענין לעשות החתונה בחצי הראשון של חדש מרחשון, כיון שבספר המנהגים של חב"ד משמעות שאין עושין (אף שהמחותן אבי החתן אומר שקשה עליו להתעכב עד כסליו) בתי. . תחי' אומרת שלבה נוקפה ולא רוצה, וגם הזמן קצר מאד לסדר ולהכין כל צרכי החתונה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "שלבה נוקפה", וכתב:

(2) אין מקום ע"ז כלל וכלל. ואדרבא נכון טוב וכדאי להשתדל [לעשות החתונה בחצי הראשון של חדש מרחשון]

רד

[תשרי, תשל"ג]

מענה לאי מאנ"ש (סי "מקדש מלך" ח"ג ע' קמו):

[1] במכתבו כתב – עבור אי מידידיו – שהוצעו לו כמה הצעות בתחום הרבנות, ושואל במה יבחור.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(1) להתעסק בנוגע ל. .]

[2] במכתבו כתב – בתיאור אי המקומות שהוצעו: "ובנוגע ל. . לאשה לא יהיה חברה וזה מקום רחוק מעיר כו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(2) לכן אין זה בשבילו

[3] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר עה"צ

רה

[שלהי תשרי, תשל"ג]

מענה לר' משה זאב ירוסלבסקי בקשר ל"אש"ל – הכנסת אורחים" שבניהולו (מציולם כתי"ק – סי "מאוצר המלך" ח"א ע' 130. אגרות-קודש חכ"ח ע' יד-טו):

ת"ח ת"ח על הבשוי"ט הנ"ל, ואין לשער כלל גודל הענין וערכו (ונוסף ע"ז – גם הדוגמא מופתית למק"א שיעשו ג"כ עד"ז לעת הצורך וכו').
 ויה"ר – שע"פ מרז"ל הידוע – יזכו לקבלת פני השכינה בביהמ"ק הג',
 וגם בנתיים – יבש"ט, ובכל הענינים

כדאי לסדר שיהי' מונח שם "ספר לאורחים" (שהרוצה ירשום בו רושמו וכיו"ב).

הסה"כ הכספי?

להחזיר המצו"ב.

אזכיר עה"צ.

רו

[שלחי תשרי, תשל"ג]

מענה למארגני מסיבת "צאתכם לשלום" לכבוד האורחים יוצאי גרוזיא שהגיעו לחצרות קדשנו – על דו"ח מהמסיבה (מצילום כתי"ק – תשורה גראנער ח' כסלו תשע"ד ע' 9. סי' "אדמו"רי חב"ד ויהדות גרוזי"י ע' 632):

(1) נת' ות"ח.

והעיקר – על העיקר: סידור [הצאתכם לשלום] וכו'.

(2) משמע מהמצו"ב – שהסדר שהנואם אחוריו אל ההיכל כו'. ומובן שכדאי לסלקו להצדדים.

רז

[בדר"ח מרחשון, תשל"ג]

מענה לא' על מכתבו בענין רפואי (תשורה סלבטיצקי כ"א אלול תשס"א ע' 34. אגרות-קודש חכ"ח ע' יח):

עיקר הסיבה – מתיחות רוחו, והתחזקות בבטחון בה' ככל האפשרי – מהעצות לכ"ז.

רח

[ח' מרחשון, תשל"ג]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "בקשר הבנין ופרכת. . המוסד אהלי תורה בקשו לשכור את האולם עבור ללמוד הת' ש' לערך 50 תל' כ"י. . דברנו עמהם אודות כמה נקודות אם הם מסכימים אבל עדיין לא הסכמנו עד שאנחנו נברר דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה. הנקודות שהדגשנו והנהלת אהלי תורה הסכימה ע"ז. . והננו שואלים אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א אם להסכים עפ"י הנקודות דלעיל" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי' בהם):

שייך להנהלת צאגו"ח, כמובן.

אזכיר עה"צ להנ"ל.

רט

[י"ד מרחשון, תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד בנו שסובל זה עשר שנים מדלקת בעין –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' כב.

רי

[כ"א מרחשון, תשל"ג]

מענה לר' דוד קרץ על מכתבו (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי בהם):

ת"ח על הבשו"ט,

אזכיר עה"צ.

חת"ת.

ריא

[כ"ד מרחשון, תשל"ג]

מענה לאחת בקשר למצב השלום-בית בביתה (מצילום כתי"ק – תשורה סימפסון ו' ניסן תשע"ח ע' 13. אגרות-קודש חכ"ח ע' ל):

ע"פ פס"ד חז"ל בגודל הענין דשלום בין איש לאשתו (וכאמרנו זאת בתחלת כל יום ויום – בסוף ברכות השחר) עלי' לעשות כל התלוי בה לחזק השלום. וסו"ס יקויים מש"נ כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם וגם בעלה שי' ישתנה לטוב יותר.

מהעצות להנ"ל – לא להכנס כלל לויכוחים וכו', כ"א להסיח הדבור לענין נייטראלי ושקט וכו'.

כל השמות ואזכיר עה"צ.

ריב

[ז' כסלו, תשל"ג]

מענה למערכת "הערות התמימים ואנ"ש" שע"י תלמידי ישיבת תו"ת מאנטרעאל (סי' "מקדש מלך" ח"ד ע' שדמ. אגרות-קודש חכ"ח ע' מז):

[1] על הטופס שצירפו, כתב:

נת' ות"ח ת"ח.

[2] על מה שכתבו: "לע"ע אין לנו מי שיסדר הלי' וכו'", כתב:

? מובן שמוכרח הדבר ולכן פשוט שנמצא האיש אלא שצריך למצאו וכו'.

בודאי יעמדו בקישור כדבעי עם הנ"ל שבכאן – למען לא יכפלו הדברים וכו' וק"ל.

אזכיר עה"צ ויבש"ט.

ריג

[ט' כסלו, תשל"ג]

מענה לר' יהושע יחזקאל סופר שכתב ע"ד ההצעה לעבור מנחלת הר חב"ד לבאר שבע לעסוק בהפצה ב"קמפוס" שם (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 166. אגרות-קודש חכ"ח ע' מח):

מפורסם שאין על המוסדות האפן מענשען זמ"ז.

באם הנ"ל בהסכמת המוסד דעתה – יתייעץ עם ידידים שעל אתר

ריד

[ט"ז כסלו, תשל"ג]

מענה לר' דוד מאיר דרוקמן המשמש כמחנך בבית הספר "בית רבקה" וכתב ע"ד משרה שהוצעה לו (סי' "היכל מנחם" ח"ג ע' קסג-קסד. אגרות-קודש חכ"ח ע' נב):

בהתייעצות עם ידידים שעל אתר.

בכל אופן – ידוע שצ"ל בהסכמת ההנהלה באם עוזבים מוסד או בהוראת רב שאין צורך להסכמת ההנהלה.

רטו

[כ"ף כסלו, תשל"ג]

מענה לר' שלמה הכהן זרחי – משפיע בישיבת תו"ת המרכזית – על מכתבו בו הביע רצונו לנסוע לשליחות ולהשתתף ב"ע"א המוסדות" (י"א חסידישער דערהער" תשרי תשע"ג (גליון 62) ע' 32):

האומנם לדעתו יגיעה אשר תלמיד תומכי תמימים יהי' תמים כדרוש אינו נוגע לכללות הענין דשנת השבעים?! לכתבו שאין בו חיות – זהו מצד חלל השמאלי ולא מצד הענין שבו הוא עוסק.

רטז

[ר"ח טבת, ו' דחנוכה, תשל"ג]

מענה לא' מאנ"ש (ס' "מקדש מלך" ח"ג ע' עח. אגרות-קודש חכ"ח ע' עה):

[1] על שאלתו ע"ד רכישת בית מסויים, כתב:

ויהא בשטומו"צ

[2] על שאלתו: "אם להוסיף בבני' בבית החדש", כתב:

להוסיף

[3] על שאלתו: "אם לעבור עכשיו או לאחר גמר הבני", כתב:

כרצון עקרת הבית (זוג' תי')

[4] על שאלתו: "אם להחזיק הבית הנוכחי . . נראה שיש . . אמצעי מימון", כתב:

עפ"ז להחזיק הבית**אזכיר עה"צ**

ריז

[ט' טבת, תשל"ג]

מענה להנהלת ישיבת תו"ת המרכזית שכתבו: "מוסג"פ רשימה מהת' שיי מביהמ"ד שנתנו להם מעות חנוכה מכ"ק אדמו"ר שליט"א. זהו עבור הת' שלומדים ב-770 א.פ. ו-885 א.פ. והקבוצה מביהמ"ד שנסעה לאשען פארקוויי . . ." (מצילום כתי"ק – תשורה פולק ו' כסלו תשע"ג ע' 3. אגרות-קודש חכ"ח ע' 5):

נת' ות"ח ת"ח על הבשו"ט כו'. ויה"ר שיהי' ההמשך באופן דמוסיף והולך ואור, ועד שיפעלו שתכלה רגלא דתרמודאי מן השוק והייתה לה' המלוכה, וב"ב ממש.

ריח

[ט' טבת, תשל"ג]

מענה לחתן שבצעירותו הי' מאומץ והרב הורה לו לכתוב בכתובה לפני שמו "המאומץ" –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' 9.

ריט

[י"ד טבת, תשל"ג]

מענה לדר. ישראל קאלק שכתב שהרב גרשון מענדל גרליק ממילאנו ייעץ לו להיפגש עם כ"ק אדמו"ר שליט"א –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' 9.

רכ

[י"ד טבת, תשל"ג]

מענה לא' ששאל: (א) האם לאשר החוזה שחתם לפני כמה חודשים, ועדיין לא קיבל אישור כ"ק אדמו"ר שליט"א; (ב) האם לשנות את שם החברה שלו. כמו"כ כתב הצעה ותכנית להכין סרטים על חב"ד ונושאי יהדות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' 9.

רכא

[ועש"ק ויחי, י"ז טבת, תשל"ג]

מענה לא' שביקש הסכמה וברכה לשידוך שלו עב"ג, ושאל בנוגע לזה שא' משמות אבי הכלה הוא כשמו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' 19.

רכב

[כ"ג טבת, תשל"ג]

מענה להשליח ר' שמחה ירחמיאל צירקינד שכתב: "מצו"פ מתנה לבבית לכ"ק: ספר (שנבנה ממיקראפילים שהגיע לקנדה מורשה) כולל מכתב מכ"ק אדמו"ר הצ"צ נ"ע לכ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע, וגם מאמרי כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע משנת תרכ"ד-תרכ"ו (צלום מגוף כ"ק). וגם בבי' הקופסאות יש בערך 1700 (שבע עשרה אלף) עמודים מחסידות וביניהם יש "חלק חשוב" מגוף כתב יד קודש, מכ"ק אדמו"ר הצ"צ ומהר"ש נ"ע, ולפי דעת המבינים כל הנ"ל בא מספרי כ"ק אדמו"ר מהרי"ץ נ"ע שנעזב בוורשה. כ"ק, נַא לקבל כל הנ"ל והמצו"פ במתנה ממנו: שמחה ירחמיאל בן איידלא, פריידא חנה בת מאריישע, לזכותינו, ולזכות בני משפחתנו . . . (מצילום כתי"ק – "תחיינו" גליון 6 ע' 48):

[1] סימן בעיגול את מה שכתב "וגם בבי' הקופסאות יש . . . מספרי כ"ק אדמו"ר מהרי"ץ נ"ע שנעזב בוורשה", וכתב:

ימסור עדכז להררח"י שי' קרינסקי המתעסק בזה

[2] על כללות המכתב, כתב:

נת ות"ח ות"ח.

אזכיר עה"צ.

רכג

[ועש"ק שמות, כ"ד טבת, תשל"ג]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי שכתב: "בהמשך להמייקראפילמס וכו' שהולכים ומתקבלים הנני להודיע שנתקבל היום בהספרי' מכוונה חדשה לקריאת והדפסת מייקראפילמס" (מצילום כתי"ק – "תחינו" גליון 6 ע' 48):

ויהא בשטומו"צ

רכד

[ועש"ק שמות, כ"ד טבת, תשל"ג]

מענה לר' יוסף וואלדמאן שכתב: "בבקשה, אולי יואיל בטובו להודיענו, ואם אפשר, לפני שב"ק, איזה פירוש רש"י יפרש במשך ההתוועדות בשב"ק הבעל"ט" (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 53):

שאין בפרש"י בי' במש"נ ויבקש המיתו ואיך יקויים הנאמר ב' פסוקים לפני"ז: ואמרת אל פרעה!

רכה

[ועש"ק שמות, כ"ד טבת, תשל"ג]

מענה לא' שכתב: (א) ע"ד פצע שמצאו אצל זוגתו, ודאגתו על זה; (ב) ע"ד השתדלותו לקבל אישור להצעת המסחר; (ג) ע"ד הטבה במצב הבריאות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' צ.

רכו

[אור לכ"ח טבת, תשל"ג]

מענה להרב אפרים אליעזר הכהן יאלעס (מצילום כתי"ק):

[1] במכתבו כתב: "ר"כ המחאתי לחודש שבט הבעל"ט בטוב הנראה והנגלה. ונא מכ"ק אד"ש להזכירני ברחמים לסייעתא דשמיא בגו"ר בכלל ובפרט. וכן ביום הולדתי לאויש"ט ביום ה' שבט".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן בעיגול את התיבות "ר"כ המחאתי לחודש שבט הבעל"ט", וכתב:

קבלה

(ב) סימן קו תחת התיבות "הולדתי לאויש"ט ביום ה' שבט", וסימן קו בצד הגליון.

[2] במכתבו כתב: "וכן יה"ר שהנסיעה מכאן במוצש"ק יו"ד שבט להתוועדות תה"י צלחה להגיע בזמנה בשעה תשיעית. ואולי יגביל ועד-המסדר לשעה ט' ומחצה – מה טוב ומה נעים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לטלפנו**(1) אזכיר עה"צ****(2) בשם [ועד-המסדר] זמן ההתוועדות****רכז**

[כ"ח טבת, תשל"ג]

מענה להרב זאב דוב סלונים ששאל האם להצטרף להתארגנות "אגודת הרבנים" באה"ק –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' צד.

רכח

[שלהי טבת, תשל"ג]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" שכתבו – בקשר לספר "כתר שם טוב" היו"ל ע"י מערכת "אוצר החסידים", ועריכתו הוטלה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א על חברי ה"ועד להפצת שיחות", לסיימו עד לכ"ד טבת: "מצוי"ב שני ספרים "כתר שם טוב" שהבאנו עתה מהכורך. יש בידינו עוד כמה ספרים. למחר אי"ה נקבל עוד ספרים למכירה. דו"ח מפורט מהמתעסקים בהוצאת הספר וכו' נמסור אי"ה למחר" (מצילום כתי"ק – תשורה פולטורק ג' כסלו תשס"ה ע' 15. תשורה שטרן ט"ו אד"ר תשס"ה ע' 45):

**ות"ח ת"ח ודבר בעתו מה טוב כן יוסיפו כהנה וכהנה (סנה' כא, א).
אזכיר עה"צ.**

רכט

[שלהי טבת, תשל"ג]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" על מכתבם בקשר לספר "כתר שם טוב" (מצילום כתי"ק – תשורה שטרן ט"ו אדר תשס"ה ע' 41):

[1] במכתבם כתבו: "בתחלה כשהתחלנו לעבוד על ההוספות להספר "כתר שם טוב" הי' בדעתנו להשוות עם הספרים "בן פורת יוסף, צפנת פענח, תולדות יעקב יוסף", שכל התורות שלקט מהספרים הנ"ל, ולהעיר על השינויים וההוספות בשוה"ג, נוסף לזה ללקט מכל הספרים של תלמידי הבעש"ט והה"מ (המובאים בספרי חב"ד) תורות ופתגמי הבעש"ט. ועל כולנה לאסף מכל ספרי חב"ד תורות ופתגמי הבעש"ט – ולצרף כולם בהוספות –. והתחלנו בכל הנ"ל וראינו שמצד קוצר הזמן יהי' בלתי אפשרי, לכן נחלט אצלינו ללקט התורות והפתגמים רק מספרי חב"ד, ומפני קוצר הזמן גם זה אינו בשלימות".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "גם זה אינו בשלימות", וכתב:

– יש לימו עתה ויודפס, בל"ג, בפ"ע כהוספה וכמובן בזריזות (1)

[2] במכתבם ציינו את שמות המשתתפים בכל שלבי ההו"ל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ואשרי חלקם וזכות הרבים מסייעתם (2)

[וראה לקמן מענה רלז].

רל

[לפני חודש שבט, תשל"ג]

מענה להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין ששאל האם לקנות בנין ל"בית חב"ד" (סי' "שליחות כהלכתה" ע' 445, 563):

באם על ידי הקניה –

(א) לא יכנס למחלוקת

(ב) לא יהי' קשויין גדולים למכור כשיוחלט לעבור למקום גדול יותר

יקנה בשעטומ"צ. אזכיר עה"צ.

[וראה לקמן מענה רמד].

רלא

[ועש"ק וארא, ב' שבט, תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד עניני פרנסתו, וציטט הצעות כ"ק אדמו"ר שליט"א אליו בנידון –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' צח-צט.

רלב

[ח' שבט, תשל"ג]

מענה לכלה שכתבה שבחזרתה מטיול עם החתן שלה וכל המשפחה, הודיע לה החתן שרוצה לעזוב השידוך (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 16 (ע' קג)):

התנהגו ביניהם (היא והבחור שי' הנ"ל) שלא בצניעות, באופן האסור ע"פ תורה, ועי"ז נגרם כהנ"ל.

תתנהג עכ"פ מכאן ולהבא יום יומית ע"פ שו"ע וכן תחליט בתוקף שכן תעשה תמיד (כולל – כפשוט – עניני טהמש"פ ותבררם אצל רב ככל הדרוש).

אזכיר עה"צ.

רלג

[ח' שבט, תשל"ג]

מענה לא' שכתב: "גיסי . . בקשני להזכיר אותו . . ואת אשתו . . לזרעא חייא וקיימא, ושואל האם יש ענין ללכת להבדק אצל רופא אם צריך איזה טיפול" (סי' "מקדש מלך" ח"ג ע' נה. אגרות-קודש חכ"ח ע' קכה):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם", וסימן בחץ את התיבות "יש ענין ללכת להבדק אצל רופא אם צריך איזה טיפול".

רלד

[אור לועש"ק בא, ט' שבט, תשל"ג]

מענה לחברי "כולל אברכים" שע"י המזכירות על רשימת שמות המשתתפים בעריכת המפתחות לספרי אדמו"ר הצמח צדק (קובץ "נישואי צדי"ק" ח"ב ע' 55-56):

אור לעש"ק יום ההילולא.

הזכרתי היום על הציון.

וכדאי שיתחילו (עכ"פ) בהנ"ל קודם ליום ההילולא בפועל.

(בהקדמת ההתארגנות בזה: עומד(ים) בראש, מתווכים בין זל"ז (באם יוצרד), חלוקת הספרים לכאו"א, וכו'.

בכלל – ספקו (הלהכניס ערך במפתח) לחיוב.

[וראה לקמן מענות: רלו, שכת, שמא, שפב].

רלה

[ועש"ק בא, ט' שבט, תשל"ג]

מענה לר' יוסף וואלדמאן שכתב: "בבקשה, אולי יואיל בטובו להודיענו, ואם אפשר, לפני שב"ק, איזה פירוש רש"י יפרש במשך ההתוועדות בשב"ק הבעל"ט?" (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 56. אגרות-קודש חכ"ח ע' קו):

בל"נ

למה אינו מפרש טעם יתור חצי השני של פסוק (יא, י) לכאורה

רלו

[לפני יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"ג]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א למסור אל "מטה ע"א מוסדות", בקשר לג' החדשים שנתרו מיו"ד שבט עד י"א ניסן הבע"ל – נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קז.

רלו

[לאחר ש"פ בא, יו"ד שבט, תשל"ג]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" על מכתבם בקשר לספר "כתר שם טוב":

"לפני ש"ק – יו"ד שבט, שאל אותנו . . (בדרך אגב) מה נשמע עם עבודתנו בההשלמה לההוספות דהספר "כתר שם טוב". ולא ידענו כלל למה מתכוין, כי מעולם לא קבלנו שום הוראה עדי"ז. ואז סיפר לנו שעל ידו נמסר פתקא עוד לפני ב' שבועות בה כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א (מהיר) בהנוגע להשלמת ההוספות וכו' [לעיל מענה רכט], ואז נודע לנו מזה, כי

הפתקא לא נמסרה לנו, וגם . . אמר שלא ראה פתקא כזו. ביום ב' השבוע נמצא הפתקא (בצירוף עוד פתקא ע"ד הספר לקו"ש ח"ו שנמסר ע"י . . הנ"ל שג"כ לא הגיע לידינו).

ע"כ הננו להודיע לכ"ק אדמו"ר שליט"א שנתחיל עכשיו בעבודת ההשלמה, והוא :

לעבור על כל ספרי דא"ח של רבותינו נשיאינו עוה"פ כי כפה"נ לא הועבר עליהם כפי הראוי בפעם הראשונה, וגם ישנם כמה ספרים (איזה כרכים מאוה"ת כו') שלא הועבר עליהם כלל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה שטרן ט"ו אד"ר תשס"ה ע' 43) :

[1] סימן בעיגול את התיבות "להשלמת ההוספות", וכתב :

כוונתי הייתה רק לחלק דהכש"ט שלא נעשה הערות כו' ובאופן (ומהס') שצוינו ההערות שנעשו (ובמילא ידרוש משך זמן קצר). ותומ"י לאח"ז צ"ל עריכת המפתחות לס' הצ"צ ובזריזות הכי גדולה, וה' יצליחם.

[2] סימן בעיגול את התיבות "לעבור על כל ספרי דא"ח . . שלא הועבר עליהם כלל", וכתב :

אין עתה הזמן ע"ז כלל ואולי לאחרי שתהיינה המפת' לס' הצ"צ

רלח

[ט"ו בשבט, תשל"ג]

מענה לא' ממנהלי ישיבות תו"ת באה"ק על מכתבו בו שאלה מסויימת ("התקשרות" גליון ס ע' 15) :

היות שזהו מחלקה מתו"ת לכן צריך לעבור דרך הרב אפרים שי' וולף שכבר יודע הנהוג בכהנ"ל.

רלט

[כ"א שבט, תשל"ג]

מענה להנהלת "חברה גמילות חסדים שומרי שבת" שכתבו: "בזה הננו להודיע שהננו מתכוננים לסדר המלוה מלכה השנתית לטובת הגמ"ח, ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה. בעזה"ית נתרחבה בשנה זו פעולות הגמ"ח מדאשתקד. הוציאו השנה סכום של – \$ 85198356, והדעפאזיט בבנק השנה – \$ 71995881. מצוב"ז המכ" דאשתקד" (מצילום כתי"ק – קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ משפטים תשע"ז ע' 14-15):

[1] סימן בעיגול את המספרים: "\$ 85198356 ; \$ 71995881" [והבדיל את שתי הספרות האחרונות, היינו – \$851,983.56 ; \$719,958.81]; וכתב:

האומנם כן הוא? ותבוא עליהם ברכה (1)

ההי' בהנ"ל מהמודגש (3) במכ' המצו"ב? כמה לערך? (2)

[במכתב המצורף – סימן כ"ק אדמו"ר שליט"א את הפיסקא: "– תהיי שימת לב הדרושה ומתאימה לחשיבות הענין וגודלו לנתינת גמ"ח שמטרתן והתוצאות שלהן הוא – ביסוס השכונות בהן בניי דרים (דירה כדבעי – היינו ביחד עם בהכנ"ס ובהמ"ד ומוסדות חינוך הכשר ומוסדות גמ"ח), ביסוס אמתי היינו הכולל גם שיפור והתפשטות בכמות ובאיכות"; וציין: (3)].

רמ

[כ"ב שבט, תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד ענין רפואי מסויים בקשר לבנו (תשורה סלבטיצקי כ"ב אלול תשס"א ע' 34):

[1] על כללות המכתב, כתב:

שיתחזק במדת הבטחון וישמע להוראות הרופא.

[2] על שאלתו האם עליהם ללכת לעוד רופא, כתב:

תלוי בהחלטת בנו ש"י בזה וכן צ"ל שיתוף "פעולה" שלו בנוגע להצלחת טיפול הרפואי. אזכיר עה"צ.

רמא

[כ"ו שבט, תשל"ג]

מענה לאי על מכתבו בעניני רפואה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קיט.

רמב

[כ"ח שבט, תשל"ג]

מענה לזוג שכתבו שקיבלו על עצמם שמירת טהרת המשפחה, ומבקשים
ברכה להפקד בזחוי"ק –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קכד.

רמג

[כ"ח שבט, תשל"ג]

מענה להתי יוסף יצחק הכהן גוטניק על הודעתו שהתחיל – יחד עם התי
מיכאל אהרן זליגסון – לימודי קודש עם ילדים במסגרת "שיעורי לימוד
הדת" (מהעתקה):

ת"ח על הבשו"ט**ויה"ר שיהא בהצלחה רבה.****אזכיר עה"צ.****רמד**

[שבט, תשל"ג]

מענה להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין שכתב ע"ד קניית "בית חב"ד"
(מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר
"שליחות כהלכתה" וזכות הרבים תלוי בהם):

ויהא בשעטומ"צ בכל וזכות הרבים מסייעתו

רמה

[תחלת אד"ר, תשל"ג]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב – בהמשך למכתב המזכירות מיום י"ד שבט, בצירוף מאמר עיתון ע"ד מוסדות בעלז, בו נכתב: "מצו"ב תמצאו העתק מאמר עתון אשר בטח תלמדו דבר מזה בנוגע לזירוז בעבודת הועד לע"א, וד"ל":

"באסיפה של ועד הע"א מוסדות שהתקיימה היום במשרד בלוד בהשתתפות ר' זושא שי' וילימובסקי ר' ברוך שי' גופין ואני דנו בבקשות של מוסדות שונים להכרתם בין הע"א מוסדות. בעניין מכתבו של הרב חדקוב בצירוף קטע העיתונות ממוסדות בעלז, בעניין המכתב דנים כבר פעם שני'. ר"ב גופין סיפר ממה ששמע מר' טובי שי' בלוי שהתעסק בזה כבר ואני סיפרתי ממה שביררתי בין מכריי במשרד השיכון.

והתעוררה הצעה להזמין פגישה אצל שר השיכון ולבקש ממנו מקום לבניי בשכונת רמות שעכשיו היא קצת רחוקה מירושלים. והננו לשאול חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א האם לבצע פגישה זו וכן האם כוונת כ"ק אדמו"ר שליט"א היתה שהבניי תהי' דווקא בירושלים או אפילו במקום אחר".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (סי' יימי תמימים" ח"ו ע' 91, 100, 102, :228)

לא הייתה כלל הכוונה שיתחילו לדבר ע"ד בניי בירות"ו, כ"א אך ורק להראותם שבפנ"מ – מוצאים (בחוגים אחרים, כמובן) עסקנים חדשים (בחב"ד – במשך עשר השנים האחרונות "א"א למצוא" בשום אופן ר"י בתו"ת, תלמידים לתו"ת ולתו"א (אף ששאר הישיבות מלאות) מי שיעשה משהו בנוגע למצב הכספי בתו"א, מי שיעשה משהו בהתדרדרות וחורבן כל עניני חב"ד בת"א (שהייתה לפני מרכז – חב"ד באה"ק), מי שיעשה משהו לארגון (עכ"פ – לעורר מהתרדמה העמוקה) דחב"ד בירות"ו ב"ב וכו', מי שידפיס עכ"פ פעם אחת בשנה מודעה אחת במכ"ע שיש ספרי חב"ד שנדפסו ואפשר לקנותם – ומה שמבהיל ביותר שאין אף אחד בכל אה"ק שבמשך עשר השנים הרגיש שהוא בעצמו צריך לעשות משהו בכ"ז – אך ורק זה שאחדים ענו וכתבו לי (במענה על תביעות מכאן ח"ו – מעצמם) "שבודאי יבש"ט שהרי נשיאינו אמרו שיד החסידיים תהי' על העליונה" – והנוסח הולך ונשנה עשר שנים ויותר, אלא שלאחרי ההתועדות דתשרי זה הוסיפו שיהי' כ"ז "מלכתחילה אריבער". ופשוט שכשארין "יד" פעילה – די

באסיפה). ועסקנים הנ"ל: בלי היכרות מיוחדת כלל, בלי זירוז ותביעות מאצה"ב וכו' כלל, בלי שיִראום דרך כלל פועלים ומצליחים.

מה תקוה לתועלת מכתובתי כהנ"ל – כנראה רק אחת: חז"ל אמרו שצ"ל התביעה עד מאה פעמים, והריני מתקרב למספר זה (והמצב ככהנ"ל שנמנה ועוד – גרוע יותר מאשר הי' בפעם הא').

רמו

[גי' אד"ר, תשל"ג]

מענה לאי מאנ"ש על מכתבו בקשר לחיזוק השכונה (סי' בכל ביתי נאמן הוא" ע' 278-279. תשורה זלמנוב אדרי"ח אדר תשע"ג ע' 114):

על מה שכתב: "גם מחכים אנו לתשובה על שאלותי הקודמות" – סימן קו תחת תיבת "מחכים", וכתב:

!!!

עניתי ברורות (וע"מ למסור גם לאלו שקוראים להם אני"ש שי):

1) אין ביכולתי – אפילו באם ארצה – להיות שמש של "שעברא" ושל הקאמיוניטי קאונסיל.

2) אין ממשות כלל וכלל בזה שהיצה"ר מפתה את הנ"ל, שכיון שמוסרים לי ע"ד המצב – מלאו עכ"פ במקצת דמקצת את המוטל עליהם – ואדרבא זה מחמיר אי פעילותם המבהילה ואי אנושית – כיון שהודעתים ברור ומכבר שמשתמשים בי בכדי להצדיק ולשלול לגמרי כל פעילות מצדם (מלבד זו שיש בה ריוח פרטי גשמי וחומרי), ולא "ח"ו" לעשות מה שהוא בפועל.

3) חזקת ג' שנים שהנני מרעיש ע"ד השכונה ושתוצאותי היחידות שהנני רואה בהנוגע לפועל – שכל שהנני מוסיף בהרעש – מוסיפים בה "צלחות" – בהעדר הפעילות. ואיני מחוייב להכשילם בזה ולבזות את עצמי.

4) העצה היחידה שאוּלי תועיל: להתבונן במה שעשו ועושים בסטִמֵר ולעורר את היצה"ר דהנ"ל שיתקנאו בהנ"ל ויעשו עכ"פ מקצת דמקצת מעשיות דהנ"ל. [לדבר אל היצ"ט דהנ"ל – כנראה אין תועלת כלל, שהרי זה עשיתי ג' שנים ולא חלה כל הזזה כלל]

5) כתבו שאין עצה אלא שאני אעשה ענין פ' ופ' – מראה שגם הוא מתחיל בשיטת הנ"ל (וכנ"ל אות 2) – וישכח ע"ז לגמרי ובהחלט, וכנ"ל.

6) כנראה טעיתי בזה שעניתיו ע"ע על שאלותיו בהענינים – כיון שכנראה "התועלת" שנצמחה שמפרסמים שקבלתי ה"שמשות" הנ"ל, ובמילא לא רק שאין להנ"ל עוד מה לעשות בזה (שה"ז "פגיעה בכבודי") – אלא שאדרבא עליהם למנוע ג"כ אחרים לעשות – וכדרכם בכל עניני – למסנ"פ למנוע זה. וק"ל.

7) בטח יסיתו מי שהוא מהנ"ל – לכתוב לי תירוץ והסברות שאין הענין כנ"ל, ואדרבא מסנ"פ ופועלים יומם ולילה ואפילו בשויו"ט וכו' וכו' – ויסבירם בשמי: שאין כל צורך בהנ"ל כלל, כי אין בזה תביעה ח"ו שלי כ"א שמוסר אני דרישות השו"ע. ואם ברצונם אויסטענה'ן זיך – ה"ז בינם ובין נותן השו"ע, ואין צורך בממוצע.

רמז

[ועש"ק תרומה, ז' אד"ר, תשל"ג]

מענה לר' דניאל אלי' עמרם על מכתבו בקשר ללימוד אומנות המילה (תשורה מונדשיין י"ז כסלו תשס"ח ע' 176. אגרות-קודש חכ"ח ע' קלב):

יפנה אל הרי"י שי' רסקין (בראש"צ) ויאמר שעושה זה ע"פ הצעתי.

רמח

[ח"י אד"ר, תשל"ג]

מענה לא' ששאל ע"ד פתיחת "בית אבות" –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קלג.

רמט

[כ"ף אד"ר, תשל"ג]

מענה לא' ששאל, בקשר לזה שעליו להמנע מלבוא למאנטרעאל לצורך סודי, האם עליו להמנע גם מלבוא לניו יארק –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קלז-קלח.

רנ

[כ"ג אד"ר, תשל"ג]

מענה לא' שכתב, בקשר לשידוך מסויים, שכל הענינים כבר סודרו ורק
נשאר ספק בענין הכספי –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קלט.

רנא

[כ"ד אד"ר, תשל"ג]

מענה לשאלה האם להעביר את עצמות אבי המשפחה לאה"ק –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קמא.

רנב

[כ"ה אד"ר, תשל"ג]

מענה להשליח הרב משה יחיאל פעלער על מכתבו (מהעתקת המזכיר.
המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען ש"י וזכות
הרבים תלוי' בהם):

**ות"ח. ויה"ר שתהיינה תוצאות טובות ויותר מהמשוער וכו', אזכיר
עה"צ.**

רנג

[כ"ו אד"ר, תשל"ג]

מענה לר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "יואיל נא כ"ק אדמו"ר שליט"א
לטרוח ולהשיב אם צריך לקרות בס"ת של משיח . " (מצילום כתי"ק –
תשורה לאזאר ט"ו מנ"א תשי"פ ע' 27. אגרות-קודש חכ"ח ע' קמא):

[1] במכתבו כתב: "א) בשבת מברכים פ' שקלים, בשחרית קריאת ויקהל
או פ' שקלים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול את התיבות "פי שקלים".

[2] במכתבו כתב: "ב) בשבת ויקרא פ' זכור, בשחרית פ' ויקרא או פ' זכור".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול את התיבות "פ' זכור".

[3] במכתבו כתב: "ג) בפורים שחרית".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "בפורים שחרית".

[4] במכתבו כתב: "ד) בשבת צו פ' פרה, בשחרית פ' צו או פ' פרה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול את התיבות "פ' פרה".

[5] על כללות המכתב, הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ופ' החודש

רנד

[כ"ו אד"ר, תשל"ג]

מענה להרב יצחק אייזיק הלוי טוירנויער שכתב: "אחדשה"ט, באתי בזה לחלות נפשו הטהורה ויואיל בטובו להשיבני קושט אמרי אמת בענין נחוץ מאוד, והוא: ילד קטן מילדי בני ישראל נלקה במחלה אנושה על הכבד ר"ל והרופאים אמרו נואש לחייו והוא מסוכן מאוד ל"ע, ויש עוד ילד אחר שגם הוא סובל במחלה זו אבל אינו מסוכן כל כך כמו האחר והרופאים אמרו שאם ימות הילד ל"ע יהיו יכולים לתחוב במחט בהכבד להוציא ממנו מעט ועי"ז יודע שורש מחלתו האנושה ר"ל, והשם הטוב יהיה בעזרם שימצאו תרופה ומזור להילד האחר בקרוב. ונפשי בשאלתי אם רשאים לתחוב המחט בהכבד ולהוציא מעט ממנו, אם אין בזה חשש ניוול המת" (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 14 (ע' קמב)):

שלא לעכב המענה מטלפנים:

השקו"ט בכהנ"ל באחרונים – ידועה וגדלה, ובפרט לאחרונה (בקשר עם המצב באהקת"ו).

בנוגע לפס"ד בפועל – שייך לאגוה"ר וכיו"ב.

רנה

[אד"ר, תשל"ג]

מענה לר' יהושע מונדשיין על מכתבו (להמזכירות) בקשר לס' המפתחות על ספרי הרה"ג הרה"ח הרב לוי יצחק ז"ל אביו של כ"ק אדמו"ר שליט"א – שמתעסק בעריכתו (מצילום כתי"ק – תשורה מונדשיין י"ז כסלו תשס"ח ע' 60):

השער

תורת לוי יצחק – ליקוטי לוי יצחק

מפתחות

הרשימות והצילומים שבס' הנ"ל – אין ענין להכפילם בהמפתחות

רנו

[אד"ר, תשל"ג]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי' (ס' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 337-338. תשורה גופין י"ג סיון תשס"ה ע' 19. והעתקה):

לפלא שאינו מרגיש כלל "שהלימוד זכות" שלו על חוסר הפעולות המבהילה – שוללת הלימוד זכות הכי חלושה שאמרו אלו המתים מספר שמרגישים עדיין שצריך למצוא איזו אמתלא עכ"פ על החלטתם דאנ"ש ש' הנחושה! גאר ניט טאהן ויהי מה.

והיא שא"א בשו"א אויפטאהן!

והוא מאריך ע"ד המפורסם לכל שדוקא אלו שלא ידעו את "יוסף" ולא למדו בתו"ת שמעבר לים וכו' וכו' הם כוונתי (להצעירים והנשים)

(א) עושים בפועל

(ב) מצליחים בהפלגה

(ג) יוסיפו בכל הנ"ל

רנז

[ועש"ק ויקהל, כ"ח אד"ר, תשל"ג]

מענה לר' יוסף וואלדמאן שכתב: "בבקשה, אולי יואיל להודיענו ואם אפשר, לפני שב"ק, איזה פירוש רש"י יפרש במשך ההתוועדות בשב"ק הבעל"ט" (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 61. אגרות-קודש חכ"ח ע' קמג):

בל"נ

למה לא פרש"י טעם הכפילות בר"פ: ויאמר גו' לעשות גו' ויאמר גו' לאמר (לכם) והשינוי שבין זל"ז אף שב' הציווים נאמרו באופן א' (כי תשא, תרומה)

רנח

[לפני שי"פ ויקהל, ער"ח אד"ש, תשל"ג]

מענה לר' יוסף הלוי וויינברג בקשר לנדבתו של נדבן מסויים (אגרות-קודש חכ"ח ע' קסד-קסה. תשורה וויינברג כ"ט סיון תשנ"ח ע' 5. "בית משיח" גליון 78 ע' 50):

ת"ח על הבשו"ט הנ"ל.

אזכיר עה"צ להנ"ל.

עפ"י מאחז"ל חמרא למרא טיבותא לשקי' (ובפרט) גדול המעשה כו' מובן שהבא לקמן – שייך גם אליו.

נתינת-תרומת הנ"ל נתקבלה.

והנה פאר דעם עיקר – די מצוה שבדבר [ובפרט מצות צדקה ובפרט בסכום – שזוהי פעם הראשונה שנותן סכום כזה שלא ע"מ לקבל פרס וכל התחלות קשות], דיינקט דער אויבערשטער, וכהל' נח"ר לפני, תענוג הבורא (המשך וככה) [ובפרט בצדקה – מצותו של הקב"ה – ובאופן דהתחלת נתינות בהרחבה וכמש"נ רחבה מצותך מאד, אגה"ק סי' טו"ב].

אבל מה שעלי להביע ת"ח – על גודל הנח"ר שגרם לי ובמילא – הרחבה בכו"כ ענינים שאין שייכים לממון כלל (נוסף על ההרחבה בהפעלות הקשורות בהוצאות כספיות).

וגודל הנח"ר מזה שמתחיל בפועל לצאת אל המרחב האמיתי בענין של מצוה וממון (להבדיל, ושע"י נתינתו נעשו) גם יחד.

ונתינתו עוררה אותי על הביאור בפירש"י (ר"פ כי תשא את ראש) אשר כאשר "זה יתנו" נראה הקב"ה לבחי' משה שבנפש הנותן, ומראה לו שנתנתו היא "מטבע של אש".

רנט

[גי אד"ש, תשל"ג]

מענה למרת רחל ברג בקשר לניצול כשרונותי להפצת היהדות האמיתית בסביבתה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קמד.

רס

[ז' אד"ש, תשל"ג]

מענה לר' ישראל לייבוב שכתב ע"ד בקשת משרד הבטחון לקנות 1500 זוגות תפלין –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קמט.

רסא

[י"א אד"ש, תשל"ג]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני שכתב: "רצ"ב צילום מכתב שהגיע ע"י שליח מבראזיל, הכותב הוא תלמיד לשעבר מפטרופוליס הלומד כאן בעיה"ק בשיבת פורת יוסף ולומד כל שבוע אצלנו ליקוטי שיחות ק' וכו'. לפני שבועיים נסע לבארזיל לבקר את הוריו בס. פאולו ושלח לי את הבשורה על החלטת ועד הישיבה ד"מחנה ישראל" שם. המכתב עליו הוא

ליקוט מענות קודש - ה'תשל"ב-ה'תשל"ג

כותב עדיין לא הגיע לידי, בכל זאת הנני מבקש מאוד מענה קודש האם .
 לקבל את הצעתם לחזור לשם . " (סי' "ישיבה של מעלה" ע' 270-269):

על מה שכתב בהמשך מכתבו: "לנו יש כאן ב"ה עבודה, לי במוסד הידוע ולזוגתי תחי' היא מפקחת על למעלה ממאה גני ילדים מטעם משרד החינוך כו", כתב:

עפ"ז – אין כדאי לעזוב כ"ז ולנסוע למק"א וכו'.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל ויבש"ט.

[וראה לקמן מענה רצב].

רסב

[לפני חג הפורים, תשל"ג]

מענה לר' אהרן זאקאן בקשר למבצע "משלוח מנות" (קובץ "זכרונות אהרן" ח"ב ע' 46):

בשנה זו – פורים ביום א' – ובטח יש שינויים בביה"ס"פ בקשר לזה

רסג

[לפני חג הפורים, תשל"ג]

מענה לר' אהרן זאקאן על מכתב נוסף בקשר למבצע "משלוח מנות" (קובץ "זכרונות אהרן" ח"ב ע' 46):

ות"ח על הבשו"ט ובודאי ינצלו מוצש"ק ויום א' בוקר

רסד

[לפני חג הפורים, תשל"ג]

מענה לר' אהרן זאקאן על דו"ח שכתב בקשר למבצע "משלוח מנות", בו ציין שעל המכתב ששלח למוסדות החינוך בנושא, הוסיף שניתן לקבל מצות שמורה עבודת-יד לחג הפסח (קובץ "זכרונות אהרן" ח"ב ע' 46):

נכון במאד מאד שכ' זאת, ובפרט עפמש"כ אדה"ז בשו"ע סתכ"ט.

רסה

[לאחר חג הפורים, תשלי"ג]

מענה לתלמידי ישיבת תו"ת מאריסטאון על דו"ח ע"ד חלוקת משלוח מנות בחג הפורים (אגרות-קודש חכ"ח ע' קנב. והעתקת המזכיר, באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבויס):

ות"ח על הבשו"ט, בטח יעשו עד"ז גם במבצע שמורה וה' יצליח.

רסו

[י"ז אדי"ש, תשלי"ג]

מענה ליהודי מסויים השוהה בשכונת קראונהייסט, אשר כ"ק אדמו"ר שליט"א השתדל למנוע אותו מלהמיר דתו ר"ל ולהיות כומר לאמונתם. במכתבו כתב (בתרגום מאנגלית): "תודה לך על האהבה והאכפתיות שהראית בצורה לבבית כל כך במשך שהותי כאן ועם מאיר אבוחצירה. תודה לך על הדברים הרבים שלמדתי מחייך. הייתי נשאר לזמן ארוך יותר, אך היחס לאותו האיש מכאיבה לי. אני מתכנן לעזוב (ברצות ה'), מחר. מגמתי היחידה, לתקוותי, היא למצוא את רצונו המושלם של ה"י" (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 18 (ע' קנז)):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את מה שכתב "אני מתכנן לעזוב (ברצות ה'), מחר", וכתב:

אינו נכון כלל וכלל ובודאי אשר אין זה רצון השם. וישאר כאן עכ"פ עד לאחר תשרי הבע"ל – באופן שנוכל לחוג ביחד כל ג' הרגלים (וכן יום הולדתי) – כולל שמחת תורה – וינצל הזמן ללימוד התורה ועיון בה בחיות ועד שיוכל להחיות גם אחרים. והשם יצליחו – כי זהו רצון השם. אזכיר עה"צ.

רסז

[י"ז אדי"ש, תשלי"ג]

מענה להרב יצחק דובער אושפאל שכתב – בהמשך להתועדות חג הפורים, בה לראשונה הושמעה התועדות כ"ק אדמו"ר שליט"א ברדיו בשידור חי: "בשם כמה וכמה מידידי הנני להביע התודה הלבבית לכ"ק

א"ש על הזכות הגדולה שניתן להם לשמוע דברי כ"ק בעת התוועדות פורים (ע"י הראדיא), לא שמעו מעולם כזאת, ולא זזו משמעם עד כלות כל ההתוועדות. כל הברכות יחולו על ראש כ"ק והשי"ת יחזק בריאותו ובקרוב ממש יוליכנו לקבל פני משיח צדקנו וכפי הברכות שמברך אותנו תמיד (תשורה שמוקלער כ"ד אדר תשס"ד ע' 21):

ת"ח על הבשו"ט. ויה"ר שיפעלו הדברים וכו' וכהפסק דין המעשה הוא העיקר וכהשם (מגילת אסתר)

רסח

[כ"א אד"ש, תשל"ג]

מענה לא' ממקורבי חב"ד בפאריז (אגרות-קודש חכ"ח ע' קנט. והעתקה):

[1] במכתבו כתב – בקשר לעסקיו: "הענין הנ"ל קשור בנסיעתי הנוכחית לארה"ב וכן לאירופה לחפש לעשות. .".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול ובחץ את התיבות "לארה"ב וכן לאירופה לחפש לעשות", וכתב:

נכון הוא (1)

[2] במכתבו כתב: "ברצוני לשאול את דעת כבודו על "הבניה החופשית" .".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "הבניה החופשית", וכתב:

בכמה מהלשכות שלהם ענינים היפך דת ישראל ומפני הסודיות שבהנהגתם – קשה לברר מראש ולמה להכנס לכל זה?! ויעשה טוב וכו' מבלי להשתייך כלל להם (2)

[3] במכתבו ביקש ברכה עבור זוגתו.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

השמות דזוג' תי'

ואזכירם עה"צ להנ"ל (3)

רסט

[כ"ג אד"ש, תשל"ג]

מענה לתלמידים השלוחים לשיבה גדולה מלבורן אוסטרליא שכתבו דו"ח ע"ד פעילותם עם היהודים שפגשו בדרכם חזרה לניו יארק בסיום תקופת שליחותם –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קס.

ער

[לאחר כ"ג אד"ש, תשל"ג]

מענה להרב מאיר צבי גרוזמן שכתב – בהמשך ל"יחידות" אלי' זכה :

"ביחידות דיבר כ"ק בארוכה על זה שבישיבה חסרים תלמידים, והדגיש שהחסרון אינו בהנהלה הגשמית כי אם בהרוחנית, הרמי"ם והמשגיחים והמשפיעים. עד כמה שהמצב ידוע לי הנה לכל הנ"ל נוגע מאוד המצב בישיבה, דנוסף על הרצון שיש לכל אחד למלאות רצון אד"ש, הנה כל אחד רוצה להצליח במעשה ידיו. ומחפשים תמיד עצות איך לשפר המצב. ואם יש לפעמים איזו שהיא התרשלות הרי זה בא רק מתוך יאוש שאינם רואים מה שיכולים להועיל. על כן אנו מבקשים עצה והדרכה מאד"ש ובטוחני שכולם יקיימו זה בכל מאודם.

כדי להוסיף בתלמידים צריכים לשפר המצב בתלמידים הקיימים. אחד מהחסרונות העיקריים בישיבות שלנו שאין כבוד והערצה מהתלמידים לר"מים המשגיחים והמשפיעים, וממילא חסר להם בהקבלה. אמנם איך לתקן זה.

ויהי רצון שאזכה להצליח בעבודתי בישיבה בחינוך ולימוד התלמידים וכן עם עצמי ובני ביתי ש"י מתוך בריאות הנכונה וכו'. שאזכה לקבל כל מה שצריכים לקבל מאד"ש".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (תשורה רביסקי כ"א סיון תשע"ט ע' 34) :

לאחרי בקשת שליחותו, השאלות עצמן מוכיחות עד כמה "נוגע" הנ"ל ובכל אופן בהשערתי שהמענה ובי' המצב תהי' האמתלא ע"ד הנ"ל (כפי שכותבים לי כו"כ זה כו"כ שנים) הדגשתי בשיחתנו שכל הישיבות באה"ק מלאות ונפתחות חדשות ומתמלאות גם הן ובמילא ילמדו בתו"ת מהן. וד"ל.

רעא

[לאחר כ"ג אד"ש, תשל"ג]

מענה להרב מאיר צבי גרוזמן שכתב – בהמשך ל"יחידות" אלי' זכה: "ביחידות אמר אד"ש דעל ידי ההתמסרות בענייני הישיבה נהיים מקושרים לאד"ש בבחי' יחוד. אבל לא יחוד נפלא כמו על ידי לימוד תורתו (כך הבנתו). על כן אני שואל עוד האם להשתדל לעבור על מה שנאמר בשיחות ק' או להתרכז בענין אחד" (תשורה רביסקי כ"א סיון תשע"ט ע' 35):

עתה מצוה דילי' ודכל כיו"ב בתו"ת דאה"ק – שיתרבו ת' בתו"ת

ערב

[שלהי אד"ש, תשל"ג]

מענה להרב מאיר צבי גרוזמן על מכתבו (תשורה רביסקי כ"א סיון תשע"ט ע' 35):

להמשיך בזה. ואפ"ל באופן שלא יסתור כלל להני"ל

אזכיר עה"צ לכהני"ל

רעג

[כ"ד אד"ש, תשל"ג]

מענה לר' ברוך גופין – חבר ועד "המטה הארצי להקמת ע"א המוסדות" – על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב), בו כתב: "בהמשך להתעוררות שהיתה להדפיס מתוך ספר דרך מצוותיך לאדמו"ר הצ"צ את מצות מינוי מלך, שהעתק מהמכתב שלחתי לכת"ר לפני כשבוע, ענין זה נתקבל בחמימות אצל הרבה מאנ"ש ובקשו שאכן יוציאו את הקונטרס הנ"ל לקראת יום הבהיר י"א ניסן ללימוד ברבים. ולאחר שהוחלט להדפיס וכבר הוזמנו בדפוס 500 העתקים בצילום מתוך ספר דרך מצוותיך בהוספת "שער בלאט" (המצו"ב), נתעוררה השאלה שצריך לבקש רשות מכת"ר להוציא את הנ"ל, והננו לשאול חו"ד כת"ר לענין זה אם אכן נוכל להוציא את הקונטרס ל"א ניסן" (מצילום כתי"ק – קובץ "לקט מענות קודש בענייני משיח וגאולה" ע' 24-25):

פשוט שאין הזמ"ג בלל וכלל לזה.

ויבטלו כליל הצעת ההדפסה – ויטלפנו לכאן ע"ד הביטול וע"ד הפסק הדיבור ע"ד הקס"ד אפילו. וק"ל. וד"ל.

לטלפן תומ"י

רדע

[אדר, תשל"ג]

מענה למר העכט ומר חייקין בקשר לבניית בית הכנסת ובית ספר (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 19 (ע' קסג-קסד)):

1 בודאי אף שאין מזכירים עד"ז – בנוגע לבית המוצע אין שם zoning האוסר ביהכנ"ס ובי"ס וכיו"ב.

2 בנוגע האם השכונה והבית – מתאימים – מובן שזהו על אנ"ש שי' שעל אתר להחליט, וכן בנוגע להמחיר.

3 מהעיקרים החסר במכ':

1) היש די כסף לקנין הבית, החזקתו, משכורת ל"שליח" (או כיו"ב) והוצאות הפעולות (עכ"פ – במדה מינימלית)?

2) היש מועמד (על אתר, או ממק"א) לנהל הפעולות באופן המתאים (תורה ברבים, דרשה, תעמולה, ארגון) – כולן בעצמו, או רק חלק החשוב מהן ובהשאר יגייס מאנ"ש שי' שעל אתר?

4 בנוגע למר העכט שי' ובית חב"ד: כמובן עליו לכל לראש להתעניין בעבודה שתספיק פרנסת ב"ב שי', ל"בית חב"ד" אין מקום שתיכף בהתחלת פעולתו – תהי' נוסף על כל הוצאות הנ"ל המוכרחות – הוצאת משרה שלמה וכו'.

5 אזכיר עה"צ שהשם נחם בדרך הנכונה בכהנ"ל ויפיצו המעינות והיהדות בכלל באופן טוב ובהצלחה.

ערה

[חורף, תשל"ג]

מענה לה'ועד להפצת שיחות" שכתבו :

"בקשר לסיום שנת השבעים שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, חושבים אנו להדפיס "הגדה של פסח עם לקוטי טעמים ומנהגים" מכורך. הספר יכיל:

הגדה של פסח עם פירוש כ"ק אדמו"ר שליט"א, – ולא באופן שנדפס ע"ע, כ"א ההגדה עצמה בראש העמוד, ותחתיו "לקוטי טעמים ומנהגים" (ובכל עמוד יהי "קעפלי" "לקוטי טעמים ומנהגים" על גב הפירוש). ואח"כ בהוספות: לאסף כל השיחות וכו' – שהוגהו כבר ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ונדפסו כבר בספרי לקו"ש (או בהליקוטים וכו') – המבארים הפסקאות של ההגדה, ולסדרם כולם ביחד על סדר ההגדה. ולהוסיף גם כל המכתבים-כלליים דחג הפסח, עם עוד שיחות ומכתבים לחה"פ שכבר הוגהו, וכבר נדפסו (חלק מהם בספרי הלקו"ש, וחלק מהם בהוספות ללקו"ש ח"ז שמכינים לדפוס) (וכבר נמסרו גאליס אלו לכ"ק אדמו"ר שליט"א)).

ע"פ השערטנו יכיל הספר בערך 250 עמודים.

וכבר דברנו עם המדפיסים וכו' ואמרו שאפשר לגומר לי"א ניסן הבעל"ט, סיום שנת השבעים שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

ואם כ"ק אדמו"ר שליט"א מסכים להנ"ל, שואלים אנו אם כדאי להשים ההוספות שנתוספו ל"הלקוטי טעמים ומנהגים" (ונדפסו ע"ע בסוף ההגדה) על אתר; היינו, שכל פיסקא ופיסקא תהי במקום שם היא שייכת".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – סי' "שערי ישיבה גדולה" חל"א ע' 352):

מחק את התיבות "שואלים אנו אם", וכתב:

באם יהי' באופן מסודר ובהג"ה כדבעי (מסכים להנ"ל) ונכון במאד לפענ"ד

[כדאי להשים ההוספות כו']

רעו

[חורף, תשל"ג]

מענה להת' אברהם דוד הלוי בנימיני ששאל באיזה ישיבה ימשיך בזמן
הבע"ל לאחר חג הפסח (ס' "ישיבה של מעלה" ע' 270):

ע"פ מחז"ל במקום שלבו רוצה.

רעז

[חורף, תשל"ג]

מענה לא' התמימים ("התקשרות" גליון נט ע' 14):

**מפורסמת הוראת רבותינו נשיאינו שבכל כיו"ב צריך לדבר עם המשפיע
ש"י ולעשות כהוראתו.**

רעח

[חורף, תשל"ג]

מענה להתעסקים בהכנת תקליט "ניגוני חב"ד" היו"ל ע"י "ועד ע"א
מוסדות" (תשורה כהן ט' סיון תשס"ו ע' 11):

הזכרתי היום עה"צ

והנה פשוט שמכוונות התקליט – לקרב הלבבות ולהגדיל האחדות וכו'
– ופשיטא שלא יוגרם עי"ז דיחוי ח"ו של מי שהוא (או שעכ"פ יתפרש
כך ע"י עשרה מישראל) – ולצערי בכל התכניות הזכיר כו"כ שמות וחסר
דוקא מאנ"ש ש' זה שסידר כבר תקליטים, תמים, וכו' חכיתי שמעצמו
יצרפו – אבל כו', וע"פ הנ"ל מובן שבאם א"א (מאיזה טעם שיהי')
שיהי' התקליט בארגון שניהם יחד – ישלם שכר טרחה לכל אלה שעשו
בזה ע"ע – וכל הענין בטל [. .]

[. .] ניעט ניעט ניקאווא [. .] ובכל אופן כדאי להכניסו בהתקליט.

רעט

[חורף, תשל"ג]

מענה לא' ממקורבי חב"ד בפאריז בקשר לפרנסתו (מהעתקה)

יבחור בזו

(1) שגם הפרנסה אפשר להיות בשמירת שוי"ט

(2) מבין אלו שאפשר להיות הפרנסה בפאריז ולא בערי השדה

מנהגי יום הולדת

רפ

[לפני חודש ניסן, תשל"ג]

מענה לחברי "כולל אברכים" כפר חב"ד על מכתבם (להמזכיר הרחמ"א חדקוב) בו כתבו ע"ד תכניתם להו"ל קובץ "פלפולא דאורייתא" (סי' "היכל מנחם" ח"א ע' קד. קובץ הערות התמימים ואנ"ש מאריסטאון ש"פ משפטים תשמ"ב (גליון רנב) ע' ז. אגרות-קודש חכ"ח ע' קמג):

להודיע ברור שכאן אין מגיהים היו"ל במק"א.

וכל האחריות היא על המו"ל שעל אתר. ופשוט שצ"ל ביקורת כדבעי של מומחים בשטח זה עכ"פ שנים (בנגלה, חסידות כו').

בשמי – לא ידפיסו רק זה שבאתי עה"ח – ולא ע"פ השמועה – או שעכ"פ ברור שהגהתי בעצמי.

רפא

[ב' ניסן, תשל"ג]

"צעטלי" בכת"ק להנהלת ולחברי "כולל אברכים" שע"י המזכירות – על גליון דו"ח מאת "כולל אברכים" שע"י בית הכנסת "צמח צדק" בירושלים עיה"ק (מצילום כת"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 20 (ע' קעו)):

מזכ'

להראות להנהלת ולחברי הכולל שי' – זכאן ולשאלם :

(א) היש כאן משהו דומה להנ"ל או יותר טוב מזה – כיון שנתייסד כאן מכו"כ שנים לפני"ז.

(ב) באם הן – למה לא הודיעוני – בשו"ט.

(ג) באם לאו – היש מי שהוא וואס עם הארט עס

(ד) באם הן – מה עשה להתקון (אין כוונתי לאמתלא שאחר צריך לעשות)

(ה) באם לאו – אולי כבר בא הזמן (יותר מג' שני חזקה) "לגמור" הכולל – גם לדעתם (שהרי באם באלו שצ"ל נפשם חשקה בתורה אין כהנ"ל – הרי הכולל משמש רק הצדקה לבזבוז ולבטול זמן – היפך מש"נ: אדם לעמל יולד.

(המענה קודם י"א ניסן).

רפב

[גי' ניסן, תשל"ג]

מענה לר' ישראל לייבוב על דו"ח ע"ד מבצע פורים בבסיסי צה"ל (סי' יימי תמימים" ח"ו ע' 123) :

ות"ח ת"ח על הבשו"ט.

רפג

[ועש"ק תזריע, די' ניסן, תשל"ג]

מענה למרת אדל רחל מזל קרץ על מכתבה (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמענת ת"י וזכות הרבים תלוי בהם) :

אזכיר עה"צ ותבש"ט והרי החודש חודש הגאולה.

רפד

[ועש"ק תזריע, ד' ניסן, תשל"ג]

מענה לר' ישראל אבא פליסקין ור' שניאור זלמן שגלוב שכתבו ע"ד התקנון לארגון "FREE", וע"ד קנין הבית ברחוב פרעזידענט – נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קעט.

רפה

[לאחר ז' ניסן, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב דו"ח ע"ד מסיבת ה"בר מצוה" של בנו הת' יצחק שנערך ביום ז' ניסן. ובסיומו כתב: "בתי חי' מושקא תחי' בת חוה עלקא תי' ב"ה מיום ליום נעשה יותר טוב . . . ויעזור השי"ת וישלח לה רפואה שלימה ורפואה קרובה בלי שום רושם כלל. ויעזור השי"ת שלא יהי' מניעות שתוכל אי"ה להיות על פסח בבית מתוך בריאות נכונה . . ." (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – חה"פ תש"פ – ע' 16):

ת"ח על הבשו"ט. אזכיר עה"צ.

רפו

[ט' ניסן, תשל"ג]

מענה להשליח הרב משה יחיאל פעלער שכתב: "רצוף בזה החוברת שחלקנו לפסח וגם רצוף בזה ביאור שלקחנו מהנאום של הערמאן וואק שי' על הענין דמצה שמורה. ורצוף בזה גם כן ארטיקל על וואק שי' שכתבתי עבור . . ." (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מני"א תש"פ ע' 11):

נת ות"ח כן יבש"ט תכה"י.

אזכיר עה"צ.

רפז

[יו"ד ניסן, תשל"ג]

מענה לא' שביקש הסכמה וברכה לשידוכי בתו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קעז.

רפח

[לפני יום הבהיר י"א ניסן, תשל"ג (1)]

מענה להנהלת ישיבת תו"ת המרכזית (מהעתקה):

הגעתני שמועה אשר כמה מהת' הנ"ל תמורת אשר מנצלים כל זמנם ומרצם בתורה און מיט א קאך מתעסקים בענין הנוגע רק לפלוני ופלוני.

ועד כדי כך [. .] והרמת יד ומכות. האמת הנ"ל ואם כן הנעשה מה בזה?

רפט

[לפני יום הבהיר י"א ניסן, תשל"ג (2)]

מענה ל"ועד המסדר" (מהעתקה):

הגעתני שמועה "טובה" אשר אנ"ש שליט"א סו"ס המציאו מתנה הכי מתאימה לסיום שנת העיין – הרמת יד ו"תכה רעך" בפועל ובפרסום ובד' אמות אלו דוקא

היש בידם להבטיח שלא יארע הנ"ל עוה"פ בעת התפלה וההתוועדות?

רצ

[לפני חג הפסח, תשל"ג]

"צעטלי" בכת"יק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א לר' חיים ברוך הלברשטם לפני נסיעתו לאה"ק יחד עם משפחתו (מצילום כתי"ק – קובץ ועד תלמידי התמימים עשיית תשע"ד ע' 67. אגרות-קודש חכ"ח ע' קפת):

להרח"ב שי' הלבשרטם

תח על הדו"ח.

ויתברכו בנסיעה (רצו"ש) בשטומוצ

ובחה"פ כו"ש.

מצו"ב ב' הגש"פ לו ולזוג' תי'

פ"ש וברכת החג להוריו שליט"א.

מהיר

רצא

[כ"ג ניסן, אסרו חג הפסח, תשל"ג]

מענה לא' השלוחים שכתב: "בשנה העברה בימי הקיץ הביע כ"ק דעתו שאמכור הקעמפ עפ"י התייעצות מבינים [ראה ליקוט מענות קודש תשל"ב מענה קנ]. והנה עד עכשיו לא היו קונים טובים, והנה קודם הפסח הציעו לי לכאוי קונה טוב וכן הוא לפי הצעת מבינים. והנני לשאול דעתו הק' והסכמתו ומוסג"פ הניירות עד"ז" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

כמענתי כמה פעמים שייך להמל"ח (להחזיר המצו"ב)

רצב

[כ"ד ניסן, תשל"ג]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני ששאל האם לחזור לנהל את ישיבת "מחנה ישראל" בפטרופוליס ברזיל (ס' "ישיבה של מעלה" ע' 272):

יחליטו בהתייעצות עם ידידים שבאה"ק ת"ו.

אזכיר עה"צ.

רצג

[כ"ד ניסן, תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה ע"ד מצב בריאות בנה, וכתבה שרוצים בקשר לזה לנסוע לאה"ק. כמו"כ כתבה ע"ד רצונה לדבר עם כ"ק אדמו"ר שליט"א ביחידות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קפט.

רצד

[ועש"ק אחרי, כ"ה ניסן, תשל"ג]

מענה לר' יקותיאל דוב קלמנסון ששאל ע"ד מקום לימוד בנו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קצ.

רצה

[לפני כ"ח ניסן, תשל"ג]

מענה להילד מנחם מענדל קרינסקי שכתב: "ביום כ"ח ניסן יתמלאו לי שנים עשרה שנים לאורך ימים ושנים טובות. והנני מבקש ברכה להצלחה בלימודי והנהגתי לנחת הורי שיחיו". למכתבו צירף ממון לצדקה (מצילום כתי"ק – תשורה ראסקין אדר"ח אד"ש תשע"א ע' 24):

למל"ח**ילמוד מזמור יג' בתהלים****רצו**

[אמצע תשל"ג]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" שכתבו: "מפני גודל הענין של הלקוטי-שיחות . . הר"ר יואל שי' כהן . . הנה התדברנו עמו אשר הוא יבקר את השיחות . . הר"ר יואל שי' קיבל ע"ע את הנ"ל . . לכן מבקשים אנו את כ"ק אדמו"ר שליט"א שמשום גודל ענין הפצת השיחות בכלל, והקשר שיש עי"ז לאלפי ישראל לחסידות בכלל, ולדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפרט . .".

לאחר חתימת ה"ועד להפצת שיחות", כתב הרב יואל הכהן כהן: "הנני מקבל לבקר את השיחות שיסדרו, טרם שימסרו אותם לכ"ק אדמו"ר שליט"א". ועל כך באה חתימתו, במכונת כתיבה.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה טלזנר ט"ז טבת תשפ"ב ע' 68):

באם

(1) הכוונה לכל (נגלה, חסידות, מ"מ

(2) גם הוא [יואל כהן] יקבל זה ע"ע (ולא רק מכונת הכתיבה)

מקום להצעה

רצז

[אביב, תשלי"ג]

מענה לנערה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 24 (ע' רס)):

ב"ה

כיון שלא ברא הקב"ה דבר אחד לבטלה –

ולה ניתן חוש בהדרכה וחינוך –

עלי' לנצל הקיץ לניצול חוש זה. ז.א. להיות בקעמפ (אמונה, או פרדס חנה, או שטרנברג וכיו"ב)

באופן שכל הקיץ יופעל החוש שלה, ולתועלת הרבים

ופשיטא שזה יהי' לתועלת שלה – בגו"ר.

ובודאי שה' יעזרה ותתגבר על כל המניעות וכו', ותבש"ט.

אזכיר עה"צ.

בנוגע לשנת תשל"ד – תחליט בחדש ההכנה אליו – אלול

רחצ

[תחלת אייר, תשל"ג]

מענה לר' מיכאל טייטלבוים שכתב: "הנה ביום ב' קדושים – אחר הדינער שהי' לטובת המוסד-חינוך אהלי תורה – הודענו בקיצור מסכום האפיליס עיי ר"ב קליין שי'. ועתה הננו להגיש רשימה פרטית – המצורפת בכאן – מהמשתתפים והמנדבים. וכן מוסיפים עוד איזה פרטים. . והננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א אשר נקבל הנדבות שהבטיחו במילואם ובקרוב וכן לכל המצטרך להמוסד בגו"ר" (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

נת ות"ח ת"ח כן יבש"ט גם לעת"ל ובהוספה

רצט

[בדר"ח אייר, תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד מצב השלום-בית בביתו, וכן כתב ע"ד בנו הנולד לו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קצד.

ש

[ועש"ק קדושים, ב' אייר, תשל"ג]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד "התועדות חברים" השנתית לרגל יום התייסדות צאגו"ח לפני ח"י שנים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' קצה.

שא

[י"ג אייר, תשל"ג]

מענה לר' אברהם ארי' שכטר על מכתבו בקשר להסתדרות במשרה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רא.

שב

[לאחר ש"פ בהר, י"ז אייר, תשל"ג]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ בהר (מצילום כתי"ק – ריש תו"מ התועדות חע"ב (תשל"ג ח"ג)) :

[1] במכתבם כתבו :

"בההתועדות דש"פ בהר נאמר (כמה פעמים) הלשון "קנה לך רב". ולכאורה: הרי הלשון במשנה (אבות פ"א מ"ו) הוא "עשה לך רב", וברע"ב שם, שדוקא גבי חבר אמרו "וקנה לך חבר" ש"צריך לקנותו בדמים יקרים. . אבל ברב לא שייך לומר קנה לך רב שהרב צריך ללמד בחנם", ומדוע נאמר בהשיחה הלשון "קנה לך רב"?

ואולי: הכוונה בהלשון "קנה לך רב" שנאמר בהשיחה הוא לענין חיפוש רב, וכמ"ש רש"י "ופזר מעותיך לבקש לך רב" (שעל זה אין שייך טעמו של הרע"ב "שהרב צריך ללמד בחנם" – שהרי המדובר כאן הוא בנוגע לחיפוש. אם נכון?").

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על התיבות: "הכוונה בהלשון "קנה לך רב" שנאמר בהשיחה", כתב:

הוזכר בהמשך לפרש"י במשלי

(ב) על מה שכתבו (מפרש"י במשלי): "ופזר מעותיך לבקש לך רב" – סימן שני קווים תחת תיבת "מעותיך".

(ג) על מה שכתבו: "אם נכון?" – מחק תיבת "אם", וסימן בחץ ובקו תיבת "נכון".

[2] במכתבם כתבו :

"בהפירוש ד"שבת אחים גם יחד" נאמר – ש"גם" קאי על בי"ע. וכפי שזכרו בעת החזרה – נאמר: "כי אכין וגמין מיעוטיין". מהי הכוונה בזה? ואולי טעינו בעת החזרה, וצ"ל: "כי אתין וגמין ריבויים, ולכן בתיבת "גם" מרבה בי"ע". אם נכון?").

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על התיבות: "מהי הכוונה בזה", כתב:

בל' נופל על לשון – דאכין וגמין קאי בדברים שהם "מיעוטיין" – ולכן צריכין לימוד מינוח לרבותם, ובנדו"ד – בי"ע. וראה בלקו"ת בפי' גם כי דאפילו גם כי וראה ברכות נו, סע"ב. וע"ד מהר"ץ חיות לסוכה מח.

(ב) סימן בעיגול את כללות הקטע, וכתב:

בכללות הנדבר – ראה אוה"ת לאחרי. לקוטי לוי"צ לח"ג

שג

[מוצש"ק בהר, ערב ל"ג בעומר, תשל"ג]

מענה לאי מאני"ש על מכתבו – בהמשך להתועדות ש"פ אמור ערב ל"ג בעומר, בה הודיע כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד אי השתתפותו ב"פאראד"י למחרת (ס' "היכל מנחם" ח"א ע' קמג. אגרות-קודש חכ"ח ע' רא-רב):

אני אמרתי לפי תומי – שמתעסקים בכהנ"ל מפני שזהו היולא דרשב"י, ושאימירת ברכות דכו"כ מבנ"י בוקעת רקיעים, וכשיבארו להם ענין דרשב"י ורע"ק וכו' יגרמו נח"ר לרע"ק ורשב"י וכו' – וג"ז די והותר, וכמו שעושים אנ"ש שי' באה"ק ת"ו ובכו"כ מקומות בחו"ל, וכנראה שגם בזה [. .]

[. .] ח"ו וח"ו שעל ידי וועלן ליידען אזוי פיהלע טויזענטער קינדער כי תקוטי חזקה שימצאו כאלו שיעשו כהנ"ל בזכרם רע"ק ורשב"י (ואשרי חלקם בזה ובבא) ודוקא עשי' כזו תצליח, וד"ל וחבל על הזמן דהשקו"ט בהנ"ל.

באם הילדים-ות שי' יברכו וכו' וישמיעום דברי התעוררות ה"ז נח"ר שלי אמיתי. באם ח"ו אמת שיעשו כן – ה"ז מזיקים בפועל [. .] וק"ל.

דש

[לאחר ל"ג בעומר, תשל"ג]

מענה למארגני "פאראד"י ל"ג בעומר על דו"ח מהמעמד (אגרות-קודש חכ"ח ע' רב. והעתקה):

ת"ח ת"ח על הבשו"ט הנ"ל ועל גודל הנח"ר שעי"ז והעיקר על גודל עניני שמחה הנ"ל ביום שמחתו של רשב"י.

ויה"ר שיומשכו בכל השנה כולה ואשרי חלקו של כאו"א שליט"א שעסקו בכ"ז.

שה

[כ"ף אייר, תשל"ג]

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א ("צדי"ק למלך" חוברת ז ע' 219. אגרות-קודש חכ"ח ע' רי):

במענה להנ"ל:

בהתאם לגילו – כדאי שיתענין בשידוך.

בנוגע לאכילה ודיעטע – אינו נוגע כ"כ מה שאוכלים (ובלבד שיהי' כשר כדבעי), כ"א כוונת האכילה: למלאות תאוה או רעבונו בלבד, או בשביל להיות בריא ובמילא לעשות מע"ט וכו'.

וראה ג"כ שו"ע או"ח סרל"א.

חיים נורמליים של כאו"א מבנ"י – הם רק באם ע"פ התומ"צ (שו"ע).

באם גורעים בזה או משנים – ה"ז בדוגמת דג שקפץ מהים ונהר ליבשה – שאפילו במשך הרגעים שחי ה"ז פרפור ופרכוס ולא חיים נורמליים.

אזכיר עה"צ.

שו

[כ"א אייר, תשל"ג]

מענה למרת בת שבע מאנדעל על מכתבה בקשר לסידור עזרה לילדים הזקוקים לחינוך מיוחד, יתומים וכו' (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 19 (ע' רי)):

תתענין בתכניתה בשכונת קראונהייטס.

תדבר בזה עם ועד היהודי דהשכונה – במה יכולים לעזור וכו'.

אזכיר עה"צ ותבש"ט

וזכות ילדי בני"י מסייעתה

שז

[כ"ז אייר, תשל"ג]

"צעטל" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א לחברי "כולל אברכים" שע"י המזכירות (אגרות-קודש חכ"ח ע' ריח. והעתקה):

לחברי הכולל שי'

בביקורי בכולל היום, ראיתי דבר והיפוכו, שישנו חומר טוב שיכול להצליח בתור כולל ועוד באופן נפלא ובלבד שילבש צורה [. .]

כיון שמקובל שחבר כולל צריך להיות איש מבוגר, בעל תוקף, עומד על דעתו כשמחליט נפשו חשקה בתורה, ובמילא – בכל הקשור בזה יפעול בתוקף הדרוש וא"צ לזירוז והשגחה ועומד על גביו וואָס זאָל עם מינטערן וכו' –

הנה באם ישנם כאלה – בוודאי יתאספו תומ"י ויבחרו מביניהם ויודיעונו מי האחראי מכאן ולהבא, על סדר הלימודים, שמירת הזמן נקיון וכו' וכציווי חז"ל התנאה לפניו, ומובן – שברשותם להנהיג קנסות וכו'.

באם אין כאלה – איני בא בטענות ח"ו, וכשם שמקבלים שכר כו', והתרת הספק – לאיזה צד שיהי' – בהקדם תשובת.

שח

[כ"ז אייר, תשל"ג]

מענה לר' אשר סלומון ששאל ע"ד קניית מכונית (תשורה לנדא י"ג מנ"א תשפ"א ע' 35):

אין כדאי

שט

[אייר, תשל"ג]

מענה להנהלת "נשי ובנות חב"ד" המרכזית שהכניסו "רעפארט פון 18 טע יערליכע קאנווענשאן פון אגודת נשי ובנות חב"ד שבת מברכים סיון כ"ג- כ"ה אייר תשל"ג" (מצילום כתי"ק - תשורה לאזאר ט"ו מני"א תשי"פ ע' 12):

נת ות"ח. ויה"ר שיהיו פירות טובות כל השנה

שי

[אייר, תשל"ג]

מענה להנהלת "נשי ובנות חב"ד" המרכזית בקשר ל"זשורנאל" שמו"ל בקשר ליובל הח"י שלהן (תשורה סלונים ד' מרחשון תשס"ח ע' 16):

להחזיר המצו"ב.

בשל"ה כמובן צ"ל תמונה דנערות ולא דנערים.

העיקר חסר - מבצע האלמנות והיתומים שבכתב"ד ע"י מרת שפרה תי' מרזוב

קטעי מכ"ע ותמונה ו"בכרם חב"ד" - נמצא במזכ'

להוסיף במבצע תפילין השתתפותן ע"י השפעה ודבור עם המחוייבים וכו'.

שיא

[אייר, תשל"ג]

מענה להשליח ר' יצחק דוד גראנער על מכתבו (תשורה גראנער כ"ה סיון תשע"א ע' 13):

ות"ח על הבשו"ט בודאי פרסמו גם במכ"ע שם.

שיב

[אייר, תשל"ג]

מענה לאחת על מכתבה בעניני שידוכים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רטז.

שיג

[אייר, תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה ע"ד חלישותה ומתיחותה הנפשית לאחר לידה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' ריז.

שיד

[אייר, תשל"ג]

מענה לר' יצחק גאנובורג בקשר להיחס עם ועדת הקליטה שע"י "אגודת ישראל" באחת העיירות שבהם פועלים אנ"ש –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' ריז.

שטו

[שלהי אייר, תשל"ג]

מענה לנערה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 22 (ע' ריח-ריט)):

פירוש הידיעה שכותבת שקבלה (שהנ"ל התארס) – לדעתי (ברורה), הוא:

1) כיון שהי' עדיין קצת ספק בדעתה – האם הי' יחס הנ"ל אלי' עמוק, עכ"פ עד כדי שירצה להסתגל לאופי שלה, לותר עכ"פ בענינים הכי עקרים בעיני', להראות שאינו משועבד לגמרי להשקפות שלו דע"ע וכו' –

בטלה ידיעה האמורה – כל ספק בכ"ז לגמרי.

(2) כיון שע"פ המנהג בחוג מצומצם (ביותר) גם כשביטול שידוך טוב ומוכרח הוא – בכ"ז כשאפשר משתדלים לחכות עד לאחר שישתדך צד השני –

הרי ג"ז ניתן לה – מן השמים.

ע"פ תורת אמת שלנו – אדם, אפילו הכי גדול מבנ"י, "קרוב הוא אצל עצמו" – וכתוצאה מוכרחת מזה, כשרואה שאין מפצירים בו פעם שני' ושלישית לאחרי שאמר "לא" – מתאכזב, או גם מתמרמר וכו',

ועד כדי כך שלפעמים אינו רוצה להכיר המציאות:

(1) שזוהי הוכחה שגם הבקשה בפעם הראשונה – לא הייתה "בכל לבבך",

(2) שדבר שאינו מתאים (ויתרה מזה) – הידיעה שבטל וכו', ה"ז בשו"ט בטוב הנראה והנגלה. וצ"ל הודאה להשם ע"ז.

אזכירה עה"צ, בל"נ, שתבש"ט בכ"ז, (בנוסח המקובל) שתקבל התורה בשמובפ"נ, ושתשתדך בקרוב מיט איר באשערטן ומתוך מנוה"נ ובשמחה.

שטז

[תחלת קייץ, תשל"ג]

מענה לנערה שכתבה ע"ד ספקותי בעניני שידוכין (אגרות-קודש חכ"ח ע' רכה. "התקשרות" גליון תשפח ע' 10):

(1) מובן – שפגישות בחשאי וכיו"ב אינן רצויות כלל.

(2) עפהנ"ל – כדאי שיפסיקו כל קשר ביניהם (גם בטלפון ובמכתבים) עד לאחרי הקייץ ולאחרי זה תדון בזה לפי הרגשה אז.

שיז

[ה' סיון, ערב חג השבועות, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב ע"ד התקנת מערכת מיזוג-אוויר בבנין הספריי שע"י צאגו"ח (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – תולדות "ספריית לוי צחק" שע"י צאגו"ח המרכזית – ע' 17):

ות"ח על הבשו"ט. מצו"ב השתתפות ממחנ"י לעודד הזירוז וכו'.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צירף עשרה שטרות של דולר].

שיח

[ה' סיון, ערב חג השבועות, תשל"ג]

מענה לא' על מכתבו בקשר להסתדרות במשרה מתאימה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רלא.

שיט

[יו"ד סיון, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב:

"בקשר לשיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א לנצל זמן הקיץ, דברתי אתמול עם הרב חדקוב שי', להמשיך בזה את התי' שי' שהתמסרו להביא תל' לל"ג בעומר ושיש אצלם קשרים עם הרבה ישיבות ות"ת. השמות שלהם: שמואל שי' גרייזמן, יעקב שי' שפריצער, ויחזקאל שי' קארנפעלד, ועוד. וכן לסדר ועד מאברכי אני"ש, כמו: כתריאל שי' קאסטעל, מרדכי שי' בערגער, א"ל שי' קפלן, ועוד.

הרב חדקוב שי' הסכים שיהי' תחת המל"ח, ושהתי' המתעסקים בזה יהיו שלוחי המל"ח, וכן שהמל"ח יתן עבור ההוצאות הקשורים להביא לפועל. וכן הרב חדקוב שי' הציע השם על זה "חק לישראל – חינוך קיץ לישראל Summer Torah Education Program, Under the Auspices of –
"Merkos L'yonei Chinuch, 770 Eastern Parkway

והרב חדקוב שי' הציע שאכתוב כהנ"ל לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ולברר דעת ק' בכהנ"ל".

ליקוט מענות קודש - ה'תשל"ב-ה'תשל"ג

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – קיץ תשל"ג – ע' 1-3):

[1] סימן בעיגול את התיבות "חק לישראל", וכתב:

תפוס כי יפרשו שנוסעים לאה"ק.

[2] סימן בעיגול את התיבות " Summer Torah Education Program, " Under the Auspices of Merkos L'inyonei Chinuch, 770 Eastern Parkway", וכתב:

באם אין זה השם דתורה ומסורה או דישיבה פרינצפאלס וכיו"ב

שכ

[י"ז סיון, תשל"ג]

מענה לא' בקשר לחינוך ילדיו בבתי ספר דתיים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רמב.

שכא

[י"ז סיון, תשל"ג]

מענה לא' שביקש ברכה עבור אחד שהגיש בקשה ליציאה מרוסיא ונדחתה בקשתו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רמב.

שכב

[ח"י סיון, תשל"ג]

מענה לא' השלוחים במיאמי (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 23 (ע' רמב-רמג)):

[1] על כללות המכתב, כתב:

מהיר

(1) כמדומה נאמר לו ברור בהיותו כאן – שענינו במיאמי הוא ביה"ס [Oholei Torah Day School] וכל ההתפתחות דביה"ס: ישיבה גדולה, גן ילדים P.T.A. – הפצת היהדות והפצת המעינות הם בראשותו של הרה"ח כו' קארף שי' ואלו שהוא (קארף) יבחר – שנשלח לשם בשמי לעבודה זו (ובודאי זוכר – שקארף הביאו למיאמי, ולא יהי' כפוי טובה). וענינו במיאמי – כמו דהרב גראנער שי' במעלבורן. ובטוחני שכן ינהג בדיוק. ובאם יש צורך – יבאר למי שנצרך שכן הוא מנהג ליובאוויטש בכ"מ – שהנשלח ראשונה כו' ואין לשנות.

[2] סימן בעיגול את התיבות "Torah classes for parents, young people, college students, etc." (שיעורי תורה עבור ההורים, אנשים צעירים, סטודנטים בקולג' וכו'), וכתב:

כ"ז שייד ובראשותו של הרב קארף – והוא לא יתערב בזה גם לא בחשאי, (כ"א באם יבקשהו קארף יסייעו). ואמרתי אני זה לו פא"פ בהיותו כאן. ובודאי יעשה כן, ובדרכי נועם ושלום. ויודיע עד"ז (2)

[3] סימן את התיבות "Of Oholei Torah" (של אהלי תורה), וכתב:

(3) המסובב לעיל – הוא ענין בפ"ע, ולא שייד לביה"ס

[4] על מה שכתב ע"ד מועמד למשרת סגן מנהל בית הספר, כתב:

(4) צ"ל חו"ד אלו המכירים אותו בטוב ובאופן שלא ישאירו מקום לספק.

[5] על מה שכתב ע"ד קבלת תלמידים הלומדים בערב באוניברסיטא לה"י ישיבה גדולה", כתב:

(5) עפ"ז לא יוכלו לשלוח כלל ת' ממוסדותינו מכאן, כפשוט.

[6] על כללות המכתב, כתב:

(6) אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

[לשלוח לו המצו"ב – מהיר ובאירון]

שכג

[כ"ף סיון, תשל"ג]

מענה לרי' יצחק גאנזבורג ("צדי"ק למלך" חוברת ז ע' 220. אגרות-קודש חכ"ח ע' רמג, רעו) :

וידוע הפס"ד אין דן יחידי אלא אחד (הקב"ה) ובפרט במוסד חינוך שצ"ל הנהלה ובפועל. ומה שפ' ופ' נוהגים בהיפך – הרי ההיזק שגורמים עי"ז להמוסדות (ולעצמם) מכריח עוד יותר קיום הפס"ד הנ"ל. וק"ל. ומצוה לפרסם פס"ד המשנה.

בקשר לביאתו לכאן, בהיותה שנת הקהל צ"ל פעולה מוגברת בהקהל וגו' והטף כפשוטו.

שכד

[כ"ד סיון, תשל"ג]

מענה לרי' שמואל הלוי חפר (ס' "מקדש מלך" ח"ד ע' שטז-שז. אגרות-קודש חכ"ח ע' רמד) :

על ענין מסויים שכתב, כתב :

1) כאו"א בפ"ע שואל בפ"ע ומפרש המענה כפי ידיעתו, ופשוט שמתאר המציאות כפי שהוא בפ"ע רואה, ומכאן ולהבא ישלחו השאלות בחתומת כל ההנהלה ובענין משותף – דב' ההנהלות.

על מה שכתב ע"ד "אלבום חב"ד בישראל", כתב :

2) להשאיר התמונות שכבר ניתנו (באם לאו – תעורר מלחמה וכו'). להוסיף קצת תמונות והעיקר בהטעקסט שיודגש שחב"ד עיקרה בשלבים שלמעלה מגני ילדים ובתיה"ס יסודיים.

3) לשמור על גודל הממוצע.

על שאלתו מה צ"ל הנושא המרכזי ב"אלבום", כתב :

– 4) להדגיש שהמדובר רק ע"ד ההווה

על מה שכתב (בקשר לאיכלוס "כפר חב"ד ביו") : "ואם מספר משפחות תעבורנה בבת אחת תרד בעית הבדידות", כתב :

5) הרי אפשר זה גם בנוגע לעובדי המוסד.

6) באם לאו – תחליט ההנהלה ע"ד משפחות המתאימות מבחינת אורח חייהן לאוירה של המוסד ותמסור להן.

שכה

[כ"ו סיון, תשל"ג]

מענה ל"ועד כפר חב"ד" בקשר לקבלת הלוואה מסויימת לטובת חינוך ילדי עולי בוכרא (סי' יימי תמימים" ח"ו ע' 161. אגרות-קודש חכ"ח ע' רמה):

כיון שעל ועד [כפר חב"ד] לדאוג לבסוס ולהתפתחות כפר חב"ד הן בגשם והן ברוח. (ב) שתכנית הנ"ל תסייע רבות לבסוס והתפתחות כפר חב"ד הן בגו"ר. (ג) נמצא פלוני שרוצה לקחת ע"ע חלק הארי בכל הנ"ל – מובן שצריך לעשות כל הנ"ל ובהוספה.

שכו

[כ"ו סיון, תשל"ג]

מענה להנהלת אגודת חסידי חב"ד באה"ק שהכניסו את העתק מכתבם אל שר האוצר שהתבטא בצורה מעליבה על חסידי חב"ד (אגרות-קודש חכ"ח ע' רלא. סי' יימי תמימים" ח"ו ע' 161):

מובן: (1) שאין נוסח זה התרפסות קטן לפני הגדול שייך בנדו"ד בלל. (2) באם פ' טועה ופוגע בציבור על לא דבר כלל – אין זה סיבה שיבקשו. . . סליחתו הוא וכו'!!

שכז

[כ"ו סיון, תשל"ג]

מענה להנהלת ישיבת תו"ת המרכזית באה"ק על מכתבם – בקשר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בתקופה זו, ע"ד "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז להשבית אויב ומתנגם", פעילות עם ילדי ישראל, ובפרט באמצעות מחנות קייץ – בו כתבו שרוצים לאפשר עבור 10-15 מהתמימים לפעול במחנות קייץ, ושאר התמימים יצאו להפסקה בין ט' באב וכ"ף מנ"א (סי' יימי תמימים" ח"ו ע' 161):

[1] על מה שכתבו: "סוכם לשחרר 10-15 בחורים", כתב:

כן יעשו.

[2] על מה שכתבו: "ושאר הבחורים לשחרר מט' באב עד כ' אב", כתב:
אבל פשוט שבהישיבה צ"ל כתות כתות לומדות גם במשך זמן זה.

שכח

[סיון, תשל"ג]

מענה לא' מאה"ק שכתב – בקשר לזה שאביו המתגורר בטורונטו קנדה אינו בקו הבריאות – שרוצה הוא לבוא לבקרו ולשמשו כחובת בן אל האב (תשורה פרקש י"א מנ"א תשנ"ז ע' 21):

הנמצא עם אמו תי' וכו"כ מילדיו שי' וב"ב שי', ורובם – באותה השכונה והבית ממש. "ושואל" האם: בהמצאו באה"ק, במרחק כו"כ אלפים מיל, לומד ומלמד תורה, נשוי ואב לילדים שי' – יעזוב כ"ז, ישקיע ממון רב (לפ"ע עכ"פ) ויבא לטורונטו לְשִׁמְשׁ, כיון שהנ"ל טרודים כו'?! – ותו לא מידי (עוד שאלות בזה)

שכח

[סיון, תשל"ג]

מענה לחברי "כולל אברכים" שע"י המזכירות המתעסקים בעריכת מפתחות למאמרי אדמו"ר הצמח צדק (מהעתקה):

מהיר

אין כל ידיעה מהתקדמות עריכת המפתחות דמאמרי הצ"צ (ואולי הסיבה שאין התקדמות כלל) – שהי' צ"ל נגמר לי"א ניסן תשל"ג.

והנה הפס"ד הוא זכין לאדם שלא בפניו אבל לא בע"כ [וכנראה שאלו שהפסיקו פעולתם בהנ"ל – אין זוכים לעשות אזנים לתורת כ"ק אדמו"ר הצ"צ זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. ופשוט שאין מקום כלל להפצרה ובקשה אצלם כלל]

ויודיעוני תיכף – היש מי שהוא עוסק בהנ"ל בפועל (במרצ, כמובן)

הצירפו חדשים שיתעסקו בהנ"ל בפועל (במרצ, כמובן)

היוגמר הנ"ל בשבועות הקרובים? מתי?

של

[ועש"ק קרח, ער"ח תמוז, תשל"ג]

מענה למרת מלכה גריר שכתבה (בתרגום מאנגלית):

"אנו שמחות לצרף בזה חומר לעלון מודרני ומושך עין להדפסה עבור "מכון חנה", באישור הרבי.

העלון יכלול תמונות מתלמידות ומורות "מכון חנה".

לכתחילה התייעצנו לגבי הכותרת: "מכון ללימודים יהודיים עבור נשים" – בו השתמשנו לאורך העותק המצורף. אמנם, לאחר התייעצות חוזרת, הוחלט אשר "מכון ללימודי יהדות עבור נשים" יהי מושך יותר. עובדה זו צויינה על עותק השער הראשי, המצורף.

אנו מקוות לזרז את הענין, לטובת ההתרמה למוסד, וכן בכדי לתת את העלון לשלוחים העומדים לנסוע מכאן בעוד שבועיים וחצי.

אנו מצפות לקבל את עצת וברכת הרבי על עלון זה של "מכון חנה". נשמח אם המענה יושלח למרת גורארי, עמה אני עובדת על פרויקט זה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש ש'י וזכות הרבים תלוי' בו):

בודאי ישנה מערכת של כו"כ, ולא אחת או שתיים. וכמש"נ ותשועה ברוב יועץ. (1)

צ"ל מודפס בצורה הכי נאה, כמובן.

חצי הוצאות דההו"ל – מקרן מיוחדת דאצלי.

אזכיר עה"צ. (2)

(3) במכ' הא' – להוסיף שטאָקס deductible (לאחרי שיבררו איך לסדר זה)

[וסימן בקו ובחץ את התיבות "sent to Mrs. Gurari" (שהמענה יושלח למרת גורארי)].

שלא

[ועש"ק קרח, ער"ח תמוז, תשל"ג]

מענה להתי' משה מנחם מענדל געלבשטיין שהכניס את הספר "משכנות לאביר יעקב" – להרב הלל משה מעשיל געלבשטיין מחסידי אדמו"ר הצ"צ – מהדורא חדשה ("התקשרות" גליון תרצד ע' 9):

נת' ות"ח ת"ח.**שלב**

[ה' תמוז, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב דו"ח ע"ד השתתפותו בחתונת פרשן-פאפאק שהתקיימה בטורונטו: "אתמול אחה"צ נסעתי על אוירון לטורונטא על החתונה של פרשן פאפאק, ובאתי חזרה בלילה . . היתה א חסידישע חתונה . . עוררתי שידברו אודות י"ב תמוז ואודות החינוך בקיץ איך שדבר כ"ק אדמו"ר שליט"א בזמן האחרון. הר"א שי' פרשן אמר לי שהוא ידבר וכן הרמ"ד שי' טעלעשעווסקי אמר לי שידבר, וכפי שקבלתי הידיעה שדברו אח"כ . . ויעזור השי"ת שאוכל לברר בשורות טובות מתוך הרחבה אמיתית" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

ות"ח ת"ח על הבשו"ט וכו'**שלג**

[ט' תמוז, תשל"ג]

מענה לאחת שביקשה הסכמה לנסיעתה לחצרות קדשנו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רמז.

שלד

[יו"ד תמוז, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב ע"ד ר' אברהם פרשן שהריס תרומה נכבדה לצורך השיפוצים בבנין הספריי שע"י צאגו"ח (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – תולדות "ספריית לוי יצחק" שע"י צאגו"ח המרכזית – ע' 17):

ת"ח ת"ח על הבשו"ט.

שלה

[יו"ד תמוז, תשל"ג]

מענה לנערה ששאלה בקשר להתעניינות בשידוכים, וכיצד לנהוג בנוגע לגלות להמדובר ע"ד בע"י מסויימת –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רמח.

שלו

[יו"א תמוז, תשל"ג]

מענה לר' אברהם חנוך גליצנשטיין (אגרות-קודש חכ"ח ע' רמט. והעתקה):

לאחרי התאפקות רבה – ולאחרי בקשתי סליחתו ודכו"כ מאנ"ש שי' דלהלן על הנ"ל: למעלה מדרך הטבע לגמרי עלו לאהקת"ו כו"כ אלפים ת' שידעו רק מחב"ד, ובפשטות ציפו להמשך בחינוך חב"די, מוסדות חינוך החבדיים שבאהקת"ו (לבד בית רבקה) מתרוקנים מת' ר"ל, ההנהלות שלהם "עסוקים" וכו' – והבפוי"מ שלהם (לבד מזה שהכריחום. וק"ל): יותר מאלף אנחות ואפילו לא פעולה אחת ראוי' לשמה שיוקלטו הנ"ל בחב"ד, וכנראה מפר"כ האסיפות והמכ' – מחליטים להמשיך בקו זה גם לעת"ל!

שלז

[י"א תמוז, תשל"ג]

מענה להשליח ר' יצחק דוד גראנער על דו"ח מנסיעתו לקעמפ "גן ישראל" דעטראיט (תשורה גראנער כ"ה סיון תשע"א ע' 13):

נת' ות"ח ת"ח גם על גודל הנח"ר וכו' – ובפרט ימי הגאולה וכו'. אזכיר עה"צ.

שלח

[ט"ו תמוז, תשל"ג]

מענה לר' יוסף סלומון על מכתבו (תשורה רייניץ כ"ט אד"ש תשס"ג ע' 70):

**בכהנ"ל – ע"פ עצת המשפיע שי' והנהלת הכולל – וכפשוט בהתדברותו עם זוג' תי'.
אזכיר עה"צ.**

שלט

[ט"ז תמוז, תשל"ג]

מענה להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין ששאל האם להביא אברך מסויים בתור שליח (סי' "שליחות כהלכתה" ע' 261):

א. מי מתאים יותר

ב. אם יתאימו ביניהם

ג. אם רוצה באמת וכו'

שמ

[ט"ז תמוז, תשל"ג]

מענה להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין על מכתבו בהמשך להמענה שקיבל (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה" וזכות הרבים תלויה בהם):

[1] במכתבו כתב שהתייעץ עם חברים, וכפי תוכן דיבורם וגם לפי הידוע לו אודות האברך המוצע, הוא מתאים לגי' הגדרים שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א.

על התיבות "שהתייעץ עם חברים", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

עפ"ז

[2] במכתבו שאל: "אם להמשיך עמו ולא לחשוב אודות העבר או אפשר להמתין ולחפש עוד".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יתיעצו ביניהם גם בזה אם להמשיך

ות"ח על הבשו"ט אזכיר עה"צ

שמא

[ח"י תמוז, תשל"ג]

מענה לחברי "כולל אברכים" שע"י המזכירות המתעסקים בעריכת מפתחות למאמרי אדמו"ר הצמח צדק (מהעתקה):

לעורכי המפתחות דס' הצ"צ שי' כחודשיים שאין קול ואין הגה (ופשיטא – שאין מפתחות) – אולי עכ"פ יודיעו הפי' דהשלילה?

שמב

[ח"י תמוז, תשל"ג]

מענה לר' שלמה מיידנצייק שכתב ע"ד קצב התקדמות בניית דירות המגורים בכפר חב"ד, וכן שאל ע"ד השיקול למי יש זכות קדימה לדור בכפר –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רסא.

שמג

[תמוז, תש"יג]

מענה להרב אברהם ארי' סטאון שכתב דו"ח מפורט מביקורו במוסדות חב"ד בנחלת הר חב"ד ובקרית גת. בסיום מכתבו כתב: "כל הביקור עשה עלינו רושם טוב מאוד" (אגרות-קודש חכ"ח ע' רעו. תשורה סטאון כ"ה אדר תשס"א ע' 28):

נת' ות"ח על גודל הנח"ר מהדו"ח. כדאי שיספר מהנ"ל בקהלתו בזמן וסגנון המתאים ובלימוד גז"ש וק"ו לכאן מדינת הרווחה וכו'.

שדמ

[קייץ, תש"יג]

מענה לר' אהרן חיטריק שכתב:

"בהמשך למה שכ"ק כתב אלי לפני שנה ומחצה (כמדומה ר"ח חשון תשל"ב) לסדר ליקוט על תניא ממה שמובא בדא"ח. מצורף פה ליקוט פירושים לפרק א מתניא, ממה שמצאתי בדא"ח הנדפסים ובכת"י, שמציינים לתניא ומפרשים . .

אולי צריכים לקצר או להשמיט בהערות לדוגמא הערה 16, 22, 40, *40, 53 שאין כאן מקומם, הכנסתי אותם בהדוגמא חשבתי אולי כדאי לעורר על כמה ענינים, וכמה פעמים שמציינים רק עיין שם ושם, אין שמים לב . .

ראשית כל הנני רוצה לדעת עצת כ"ק אדמו"ר בזה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה גראס ט"ז אלול תש"ס ע' 25):

[1] על מה שכתב: "אולי צריכים לקצר או להשמיט" – מחק את התיבות: "אולי צריכים", "או להשמיט"; והשאיר תיבת "לקצר".

[2] על מה שכתב: "חשבתי אולי כדאי לעורר על כמה ענינים, וכמה פעמים שמציינים רק עיין שם ושם, אין שמים לב" – מחק את התיבות "חשבתי אולי", "וכמה פעמים שמציינים רק"; וכתב:

[כדאי לעורר על כמה ענינים] כהנ"ל ע"י [עיין שם ושם]

שמה

[קייץ, תשל"ג]

מענה לרי אהרן חיטריק בקשר לליקוט פירושים לספר התניא שמתעסק בעריכתו (מצילום כתי"ק – תשורה גראס ט"ז אלול תשי"ס ע' 30):

פשוט:

1) שצריך להמשיך עד גמירא (באופן שלא יוגרע בלל מההו"ל דמאמרי הצ"צ – שגמרם מוכרח בהקדם ככל האפשרי ויקר ונעלה מאד: ההו"ל וגם ההקדם. ולא שערתי בלל גודל הענין וערכו וכו'. ואשרי חלקו שנעשה על ידו).

2) שכדאית ההו"ל דלפ"א המצו"ב – לכ"ף מנא (עכ"פ – לאלול) – כמדובר בהתועדות. – בחוברת-קונטרס. ולהקל על המעיין: בתחלתו – צילום מפ"א דתניא.

3) בציוניי – לא הו"ל אז עדיין אוה"ת וביאוה"ז להצ"צ

ולכן בכו"כ שצויין לתו"א לקו"ת כו' – יש להוסיף גם דאוה"ת כו'.

4) לשלימות הדבר – להכניס גם (תמצית?) דבי': קארף שי', ברוק, רש"ג.

5) פאקסימיליא דכת"י (ב) דפ"א.

מהיר

שמו

[קייץ, תשל"ג]

"צעטלי" בכת"י שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א לרי אהרן חיטריק בקשר לליקוט פירושים לספר התניא (מצילום כתי"ק – תשורה גראס ט"ז אלול תשי"ס ע' 26):

השם

תניא

— • —

פרק א

לסדר הפנים (התניא) למעלה

ומתחתיו בהבדלת קו או כיו"ב

המ"מ, שינוי נוסחאות, ופי' הקצרים וציונים לפי' הארוכים קצת (שיודפסו בסוף החוברת) לאיזו תיבה וכו'

השורות שבהפנים – לא לשנות כלל (בפוטוסטאט)

בכל ע' לציין במקום המתאים ובסוגריים או כיו"ב הדף שבתניא דקהת

לבקש לעשות דוגמא (או אחדות) מאופן סידור הנ"ל

שמז

[קייץ, תשל"ג]

מענה לרי' אהרן חיטריק שכתב:

"בהמשך להוראת כ"ק להוציא לאור ליקוט פירושים מכתבי דא"ח לפרק א מתניא. ברצוני לברר:

האם להכניס בסוף הקונטרס –

א. ד"ה להבין הקושיא הנזכרת בתחלת ספר התניא – הנדפס בקיצורים והערות ע' מא. (מצאתי עוד כת"י ממאמר זה).

ב. ד"ה משביעין – נדפס שם ע' מח – עא . .

ג. להכניס גם הקטע הנדפס בקיצורים ע' פ ד"ה בענין ואל תהי רשע בפ"ע עד ע' פט ד"ה שש"ב פ"ג... כנראה שזה שייך לפרק א.

ד. מ"התמים" דף קלה מכ"ק מהרש"ב ני"ע ד"ה מים רבים.

ה. ד"ה תניא כו' משביעין (או) וד"ה ועשית חג שבועות – תרח"ץ (עדיין לא השגתי מאמר זה, אבל בזכרוני מעת שלמדתי אצל מו"ר הרה"ח זאב גרינגלאס שי', שכל המאמר מדבר על פרק א).

ו. ד"ה פדה בשלום – תש"כ, ולציין מהנחה בלתי מוגה.

ז. הסדר של הקונטרס:

- א. צילום מפרק א' כתי"י ב' והנדפס. ב. מראי מקומות על פ"א. ג. פירושים. ד. המאמרים הנ"ל מס' הקיצורים ועוד. ה. שינוי נוסחאות. ו. (אם יהי זמן לסדר איזה ציונים על המאמרים מס' קיצורים והערות).
- ח. מה השם של הקונטרס או הספר.

והנני מבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שתפלתי להשי"ת שזכות הרבים תעמוד לי שלא אכשל. ויה"ר שעיי"ז יקוים בקרוב היעוד של הפצת מעיינות חסידות – קאתי מר".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה גראס ט"ז אלול תש"ס ע' 27):

[1] על התיבות: "האם להכניס בסוף הקונטרס", כתב:

מאמרים – רק לציין להם. קטעים – להכניס

[2] סימן קו מחיקה אצל ס"א; ס"ה; ס"ו (בס"ו – סימן קו תחת התיבות "מהנחה בלתי מוגה").

[3] על התיבות: "מה השם של הקונטרס או הספר", כתב:

תניא – פרק א

בצירוף מ"מ, ליקוט פירושים וכו'

שמח

[ער"ח מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' משה פנחס הכהן כ"ץ שכתב: "הננו מסג"פ העתק (פוטו) מהחווה עם הקבלנים להרחבת הביהמ"ד דליובאוויטש בליובאוויטש. הבטוחות (אינשורענס) והרשיון לעבודה כבר השגנו בשבוע העברה, והקבלנים עובדים עבודתם. והננו לבקש ברכת עט"ר כ"ק אדמו"ר שליט"א שיעבדו כשורה בלי הפסקות ויהי הכל כשורה באופן מבוסס וחזק וכו' לזמן המוגבל בעזה"י" (מצילום כתי"ק – תשורה כ"ץ י"ד שבט תשע"ב ע' 19):

אזכיר עה"צ [שיעבדו כשורה בלי הפסקות ויהי הכל כשורה באופן מבוסס וחזק וכו' לזמן המוגבל בעזה"י]

שמט

[ערי"ח מני"א, תשלי"ג]

מענה לר' דוד ראסקין בקשר לנסיעתו לאה"ק (אגרות-קודש חכ"ח ע' רעו-רעז). וראה "ליובאוויטש שבליובאוויטש" תשרי תשפ"ב גליון ג):

[1] על ענין מסויים שכתב בקשר לנסיעתו, כתב כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

ות"ח ת"ח ובודאי ימשיך בכיו"ב ויצליח.

[2] במכתבו כתב ע"ד דברי כ"ק אדמו"ר שליטי"א אליו, בעת נתינת המשקה לקראת הנסיעה, לעשות "שטורעם".

מענה כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

כוונתי בזה היתה לעניני החינוך, משא"כ הנ"ל שייך להועד שם ולהאיגוד כאן – ולא לצאגו"ח (בתור צאגו"ח – כי זה יחזק הטענה שרק ליובאוויטש וכו').

[3] במכתבו כתב בשם ר' שלום דובער וואלף ע"ד דברי הרב ברגמן באסיפת המזרחי, שדיבר כמו חסיד מליובאוויטש בענין "מיהו יהודי", וביקש הנ"ל שיצללו אליו מכאן לחזקו.

מענה כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

ונכון במאד. העיקר, טלגרם וכו' שיכול להראות אח"כ, וק"ל.

[וראה לקמן מענות: שנ, שנח, שע].

שנ

[ר"ח מני"א, תשלי"ג]

מענה לר' דוד ראסקין בקשר לנסיעתו לאה"ק ("צדי"ק למלך" חוברת ז ע' 220. אגרות-קודש חכ"ח ע' רעז):

ידבר ע"ד הפעולות בכל העולם, ואיך לכבוש הצעירים בכל העולם וכו' מתחיל באה"ק ת"ו ושהצעירים והצעירות "מצפים" לזה, שעת הכושר מאין כמוהו, מצות פקו"נ שהזמ"ג וכו', שהדגשתי כל זה כמה פעמים, ולאחרונה הודגש שכל הנ"ל מתחיל מקטני קטנים, וכמ"ש מפי עוללים וגו' וכו'.

שנא

[תחלת מני"א, תשל"ג]

מענה לא' הפועל בהפצת המעינות בעיר ליסבון ששאל האם להביא מי שיחליפו בעיר, והוא יסע למקום אחר לפעול בהפצה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רפ.

שנב

[ג' מני"א, תשל"ג]

מענה להתי' נחמן יוסף טווערסקי שכתב ע"ד העגמת נפש שיש לסבו האדמו"ר דרחמסטרביקא משהותו כתלמיד ב-770 –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רעט.

שנג

[ד' מני"א, תשל"ג]

מענה לשאלה בעניני רפואה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 24 (ע' רעט)):

כיון:

(1) שכו"כ מהמשפחה שי' מתנגדים בתוקף להטיפול עתה – בהלם (שאק),

(2) י"א שהפילן החדשים הצליחו ביותר – כפי שכותבת,

(3) בלאה"כ נתארך הענין כ"כ –

אין טעם לחפזון דוקא ע"י שאק, וינסו בהפילן הנ"ל.

ובטח כשתבאר להדר. המייעץ השאק – שקשה לה לעמוד נגד לחץ המשפחה הרוצים בהפילן וכו' – לא יקפיד ע"ז וישאר בידידות.

קבלה.

בדהתפוחהמ"ז.

אזכיר עה"צ.

שנד

[יו"ד מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' אהרן חיטריק שכתב – בקשר לליקוט פירושים לספר התניא שבעריכתו:

"הערה דלהלן הקטע "מסדר של כ"ק רבינו הזקן" מסופק אצלי אם להכניסו במראה מקומות, והנני שואל דעת כ"ק.

"ואפילו מי שיש בידו למחות ולא מיחה נק' רשע [בפ"ו דשבועו'] : לט, ב. וראה סנהדרין כ, א מפני מה נענש אבנר, ובשבת נד, ב. וראה ערכין טז, ב. רמב"ם הל' דעות ו, ז. ובהגמ"מ שם בשם סמ"ג מ"ע יא מה שהקשה על הרמב"ם. ובש"ה בהקדמה. מנורת המאור לאבוהב בתחילתו, ובנר שני כלל ג. וראה בשו"ע אדה"ז סי' תרח, ה בענין הוכח תוכיח. ובברכי יוסף להחיד"א שם, וראה במנחת חינוך מצוה רלט שמלבד עשה דהוכח תוכיח יש גם מל"ת, וראה בארוכה בשדי חמד כרך ה דף תתקעו-ט כמה שיטות, ובפרט בשיטת הריטב"א שמחלק בין עשה ללאו.

מסדר הלשון של כ"ק רבינו הזקן כאן שהקדים ואפילו העובר על איסור קל של דברי סופרים, ואח"כ כתב ואפילו מי שיש בידו למחות, שהולך מהחמור אל הקל, נראה שדעתו דאפילו על איסור דרבנן יש מצות הוכחה, וראה באבני נזר יו"ד סימן תסא.

בענין הוכח תוכיח – ראה בארוכה בשיחת ש"פ בראשית תשכ"ח. ובלקו"ש לפי פקודי תשל"ג בהערה כב".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' אברהם נחום שי' גראס וזכות הרבים תלוי' בו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול תיבת "להכניסו".

שנה

[י"א מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב:

"ר' לייב שי' קפלן ביקר אצלינו היום בבוקר ומסר את תוכן היחידות שלו מיום ט"ז בתמוז בענין צפת כדלהלן (היינו רש"ח רש"מ רחז"ו וביחד):

פרטי הענינים בצפת עדיין לא ברור גם בא"י, בכללות היי שם ישוב חב"ד וביהכנ"ס, ולכן רוצים להקים ולבנות את המקום מחדש ביתר שאת ויתר עז. עד היום היו 4 מעסקני חב"ד שכבר עשו בזה. שעסקנים אלו יכירו אותו בפרטי הענינים ועם אנשי הממשלה ושהם לא יצאו מאחריות אלא שהם יהיו המדברים ואח"כ הוא.

בענין בניית שכון במקום, כנראה שהדבר יארוך עוד שנה וחצי או שנתיים אבל לא רוצים לחכות עד אז, ולכן שיתחילו עם כולל כמו בנחה"ח, הגם שכבר ישנם שם 2 כוללים אבל ישנם עוד מקומות שישנם כו"כ כוללים. ע"ד מקום הבניי אין חילוק באיזה מקום שיהי, העיקר שיהי מחוץ לעיר. ושלא יהי נבלע בתוך העיר.

ראש העיר וסגנו הבטיחו שניהם שיעזרו והם התחייבו לשלם את ההלוואות (? ע"ד בנין ביהכ"נ?). המקום הוא לא רחוק ממירון ובצפת יכול להיות הרבה פעולות, בהפצה. בפרט בקיץ.

את הספריי שכבר פתחו במקום שלא ידחקו את זה שפתח וכבר נמצא שם, אלא שבמשך הזמן תהי הספריי סניף של הענין שהוא (רל"ק) מנהל .". .

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – סי' יימי תמימים" ח"ו ע' 233, 176. אגרות-קודש חכ"ח ע' רפא):

על מה שכתב: "ע"ד מקום הבניי אין חילוק באיזה מקום שיהי, העיקר שיהי מחוץ לעיר ושלא יהי נבלע בתוך העיר", כתב:

לא [מחוץ לעיר] **כ"א באופן שיוכלו – במשך הזמן – להיות ד"א בפ"ע – שכונה בפ"ע וכיו"ב**

ופשוט שאין הזמ"ג עתה להבליט זה ולהכריז ע"ז כ"א שאנ"ש לעצמם ידעו במה לבחור

שנו

[י"א מני"א, תשל"ג]

מענה להרב מרדכי מענטליק ששאל ע"ד המסכת אותה ילמדו בישיבות תו"ת ברחבי תבל בשנת הלימודים הבע"ל, וציין שכמה מההנהלות רוצים שילמדו מסכת שבת –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רפ.

שנז

[י"ד מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' ישראל לייבוב על מכתבו בקשר למבצע לימוד משניות בע"פ – בקשר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בתקופה זו, ע"ד "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז להשבית אויב ומתנקס", פעילות עם ילדי ישראל. במכתבו כתב בין השאר: "דבר ראשון שלא מצא חן בעיני זה שהכניסו בתוך הפרסים כדורי רגל" (אגרות-קודש חכ"ח ע' רפט. סי' יימי תמימים" ח"ו ע' 186-187):

מה הכריח להכניס זה דוקא? הכולו כל שאר הדברים שבאהקת"ו!!!

האומנם אף אחד מכל אלו שדנו בזה – לא עלה בדעתו ספק שאפשר שפרס השייך למבצע חב"ד ואדה"ז – אפ"ל אופנים וסוכריות וכו' אבל לא כדור רגל.

שנח

[ט"ו מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב: "מוסג"פ דו"ח מזמן שהייתי באה"ק ת"ו. חלק מזה כתבתי באה"ק ת"ו וחלק כתבתי בעת נסיעתי היום על אורון. באתי לני. שעה 6 ערב וב"ה היתה נסיעה טובה" (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 151. אגרות-קודש חכ"ח ע' רחצ. והעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד"):

נת' ות"ח, כן יבש"ט מהמשך טוב בכ"ז.

המצבה דאחי ע"ה – צריכה איזה תיקון?

שנט

[ט"ו מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' צבי מאיר שטיינמעץ (אגרות-קודש חכ"ח ע' רפט. תשורה כהן ד' תמוז תשע"ו ע' 40):

[1] במכתבו כתב: "הנה במשך החדשים האחרונים באתי לפני כ"ק אד"ש בכמה מכתבים ודוחו"ת – ובתוכם הגשת ספרי החדש – ומכיוון שלא זכיתי לקבל אות לטובה, יש חשש, כי לא הפיקו רצון מאת כ"ק. אולם

הפעם אזרתי עוז לבא בשמועה טובה תדשן עצם, אשר לבי סמוך בטוח, כי תעלה ותתקבל ברצון, ולרגלי דברי התעוררות לחזוק ת"ת דרבים, אשר הואיל כ"ק להשמיע באחרונה, הרי זה גם דבר בעתו. .".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כהנ"ל נת' ות"ח, כי [הפיקו רצון] (אלא שנתארך התור מפני עניני חינוך קייץ – וכו').

[2] במכתבו כתב בארוכה ע"ד שיעורי תורה שמוסר, ועוד.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ת"ח על הבשו"ט ויה"ר שיקויים בהם: מי שיש לו מנה רוצה כו' ד' מאות.

שס

[ט"ז מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' ישראל לייבוב ע"ד הקייטנות שאירגנו ברחבי אה"ק, וציין את הגירעון הכספי –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רחצ.

שסא

[לאחר ש"פ עקב, כ"ף מנ"א, תשל"ג]

מענה להמניחים על שאלתם במאמר ד"ה ואכלת ושבעת גוי שנאמר בהתועדות ש"פ עקב כ"ף מנ"א:

"ומבאר אדמו"ר בהערות לזהר שם, שגי' הלשונית לארקא לאמשכא לאנהרא הם: ברוך הוא רזא דמקורא עילאה דהיינו יסוד אבא, שבענין האותיות הוא אות יו"ד, כידוע שיו"ד הוא חכמה. וביו"ד ישנם הגי' אותיות, י' ו' ד', והם בחינות חב"ד (שבחכמה). י' – חכמה, בחי' נקודה, ו' – בינה, בחי' קו. כי בינה ישנו ענין ההמשכה, ענין קו. ד' – דעת, כי ד' הוא בחי' שטח, ובדעת ישנם כל הפרטים וגם ענין ההחלטה שהו"ע השטח. וזהו"ע גי' הלשונית לאנהרא לאמשכא ולארקא: לאנהרא מ"י שהו"ע החכמה [ויש' להוסיף, שהשייכות דלאנהרא לבחי' חכמה הוא כי

בחכמה הו"ע האור בלי כלים, ולאנהרא הו"ע האור, לאמשכא מו' שהו"ע הבינה, ולארקא מדי' שהו"ע הדעת.

כן זכרו בשעת החזרה. ולכאורה – יש כאן איזה טעות. כי: (א) הסדר בזהר הוא: לארקא (אח"כ) לאמשכא (אח"כ) לאנהרא. ובלקולוי"צ מפרש להדא "לארקא מ"י ולאמשכא מו' . . . ולאנהרא מדי". הרי שלאנהרא שייך לדי' (ולא ל"י). ומהי הכוונה שלאנהרא שייך לחכמה כי בחכמה הו"ע האור בלי כלי. (ב) בלקולוי"צ מפורש, שו' הוא דעת ודי' הוא בינה (ולא כמו שנרשם לעיל, שו' הוא בינה ודי' הוא דעת)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה אלטיין כ"ו אדר תשס"ב ע' 15):

[1] על מה שכתבו: "וביו"ד ישנם כו", תיקן וכתב:

[וביו"ד ישנם הג' אותיות, יי ו' די', והם בחינות חב"ד (שבחכמה)] וכו' (ראה בפנים). והנה עפמשנ"ת בכ"מ [י' – חכמה, בחי' נקודה, ו' – בינה, ב"ק. כי בבינה יש ענין] נה [ההמשכה, ענין קד'. ד' – דעת, כי ד' הוא בחי' שטח, ה' שהרי [בדעת ישנם כל הפרטים וגם ענין] עד באופן ד' ההחלטה שהו"ע השטח] (קבוע). [ועפ"ז [והה"ע ג' השמחה] הענינים [לאנהרא לאמשכא ולארקא] – לכאורה [לאנהרא מ"י שהו"ע החכמה (ויש להוסיף, שהשייכות דלאנהרא לבחי' חכמה הוא כי בחכמה הו"ע האור בלי כלים, ולאנהרא הו"ע האור), לאמשכא מו' שהו"ע הבינה, ולארקא מדי' שהו"ע הדעת]. אלא שכאן בזהר וביאוריו הדיוק בל' לאנהרא (הארה ולא אור), לארקא – שאין כלי שתשנה האור דיסו"א (משא"כ בדעת שנמשך הפני', אבל ע"י כלי)

[2] סימן בעיגול את כללות הענין, וכתב:

הנ"ל נתוסף בעת האמירה ולכן בא בקיצור ור"פ [ובמאמר המוסגר. ואפשר בהשטנציל גם להשמיטן].

הנקודות: המוחין סדרן זת"ז חבד: חכמה, י', אור השכל בלי כלים, אצילות. אח"כ כשנמשך (עד שנתגשם) מאין ליש בינה, אור שהוא נמשך בכלי, בריאה (אפשריות המציאות – אבל אפ"ל מציאות בפועל "דכליל חו"ג"). תחתיו: נתגשם יותר (אף שמקורו וכוחו מלמע' מחו"ב) עד דכליל חו"ג ובאופן מוחלט ועד שנתחלק לחו"ג כ"א במוח (אבל) בפ"ע. מפתחא דכליל שית. ומצד מקורו שנמשך בו ואינו משתנה – דוקא ע"ז שייך לארקא (מכלי אל כלי אותו "הענין" – כבביאורה"ז) וחכ' ה"ה מחיצוני' הכתר וכו'. וכדמוכח ג"כ מהא דד' מוחין דתפלין מתאימים לד' אותיות השם, אבי"ע. ואכ"מ.

שסב

[לאחר ש"פ עקב, כ"ף מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' מנחם מאיר הכהן בלוי שכתב: "הננו רוצים לשאול דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בענין ההסתדרות בשנה הבע"ל. בתחלה חשבנו להיות פה בניו יארק בשנה הבע"ל. אני נתקבלתי למלמד בישיבת הדר התורה – כדאשתקד – בעד הבחורים הצעירים (בהיי סקול) בלימודי קודש. אשתי נתקבלה למורה בבית הספר של ברויער (בוואשינגטון הייטס) בלימודי קודש – כתות ז' וח' – ואני הייתי מתעסק פה ג"כ בהפצת המחשבות השבועיים באנגלית באופן דמוסיף והולך, ובמשך עוד איזה שבועות אחדים יגיע המספר לארבעים אלף בלי"נ. ובכלל זה כמה עבודות להרויח הכסף עבור ההוצאות והשילוח וכו'. ביום כ' מנ"א הציע לי חבירי ר' נתן שי גורארי' להתיישב אצלו בעיר בופאלא, ולסייע בעבודתו עם הנוער של הקאלעדזש דשם, ע"י נתינת שיעורים ודיבור עמהם וכו', וגם אשתי תסייע בהפצה ע"י שיעורים וכו' – הוא רוצה שנסע עוד קודם ראש השנה . . והננו שואלים דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א אם להתעניין בזה?" (קובץ "זכרון מנחם מאיר" ח"א ע' 7):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת הקטע: "אני נתקבלתי למלמד בישיבת . . אשתי נתקבלה למורה בבית הספר . . ואני הייתי מתעסק פה ג"כ בהפצת", וכתב:

א"כ למה יחזרו מדיבורם וקבלתם כל הנ"ל וכו' וכו'!!

שסג

[כ"ב מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' דוב טייכמן בקשר לעיבוד משיחת ו' תשרי תשל"א שברצונו לפרסם בחוברת "שערי תורה" שמו"ל בקרית גת (ס' "מקדש מלך" ח"ג ע' לא; ח"ד ע' שלג. אגרות-קודש חכ"ח ע' שא):

[כ"ק אד"ש מסכים לפרסם הקטע המצורף מו' תשרי], **אבל יוסיפו שזהו הנחת השומעים – ולא רשימת אינה מוגה.**

אין הזמן גרמא להגי' כדבעי – ולכן גם לא יזכירו ששאלוני וד"ל.

שסד

[כ"ג מנ"א, תשל"ג]

מענה לר' יוסף דובער חזקלביץ שכתב ע"ד בקשת חותנו ר' מרדכי ליפשיץ ממוסקבא – לקבל הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לביקורו בחצרות קדשנו למשך חודש ימים (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"ג ע' 83. אגרות-קודש חכ"ח ע' שב):

בכל העיר וסביבותי נשארו רק מתי מספר ביותר כשוחט וכיו"ב – ואיך זה יעזבם אפילו לזמן קצר ביותר? ואיך זה ידלג – אפילו לזמן קצר ביותר – לא להביא בפועל הזכות הכי גדול שיש לו להיות שם שוחט וכו'?

שסה

[כ"ו מנ"א, תשל"ג]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי שכתב: "הנני להודיע שבשבוע זה התחילו גם עשיית התיקונים הדרושים בהשלש קומות העליונות 788-784 איסטערן פארקוויי, למעלה מהביהכנ"ס" (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ד' מרחשון תשס"ח ע' 19):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו אצל כללות המכתב, וכתב:

ויה"ר שיהא בהצלחה רבה ובזהירות ובזריזות הדרושות

שסו

[מנ"א, תשל"ג]

מענה להנהלת א' המוסדות שכתבו שא' מאנ"ש בניו יארק הציע להם להפעיל משרד לגיוס כספים עבור המוסד ("התקשרות" גליון רכג ע' 12. אגרות-קודש חכ"ח ע' רחצ):

היש להנ"ל אמצעים להשקיע?

עפ"י כל הנ"ל מה משקיע בהענין שימריצו לעשות בהנ"ל?

שז

[מנ"א, תשל"ג]

מענה למדריכה בקעמפ על מכתבה בו כתבה: (א) ע"ד יום הולדתה; (ב) ע"ד הבאת ילדים לעולם; (ג) ע"ד תיקון מדותי; (ד) ע"ד רגש פחד ובדידות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רצז.

שח

[מנ"א, תשל"ג]

מענה למדריכה ב"קעמפ אמונה" על מכתבה בו כתבה: (א) שביקשוה ללמד את ס' התניא, אך מרגישה שאינה ראוי; (ב) האם לעבור למחלקה אחרת בתוך הקעמפ –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רצז.

שט

[תחלת אלול, תשל"ג]

מענה לר' עזרא בנימין שוחט שכתב ע"ד רצונו לנסוע לחצרות קדשנו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שח.

שע

[ר"ח אלול, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב: "מוסג"פ מכ' לאנשים שונים בהמשך לביקורי בארץ ישראל" ("ליובאוויטש שבליובאוויטש" תשרי תשפ"ב גליון ג):

ראיתי ות"ח. להחזיר.

כדאי שकेבור זמן מתאים – יעורר עוה"פ וכו' ושהמלך בשדה (ומצפה כו') וד"ל

שעא

[ר"ח אלול, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין על דו"ח ע"ד פרסום ברחבי תבל תוכן שיחת ש"פ ראה מבה"ח אלול, ע"ד ניצול ימים אלו להוסיף ולהמשיך ילדים וילדות לבתי ספר על טהרת הקודש ("ליובאוויטש שבליובאוויטש" תשרי תשפ"ב גליון ג):

נת' ות"ח ת"ח. וכדאי שכעבור כו' (כהמצורף)

אזכיר עה"צ

["כהמצורף" – ראה לעיל מענה שע].

שעב

[בדר"ח אלול, תשל"ג]

מענה לר' משה שלמה סלונים שכתב ע"ד בואו לארצה"ב לצורך גיוס כספים ל"רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש", וכתב שמחכה לתשובה. למכתבו צירף פמוט שירש מאביו, שלפי מסורת המשפחה מיוחס לאדמו"ר הזקן. כמו"כ צירף קנקן משקה שהביא מאה"ק –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שה.

שעג

[ג' אלול, תשל"ג]

מענה להרב הלל מדליי ששאל ע"ד קניית בתים במדינת אירלנד –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שט.

שעד

[ה' אלול, תשל"ג]

מענה לר' אפרים וואלף בקשר לתנאים שהציב א' העובדים במוסדות (אגרות-קודש חכ"ח ע' שט. סי' יימי תמימים" ח"ו ע' 203):

פשוט שאין לקבלם – כי זהו נוגע לכל המוסדות: קיומם או שיהפך כאו"א מהם לנכס של יחיד שיעשה בו כרצונו – ואין דן יחידי אלא הקב"ה. ובשר ודם הנוהג ככה – סו"ס מהרס המוסד, היל"ת.

שעה

[אור לח' אלול, תשל"ג]

מענה להשליח ר' אברהם קארף על מכתבו בו הציע כמה מועמדים לשליח חדש בעיר מיאמי (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי בו):

כמפורסם שיידך להנהלת הענין**אזכיר עה"צ****שעו**

[י"ב אלול, תשל"ג]

מענה למחנך שכתב ע"ד שיחות אישיות שמנהל עם מחונכיו, וכתב ע"ד שיחה עם תלמידה שגרמה לביקורת לא נעימה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שט-שי.

שעז

[י"ב אלול, תשל"ג]

מענה להתי' מאיר יהושע אייכלער שכתב ע"ד העתקת הוריו לשכונת קראונהייטס, וכן שאל ע"ד התחלת הנחת תפלין דרבינו תם –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שיב.

שעח

[י"ב אלול, תשל"ג]

מענה למרת שרה לבקובסקי מועד הנהלת "מכון חנה" ("בית משיח" גליון 103 ע' 52. אגרות-קודש חכ"ח ע' שי-שיא):

במענה להנ"ל: כל ענין של הרחבה כדאי הוא וגם נחוץ (בנוגע למקום הלימוד, הדירה וכו'). איזה בית וכו' מתאים יותר בהתייעצות עם מבינים בכיו"ב (וכדאי שיראו את הבית בעצמם ותהי' חו"ד מבוססת יותר).

עד"ז צ"ל גם בנוגע לכללות ה"שטעל" של המוסד בכמות ובאיכות כן להתעניין שיהי' מוכר ע"י המוסדות הרשמיים (בנוגע לקרעדיטס, פרוגרם וכו').

בטח בכיו"כ מהנ"ל – כבר נסללה הדרך ע"י "הדר התורה", ואפשר ללמוד מנסיון שלהם (ואולי גם מהקשרים).

באם הקשר ע"י הררי"י שי' העכט בקייץ (במחנות) הצליח – אולי כדאי להוסיף בזה בפרט בנוגע להחלק דהכנסות והרשמיות – (שבטח יש עניינים (הוצאות) שהם בבחי' "נר לאחד נר למאה"), ההשתדלות ע"ד שפעל ב"הדר התורה" וכו', פרסומת וכו'.

להתבונן (בקשר עם ואו תשרי הבע"ל) ע"ד תכנית וקאמפיין בנוגע לרוחניות או לגשמיות או לשניהם, לחפש מומחה שיתעסק בזה (בהבאת התכנית לפועל ואולי גם בעריכתה) – שיכול למצוא בזה אפשריות הכי גדולות בגו"ר גם יחד. ועד כ"כ – שכדאי ללוות ממון על הוצאות ארגון דהנ"ל, שבודאי ישתלם. וק"ל.

מפני הריבוי שבהנ"ל – אולי כדאי שתצרף אלי' עוד מהשייכים ומבינים בכיו"ב, ונאמר: ותשועה ברוב יועץ.

אזכיר עה"צ.

שעט

[לאחר י"ב אלול, תשל"ג]

מענה לר' יעקב יהודה העכט ששאל האם להיענות להצעת הנהלת "מכון חנה" (ע"פ המענה שקיבלו – לעיל מענה שעח) לקחת על עצמו את ניהול המוסד ופיתוחו ("בית משיח" גליון 103 ע' 53):

מכון הנ"ל – צריך להיות ואפשר להיות בנקל אין גאר א גרויסען פארנעם.

ומוכן שזה תלוי באופן דשטעל שלו ברוחניות ובאופן השטעל – בנוגע לבנין, הכרה וסיוע מהממשלה, דעת הצבור, פרסומת וכו'. והרי זה זבולון ויששכר בענין אחד. ותקותי שירצה ויקח על עצמו ובחשק להיות הזבולון בכל הנ"ל – בהתדברות עם הנ"ל, ומקום להצלחה בזה בלתי משוערת, ועל פי זה כמובן פלא גדול שאלתו.

שפ

[אור לט"ז אלול, תשל"ג]

מענה לר' אברהם דונין שכתב: "המורה סולי שתחי' [סויסא (פייפ)] מוכנה לקחת אתה את בנותינו שתחיינה לכ"ק אדמו"ר שליט"א והננו שואלים את הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א" (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות ח"א ע' 23):

במקום הנ"ל יבקרו אתן ע"י כותל המערבי: פ"א בימי הסליחות ופ"א בחוהמ"ס

שפא

[ועש"ק תבוא, י"ז אלול, תשל"ג]

מענה להרב מרדכי מענטליק שכתב: "חוברת זו היא פלפולים מקני המנורה חוברת ז'. מכינים עוד חוברת פלפולים בנגלה ובחסידות מעוד תלמידים שי' (שתצא לאור מטעם הישיבה)" (קובץ הערות וביאורים ישיבת ליובאוויטש באלטימאר י"א ניסן תשע"ט (גליון כג) ע' 167):

[1] על מה שכתב: "חוברת זו כו", כתב:

נת' ות"ח

[2] סימן בחץ ובעיגול את התיבות: "שתצא לאור מטעם הישיבה",
וכתב:

מתני?

שפב

[י"ט אלול, תשל"ג]

מענה לר' יהושע מונדשיין (תשורה מונדשיין י"ז כסלו תשס"ח ע' 61):

לא יהרסו כל המעמד שהשיגו שם – ובפרט שכ"כ רב הסיבוכים שבכל
פרט ופרט וא"א לדעת כלל, איך יפול דבר (שבאם אפילו רק בפרט אחד
לא יהי' כדבעי און גלאַט – כל הענין יסבול או עוד גרוע מזה ח"ו).

ורבה העבודה טובה שיוכל לעשות באהקת"ו באם רק ירצה ויפעול
במרץ ובזריזות.

ועד חזרתו – במפתחות לצ"צ וכיו"ב כאן.

שפג

[כ"א אלול, תשל"ג]

מענה לאי ששאל ע"ד טיפול עבור זחוי"ק –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלא.

שפד

[כ"ג אלול, תשל"ג]

ממענה להנהלת אחת מיישיבות תו"ת שכתבו ע"ד תלמידים העוזבים את
הישיבה (אגרות-קודש חכ"ח ע' שלא. תשורה גוראריי יו"ד כסלו תשע"ב
ע' 53):

[. .] כח המושך והמחזיק וכו' דכל ישיבה – הם הר"מ והמשפיעים
וההנהלה (המתמסרים לטובת התלמידים, והמעונינים שימשיכו הת'
בישיבה מתוך שביעות רצונם ושישגשגו בה ואינם חסים על טרחתם

וזמנם ומרצם וכו', ועושים ככל התלוי בהם שיתוספו עוד ת', – כי כשאין הוספה בא גרעון. וק"ל).

מהנ"ל מובן כי כשנראה להת' שכהנ"ל חסר, ובפרט כשמביאים הוכחות ממעשים בפועל (יותר נכון – מהעדר מעשים ראויים לשם זה) במשך כו"כ שנים –

אין עצה אחרת – כ"א להוכיח להת' שכהנ"ל הוא בשלימותו (לא ע"י דיבורים, כ"א ע"י מעשים בפועל).

[. .] ויה"ר שזכות תו"ת תעמוד להם בהנ"ל.

שפה

[כ"י אלול, תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד זוגתו הסובלת אחר הלידה מהרגשות של פחד ויאוש –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלב.

שפו

[כ"ז אלול, תשל"ג]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב ע"ד סיום השיפוצים בבנין הספרי' שע"י צאגו"ח (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – תולדות "ספריית לוי יצחק" שע"י צאגו"ח המרכזית – ע' 18):

ת"ח על הבשו"ט.

שפז

[כ"ז אלול, תשל"ג]

מענה לנערה מאה"ק השוהה בחצרות קדשנו למשך חודש תשרי, וכתבה ע"ד הצעת שידוכין באה"ק שהוצעה לה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלג.

שפח

[כ"ח אלול, תשל"ג]

מענה בקשר לשיעורי הלימוד לאורחים שהגיעו לחצרות קדשנו למשך חודש תשרי (אגרות-קודש חכ"ח ע' שלד. והעתקה):

נת' ות"ח ת"ח. בודאי מצטרפים לכהנ"ל גם הבאים עתה (ומחר וכו') וברוב עם הדרת מלך מה"מ הקב"ה כהודעת חז"ל – ואשרי חלקם (וחלקן – דנשי ובנות שתליט"א).

שפט

[אלול, תשל"ג]

מענה לר' אהרן חיטריק שכתב:

"מצורף פה פאקסימיליא מכת"י ב' של תניא, וצילום מפרק א.

הסדר בהקונטרס:

א. שער התניא.

ב. פתח דבר.

ג. פאקסימיליא מכ"י ב.

ד. צילום מתניא – הנדפס פרק א.

ה. ליקוט פירושים.

ו. מראה מקומות.

ז. שינוי נוסחאות . . .".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה גראס ט"ז אלול תש"ס ע' 31):

[1] לפני ס"ד, כתב:

לפניו השער דהתניא

ספר . . מלוקט . .

[2] העביר את ס"ג שיבוא לאחר ס"ד.

[3] סימן בעיגול את מה שכתב: "צילום מתניא – הנדפס פרק א", וכתב:

בע' זה לא לשנות מאומה

[4] סימן בעיגול את מה שכתב: "ה. ליקוט פירושים. ו. מראה מקומות. ז. שינוי נוסחאות", וכתב:

הכותרת

מ"מ . . נוסחאות

תניא פ"א

[5] בשולי הגליון כתב – בקשר לפתח-דבר המצורף:

התאריך עשק חי אלול

שצ

[אלול, תשל"ג]

מענה למערכת "הערות התמימים ואנ"ש" שע"י תלמידי ישיבת תו"ת המרכזית (תשורה אלטיין כ"ו אדר תשס"ב ע' 9. אגרות-קודש חכ"ח ע' (שנד):

[1] במכתבם כתבו: "מצו"ב גליון י"ט של הערות התמימים ואנ"ש".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

נת' ות"ח

[2] במכתבם כתבו: "הגליון הי' מוכן לדפוס קודם ר"ח אלול אלא שנתעכבה הדפסתו עד עכשיו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

!!

[3] במכתבם כתבו שעומדים להו"ל קונטרס שני של "הערות התמימים ואנ"ש", שיכלול את ההערות שנדפסו בגליונות הפנימיים, בדוגמת קונטרס א שהו"ל באלול תשל"ב (ראה ליקוט מענות קודש תשל"ב מענה קלז). וכתבו: "והגם שכבר נדפסו כל הענינים. . . עברנו עליהם עוה"פ, השמטנו כמה פרטים והשתדלנו לתקן התוכן והסגנון ככל האפשר".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

בכלל אינו מדרכי חינוך לתלמידים להו"ל הערות עוה"פ ועוה"פ במהד"ב – כ"א "לאפשא לה" – אבל כיון שכבר התחילו – ימשיכו ועכ"פ [לתקן התוכן והסגנון ככל האפשר]

[4] במכתבם כתבו: "וכמובן הננו מדגישים עוה"פ בהפתח דבר שההערות אינם אלא על אחריות הכותב".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ולציון זה בהשער

[5] במכתבם כתבו: "הננו מצרפים בזה הפתח דבר, לוח המפתחות, וכמה עמודים המוכנים לדפוס".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

להחזיר

[6] במכתבם כתבו: "בחלק מהוצאות הדפוס משתתפים חלק גדול מתלמידי הישיבה בסכומים קטנים, והיתר יכסה בעזה"י"ת מכירת הקונטרס".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ממזכ' – חומש

ממזכ' – לתת כנ"ל

שצא

[אלול, תשל"ג]

מענה לא' ששאל ע"ד הקדמת שידוך לפני אחותו המבוגרת –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלד-שלה.

שצב

[שלהי אלול, תשל"ג]

מענה בקשר לתרומה מסויימת לצדקה (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 252. אגרות-קודש חכ"ח ע' שלה):

ת"ח ת"ח על כהנ"ל. וע"פ משנ"ת בכ"מ בתוה"ק – מובן גודל הנח"ר למעלה, ובמיוחד שהמלך מסיים עתה שהותו בשדה ומחר יהי' במצב ד"בלכתו העירה" – ובמילא נעשה סה"כ מי הם שעליהם נאמר "ה"ה הולכים אחריו".

ויה"ר שכאו"א ימשיכו בכהנ"ל (קו הצדקה) וכן בתורה (כמשנ"ת בהנמשל בלקו"ת) ויוסיפו ומתוך שמחה וט"ל ויכוחלשנטומ"ת.

אזכיר עה"צ.

שצג

[שלהי אלול, תשל"ג]

מענה לר' ישראל אבא פליסקין שכתב ע"ד חוזה שנחתם לקניית בית עבור מוסד מסויים, ומכיון שאין בידי חברי ההנהלה לשלם את החלק הראשון של התשלום, הציע א' הבעלי-בתים השתתפות בחלק מסכום זה, בתנאי שהבנין יקרא ע"ש אביו ע"ה (י"התקשרות" גליון רכג ע' 13. אגרות-קודש חכ"ח ע' שלה):

שייך להנהלת המוסד כמובן – אבל בכל אופן מובן שהסכום פעוט ביותר בערך הענין ובמילא זהו היפך הכבוד להנפטר ע"ה – שכאילו עושים ערמומיות וכו' מפני דוחק מצבם ולז"נ הנמצאת בעולם האמת ואין שם קונצן וכו'.

שצד

[כ"ט אלול תשל"ג, ער"ה תשל"ד]

מענה בקשר לשיעורי הלימוד לאורחים שהגיעו לחצרות קדשנו למשך חודש תשרי (אגרות-קודש חכ"ח ע' שלו. והעתקה):

נת' ות"ח. והענין (דת"ת דרבים הנ"ל) בתוקפו בכ"מ דבנ"י, ולכן גם הפרסום שייך בכ"מ אלה. ויה"ר שכאו"א יבשר טוב ויתבשר טוב בהנ"ל ובכלל. ויכתבו ויחתמו לשנה טובה ומתוקה.

שצה

[קייץ, תשל"ג]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי שכתב: "מפני החששה שאולי נכנס האריגנל בתור, מצוי"ב העתק המכתב דעש"ק העבר. האדריכל דוחק למענה באמרו שנוגע לעשיית התכניות, וגם אם יהי' מענה כעת יש עדיין אפשריות – אם לא יהיו מניעות בלתי צפויות לע"ע – שיהי' ביהכנ"ס חדשה (אם לא בשלימות אבל באופן שיוכלו להתפלל בה) לראש השנה הבעל"ט" (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ד' מרחשון תשס"ח ע' 19):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "שיהי' ביהכנ"ס חדשה", ושני קווים תחת התיבות "לראש השנה הבעל"ט".

שצו

[קייץ, תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד דין ודברים בין השגחת "מחזיקי הכשרות" לבין השגחת "ועד רבני ליובאוויטש" (מצילום כתי"ק – תשורה גורעוויטש י"ב תמוז תשע"ב ע' 21-22):

להציע ל]הרבנים דליובאוויטש[שיתדברו עם הנ"ל (כמובן בדרכי נועם וכו').

שצז

[קייץ, תשל"ג]

מענה למרת שרה גוטניק ששאלה האם להתעסק בעבודת החינוך, מצד גודל חשיבות הענין, או להתמסר לחינוך בתה. במכתבה ציינה אשר "בנוגע להממון, ב"ה אין לנו צורך לזה" ("צדי"ק למלך" חוברת ז ע' 221):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "בנוגע להממון, ב"ה אין לנו צורך לזה", וכתב:

עפ"ז תהי' המשרה לזו שיש לה צורך.

שצח

[קייץ, תשל"ג]

מענה להת' שלום דובער לויך שהכניס צילום העתק זכרונות זקנו ר' מאיר גורקאוו (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' נה):

נת' ות"ח ת"ח.

שצט

[קייץ, תשל"ג]

מענה לא' מאנ"ש שכתב שהרופא אמר – לאחרי שזוגתו הפילה ל"ע כמה פעמים – אשר אין מה לעשות ואין סיכוי לפרי בטן (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בהם):

כהוראת הרופא

אזכיר עה"צ

[לאחר קבלת המענה הלכו לרופא אחר, ואח"כ נכנסו ל"יחידות". ולאחר מכן זכו בזח"ק].

ת

[קייץ, תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה ע"ד בעי' רפואית שיש לה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' רסא.

תא

[קייץ, תשל"ג]

מענה לא' שלא רצה להיות מלמד בישיבה באם יצטרך ללמד גם לימודי חול –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' דש.

תב

[קייץ, תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד : (א) קביעת זמן חתונה ; (ב) קביעת מקום המגורים ;
 (ג) רצונו להחליף את מקום העבודה, כיון שהאווירה והיחס שם דחוס
 ועויין –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' דש.

תג

[תשל"ג]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה
 מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' שניאור זלמן יצחק יהושע שי' חאנן
 וזכות הרבים תלוי בו) :

[1] במכתבם כתבו : "מצו"ב פוטו מכת"י של פירוש רש"י עה"ת (שקבלנו
 ע"י הרה"ת ר' אהרן שי' חיטריק)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

נת ות"ח

[2] במכתבם כתבו : "והננו להודיע אז מיר בויען איבער ומתקנים המקום
 בו אנו נמצאים עתה, ועולה לערך \$10.000, ר' מאיר שי' זאיאנץ הבטיח
 לנו בעד זה \$3.000, ועל השאר הבטיח לנו ר' מרדכי שי' זאיאנץ שיעזור
 לאסוף (ועוזר)".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב :

ויה"ר שיהא בהצלחה רבה

ומצו"ב השתתפות מאה שקל

תד

[תשל"ג]

מענה להנהלת ארגון "חמ"ה" (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 135. ס' "סמרקנד" ע' 383):

מכ' זה והקודמיו נת' ות"ח.

כפי שמסרתי מכבר – עתה בטלו ההגבלות (דשכירות אנשים רבים וכו'), לבד:

1) לא ללוות מעות לצורך העסקנות – אפילו אם פ' יאמר שלאחר זמן קצר יתן לו מעות לשלם החוב – ומפני מעשה שהי' (וכמה פעמים). וק"ל.

2) בענינים שחשש שקשור במפלגתיות או בפוליטיקא וכיו"ב – לעשות כהוראת מבינים מאנ"ש שי' הנמצאים באה"ק כו"כ שנים. וכנ"ל – אפילו רק ספק בדבר.

3) בטח יסייעו כל עסקני אנ"ש ומוסדותינו איש לרעהו ככל האפשרי. ואצ"ל שלא תהי' מלחמה (אפילו שכאילו "לשם שמים") ביניהם.

4) התקציב מכאן – לע"ע אלף דולר לחודש. וכשתהיינה פעולות ממשיות הדורשות הגדלת התקציב ויתקבל דו"ח עד"ז – ידונו עד"ז כאן (הגדלה במדה וגבול)

5) נוסח הבלאנקים וכל כיו"ב – שייך להנהלה על אתר, כמובן.

אזכיר עה"צ לתוכן מכתביו עוה"פ

תה

[תשל"ג]

מענה לא' ששאל ע"ד לימוד ב"כולל" לאחר החתונה (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 72. אגרות-קודש חכ"ח ע' שמ):

מפורסם שבמקום ספק – אין ענין לכולל – שזהו בשביל אלו שנפסם חשקה בתורה ואין ספק בזה אצלם שילמדו בהתמדה וכו'

תו

[תשל"ג]

מענה לא' שביקש עצה וברכה לשלום בית (מצילום כתי"ק – סי' מאוצר המלך" ח"א ע' 323. אגרות-קודש חכ"ח ע' שמא):

כנראה הייתה הנהגתם שלא כדבעי בעיני טהמש"פ – ובמילא ניזוקו שניהם –

ואולי יכירו זה (ע"י הסברת אחרים, ואולי גם מעצמם) – ובמילא ידעו שרק זה הסיבה לשינוי היחסים ביניהם – ולא פירוד וכו' יתקן ויהי' תשובה על חטאו, און פון השם אנטלויפט מען ניט, כ"א דוקא הנהגה מדויקת בחי נישואין שלהם מכאן ולהבא. וק"ל.

השמות ואזכיר עה"צ.

תז

[תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה ע"ד מצב השלום-בית בביתה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 27 (ע' שמג)):

(1) במענה לכתבה:

(1) תסיח דעת לגמרי מגט, ח"ו.

(2) בכדי להקל תנאי החיים דעתה או לשנותם, כן בנוגע למקום דירתם וכו' –

כנהוג בכיו"ב – צריכים שניהם לבאר טעמיהם לפני רב המתעסק בכיו"ב וזמנו פנוי להתעסק בזה ככל הדרוש – ויתווך ביניהם ע"פ תורה. וגדול השלום להמשיך ברכות השם בכל.

(2) גם השמות דבעלה שי' ואזכירם עה"צ.

תח

[תשל"ג]

ממענה לאחת שכתבה שסובלת מטורדנות כפייתית (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 28 (ע' שמז)):

בודאי סיפר לה הרופא – שכו"ב נמצאים במצב דומה לזה שמתארת (שנדמה להם: שעשו משהו שלא בהידור, שידיהם אינם נקיים ולכן צריך לרחצם עוה"פ וכו')

ובאם משתדלים לא לשים לב כלל למחשבות אלו (לא להלחם בהן – כ"א היסח הדעת מהן ככל האפשרי) – נחלשות מזמן לזמן עד שעוברות לגמרי.

וכשיפול ברצונה לרחוץ ידי', לדוגמא: לא תעשה issue מזה, כ"א או שתאמר לעצמה שאין ממש ברצון זה, או שתרחוץ הידים ותתעסק תומ"י במשהו שאין לו כל שייכות לכ"ז.

מהסיבות למצב הנ"ל – חלישות הבריאות בכלל – וחיזוקה ג"כ יועיל להקלת המצב.

כן: למהר התיקון – תשאל רופא ידיד ותעשה כהוראתו.

בדהמ"ז.

השמות ואזכיר עה"צ (4)

תט

[תשל"ג]

מענה לא' ששאל ע"ד עניני עסקיו ועוד (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חכ"ח ע' 29 (ע' שמט)):

בנוגע:

(1) לשותפות – באם המדובר לא ע"ד חד-פעמית כ"א למשך זמן

מקום לזה – באם זיי קומען אויס זע"ז ויש להם אימון זב"ז.

(2) למכירת החלקה – רק באם תומ"י ישקיע הממון בענין שהוא טוב יותר מאשר נכסי דלא נידי

באם ספק – אין כדאית.

(3) לתגמולים – לחדש פעולותיו בזה.

באם תלוי בקישוים – אין כדאית ההשתדלות להחזיר התיק לשווייץ וימשיך באנגליא.

(4) לשידוך לבתו תי' – אין כדאי להתנות ע"ד מקום דירתם לאחרי החתונה (ושייך – להחוי"כ), ולהתענין הן בחו"ל והן באה"ק.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל

תי

[תשלי"ג]

מענה לאחת ששאלה איך להשתחרר ממתח (מצילום כתי"ק – סי' מ'מאוצר המלך" ח"א ע' 87. אגרות-קודש חכ"ח ע' שנא):

פשוט – ע"י התבוננות וכפי שרגילה (ע"פ כתבה) **בכל עניני' with a full heart וגם ב intensity** – בענין דהשגח"פ ע"י השם **שהוא מנהיג העולם בכל עת** (אלא שרצה שהאדם **יעשה התלוי בו בדרך הטבע ולא – שידאוג במחשבתו**), וא"כ בטל **כל יסוד לאיזו דאגה שתהי'**, או **strain וכיו"ב**.

תיא

[תשלי"ג]

מענה לא' התמימים שכתב ע"ד ספקותיו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלח.

תיב

[תשלי"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד רצונו ללמוד בבית הספר בכפר חב"ד –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלח.

תיג

[תשל"ג]

מענה לאי ששאל ע"ד מקום לימודי בתו, בבית הספר "בית יעקב"
בירושלים או בגייטסהעד, או במדרשה מסויימת –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלח-שלט.

תיז

[תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה ע"ד רצונה להתחנך באוירה של תומ"צ –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלט.

תטו

[תשל"ג]

מענה לאי ששאל ע"ד המשך לימודיו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלט.

תטז

[תשל"ג]

מענה לאי הלומד לקבלת דוקטורט ורוצה לעזוב לימודיו ולהכנס
לעסקים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שלט-שמ.

תיז

[תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה שנפגשת עם בחור מסויים למטרת שידוכין ועדיין
לא באה לכלל החלטה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמ-שמא.

תיח

[תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה שנפגשת עם בחור מסויים בגיל עשרים למטרת
שידוכין ויש לה כמה ספקות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמא.

תיט

[תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד מצב השלום-בית בביתו –

אגרות-קודש חכ"ח ע' שמב.

תכ

[תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד מצב השלום-בית בביתו –

נדפס באגרות-קודש ס"ע שמב.

תכא

[תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד מצב השלום-בית בביתו –

נדפס באגרות-קודש ע' שמג.

תכב

[תשלי"ג]

מענה לאחת שבתה אינה נוהגת כראוי עם בעלה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה להם (בע"פ) שכאשר באה הבת לבקרם לא יראו לה קירוב, ושאלה לפירוש הדברים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמג-שדמ.

תכג

[תשלי"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד בתו הרוצה להנשא לאינו יהודי ר"ל –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שדמ.

תכד

[תשלי"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד בנו שאינו בקו הבריאות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמה.

תכה

[תשלי"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד בנו הסובל מהתמוטטות עצבים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמו.

תכו

[תשלי"ג]

מענה לא' מאה"ק שרצה לנסוע לחו"ל בקשר לבעי' רפואית מסויימת –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמו.

תכז

[תשלי"ג]

מענה לאחת שכתבה ע"ד הפחדים שלה –
נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמז.

תכח

[תשלי"ג]

מענה לאי שכתב ע"ד הפחדים שלו –
נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמז.

תכט

[תשלי"ג]

מענה לאי ששאל בקשר להסתדרותו –
נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמז.

תל

[תשלי"ג]

מענה לאי שכתב ע"ד לימודיו בישיבה לצד משרה –
נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמז.

תלא

[תשלי"ג]

מענה למר יוסף דוד קפלן על שאלתו בעניני מסחר –
נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמט.

תלב

[תשל"ג]

מענה לאי שכתב שיש לו הזמנה למכונות אך אין לו מספיק מעות כדי לייצרם –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שמט.

תלג

[תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה ע"ד משרה מסויימת שהוצעה לה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנ.

תלד

[תשל"ג]

מענה לאי שכתב ע"ד הקשיים בפרנסתו ושאל אם להחליפה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנ.

תלה

[תשל"ג]

מענה לאי ששאל האם להחליף פרנסתו –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנ.

תלו

[תשל"ג]

מענה לאי ששאל בנוגע לנסיעה למסחר בכמה מדינות –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' נשא.

תלז

[תשל"ג]

מענה לאחת על מכתבה בה התאוננה שאין לה יסוד לבטחון –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' נשא-שנב.

תלח

[תשל"ג]

מענה לנערה על מכתבה בעניני שידוכים –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנב.

תלט

[תשל"ג]

מענה לא' מאנ"ש העובד בא' המוסדות שכתב ע"ד הצעת שליחות
שקיבל –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנב.

תמ

[תשל"ג]

מענה להשליח ר' חיים צימענד שכתב דו"ח ע"ד ה"דינר" השנתי, ושאל
בנוגע לפרטי הקמת בנין חדש עבור ישיבת "אחי תמימים" בבאסטאן –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנג.

תמא

[תשל"ג]

מענה לר' שלום דובער מאצקין שכתב ע"ד פרטי עבודתו בישיבת תו"ת מאנטרעאל, ובנוגע ל"צעירי אגודת חב"ד" ו"בית חב"ד" בעיר –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנג.

תמב

[תשל"ג]

מענה לאחת על מכתבה בה ביקשה שם יהודי, ושאלה ע"ד אופן החיים יהודיים וערך החיים בכלל –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנד.

תמג

[תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד חזרה בתשובה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנה.

תמד

[תשל"ג]

מענה לא' שכתב ע"ד חידושי תורה שיש לו בדברים הנוגעים לדין ובקרוב יהי' בהם כמות ספר –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנה.

תמה

[תשל"ג]

מענה לאחת שכתבה ע"ד שמירת התומ"צ בביתה –

נדפס באגרות-קודש חכ"ח ע' שנה.

תמו

[תשל"ג]

מענה לשאלה בעניני שידוכים (סי' "היכל מנחם" ח"ג ע' קעב):

כידוע אין לעכב שידוך בשביל ממון.

תמז

[תשל"ג]

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (סי' "שליחות כהלכתה" ע' 335):

מחלוקת גדולה ומלחמה, ובפרט נגד הרב [.] שליט"א. וכל הירא את ה', חלק אין לו אפילו בהדומה להנ"ל.

תמח

[תשל"ג]

מענה להשליח ר' אברהם אלטיין (תשורה אלטיין ט"ו סיון תשע"ח ע' 11. והעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי):

[1] במכתבו כתב: "האם כדאי להצטרף כחבר באגודת הרבנים (שמצד מסכימים) או לא".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות: "האם", "או לא"; וסימן בשני חיצים את מה שכתב: "להצטרף כחבר באגודת הרבנים (שמצד מסכימים)"; וציין: (1)

[2] במכתבו כתב: "האם כדאי להתעניין לעבור אל ביהכ"נ "חברה משניות" אליו שייך מר יוסף מרגליות או לא".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(2) בוויניפעג כעצת אנ"ש שי' שעל אתר היודעים הפרטים

[3] במכתבו כתב: "האם יש בבניית מקוה, לפי דעת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נבג"מ, מעלה כאשר ישנו אוצר מי גשמים מתחת למקוה טבילה עצמה, או שישנה מעלה זו ג"כ כאשר עושים מתחת לאוצר שמן הצד עוד אוצר גשמים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(3) שייך לרבני אנ"ש שי'

[4] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אזכיר עה"צ

תמט

[תשל"ג]

מענה לר' יהושע בנימין גארדאן שכתב: "היום בבוקר חזרתי ב"ה בחזרה מנסיעתי לקאליפארניא כדי להתענין שמה בהצעות העבודה של הר' שלמה שי' קונין שם. ראיתי ובקרתי בכל המוסדות שם ובי"ה כולם שבעים רצון מעבודה תחת הרב ש. קונין. הצעתו לי היתה שהיות שיש מקום ששמו פארנאנדע וועלי שדרים שם לערך 100,000 יהודים ומהם בעה"ב שלו ע"כ הוא מציע לי להסתדר שם בעיר אנסינא . . . ואבקש הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א האם לקבל ההצעה ובאם לקבל ההצעה אבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי הכל בהצלחה" (תשורה גארדאן ו' תמוז תשפ"א ע' 9) :

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "לקבל ההצעה", וכתב:

באם משער שמשוגל להנ"ל

והעיקר – שיחליט לעבוד בהנ"ל במרץ ובבטחון חזק

אזכיר עה"צ

תנ

[תשל"ג]

מענה להשליח ר' אברהם קארף ששאל האם לקיים תערוכה של ציורי ר' חנוך הענדל ליברמן (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

בהתייעצות עם הידידים העסקנים שעל אתר אזכיר עה"צ

תנא

[תשל"ג]

מענה להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין שכתב ע"ד הבאת אברך מסויים בתור שליח (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה" וזכות הרבים תלוי' בהם):

ויהא בשעטו"מ

תנב

[תשל"ג]

מענה לא' מאנ"ש בקשר לפעילות לחיזוק שכונת קראונהייטס (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבוים וזכות הרבים תלוי' בו):

ת"ח ת"ח על בשו"ט, גדול זכותו ביותר וזכות הרבים מסייעתו.

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א